

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 14 : אלול תשפ"א

מוטה ברים

אמן הציור החסידי,
מצייר בתים עם
סיפור מיוחד

מיכאל שניצלער

מי לחיים: הזמר החסידי המצליח
מארה"ב, כמעט איבד את חייו. כעת
הוא מוציא אלבום הודיה ושמחה

פלא נולד

ילדי הפלא מהדור הקודם
חוזרים לימים היפים

נוסח מרוקו

דודי רובינשטיין מבקר
לראשונה במרוקו

יצחק מאיר

הלפגוט

גדול החזנים ניגש לימים הנוראים בחיל ורעדה.
הוא עובר שוב ושוב על המחזור, מחפש
משמעויות חדשות. ערב ראש השנה, איצ'ה
מאיר הלפגוט מספר על ההכנות של שליח
ציבור גדול כמוהו, לתפילות הימים הנוראים

קול פליי מאחל לקוראיו, למאזיניו ולכל בית ישראל, שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה

בס"ד

תשפ"א של הצלחות

תשפ"ב של שאיפות

ערב התקדש השנה החדשה
 נישא עיניים למרומים
 בתפילה של תודה לבורא עולמים על:
אלפי שיעורי תורה השקפה מוסר והלכה
מאות שידורי חוץ מוצלחים
אלפי תוכניות של קדושה והתעלות
מאות אלפי מאזינים נאמנים ומרוצים
אלפי שעות שירה מדיקה ושמחה של מצווה
עשרות מיזמי חסד וקידוש ה'
מאות מפרסמים, חברות ולקוחות שבעי רצון

בברכת

תכלה שנה וקללותיה

תחל שנה וברכותיה

צבי עמאר עו"ד אריאל דרעי
 בעלים מנכ"ל

שנה טובה

קבוצת המדיה החרדית הגדולה בישראל

מבית **קול ברמה**

אקטואליק

דומה אבל שונה

KOL
PLAY

מודיקה וחברות לכל המשפחה

KOL
PLAY

תמיד צעיר תמיד מודיקאלי

קול
ברמה
הפקות

איוועים שזוכרים

איתך בכל דרך שתבחר

קול
ברמה

מערך וידאו ברמה אחרת

קול ברמה
FM: 92.1 - 104.3 - 105.7

350 אלף מאזינים נאמנים

ברטון סטוניאד

CARMEL
יקבי כרמל

לחיי
הגעים
של
שמחה

62% מהמשפחות
בישראל בחרו
לכבד את החג עם
יקבי כרמל

קטן יין של יקבי כרמל בשעה האחרונה. ע"פ סקר מכון שילוב.
בקרוב האוכלוסיה היהודית בגילאי 18 ומעלה. פברואר 2021

אזהרה: מכיל אלכוהול - מומלץ להימנע משתייה מופרזת

ז"ה העבר

תוכן

16: הני העני ממעט

החזן העולמי ר' יצחק מאיר הלפגוט על
ההכנות לתפילות הימים הנוראים | אהרן
אטינגר

28: מיכאל מימין מהלל

כיצד הצליח מיכאל שניצלר לכבוש את
הקהל החסידי בארה"ב ובעולם החסידי כולו
| ישראל גולדמן

38: פלא-קול

חזרנו עם ילדי הפלא המובילים במוזיקה
היהודית לימי הילדות וההשפעה על העתיד
שלם | דניאל שטרן

46: כחומר ביד היוצר

אמן הציור ר' משה בריס, צייר בתוך ביתו של
הצדיק ר' אריה לין זצ"ל | יונתן ריגלר

טורים

8: הרב יעקב סיני

10: הרב שלמה טויסיג

12: מונה רוזנבלום

14: פנחס ביכלר

מדורים

6: בקצרה

52: ובאו האובדים

54: נעים להכיר

56: משרד התרבות

57: בית נאה

58: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

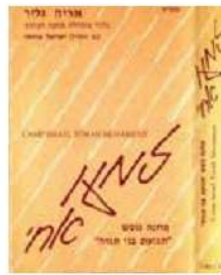
62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: יין

66: החידושים של דוליק

67: דוליק בולש

בגיליון שעבר פורסמה במגזין "קול פליי" כתבה על מחנה בני
תורה הוותיק. המחנה הזה הנפיק במשך השנים כמה אלבומים,
בהם היו שירים שגם יצאו החוצה מגבולות המחנה ובוגריו
והצליחו מאד. למשל, "אשר יחדיו נמתיק סוד", "למען אחי
ורעי" (שחידש זמן קצר לאחר מכן אברהם פריד), ועוד שירים
נוספים שאמנם לא יצאו באלבומי המחנה הרשמיים, אך הועלו
בתחרויות השירה במחנה, זכו בתחרויות, ולימים הפכו ללהיטים.
כמו השיר "המלאך", שחידש אלי הרצליך לאחרונה, שנים לא
מעטות לאחר שהשיר זכה בתחרות במחנה.

אבל השיר הגדול ביותר שיצא משורות המחנה, ולא רבים יודעים
שזהו אכן מקורו, הוא השיר "חמול", כן, זה הישיבתי, המוכר
ביותר. השיר מופיע באלבום "למען אחי" שיצא לפני כ-35 שנה, והוא השיר השני באלבום.
את השיר שרים, במקור, אריה גלזר והילד דאז (והמפיק המוזיקלי המצליח לעתיד) רולי
אזרחי, אחיינו של ראש הישיבה הגרב"מ אזרחי שליט"א.

החידוש של שלומי דקס, כעשור ויותר לאחר מכן, תפס אולי קצת יותר והוא מוכר יותר, אולי
בזכות העיבוד היותר מודרני או כי היה מדובר באלבום מסחרי יותר. אבל המקור האמיתי של
"חמול", הוא באלבום הנשכח הזה של מחנה "בני תורה".

חפצרים חפצרים

והפעם: מי מגדולי הזמר הוציא הכי הרבה שירים לימים הנוראים

יעקב שוואקי
(5 שירים)

ליפא שמעלצר
(6 שירים)

אברהם פריד
(7 שירים)

מרדכי בן דוד
(20 שירים)

כחה חילים ע

השלב החדש באבולוציה של המוזיקה

יש אבולוציה מעניינת וניכרת לאוזן בסגנון המוזיקה שלנו בשנים האחרונות, וכבר דובר עליה לא
מעט מעל דפיס אלה, אבל כדאי לשים לב לשלב נוסף שמתרחש בתקופה האחרונה.

במשך עשרות שנים שירי המוזיקה החסידית התבססו כמעט לגמרי על פסוקים, מהתפילה,
מהתהילים, מהנביא וכו'. בעשור האחרון, אחרי רווייה מהפסוקים ה"רגילים", אנחנו רואים מבול
של שירים בעברית, רבים מהם בעלי שפה פשוטה, מנסים בכח להיות להיטים, לקרוץ לשדרן
להשמיע אותם שוב ושוב.

אבל ממש בתקופה האחרונה, אנחנו רואים עלייה נוספת בדרגה. יוצרים שמכוונים כבר יותר
גבוה, לאיכות ולא דווקא למסחרי הזול. וגם האיכותי הזה, רואים מהר מאד, מצליח. למה? ובכן,
כי הוא איכותי.

בין רשימת היוצרים - הדי מצומצמת אבל המתרחבת - כדאי לשים לב ליונתן שינפלד. אותו ילד
פלא מהעבר שהמציא את עצמו מחדש כזמר בוגר, מפתיע עם טקסטים מושקעים, יפים, הפונים
אל החלק היותר פנימי של הלב.

עזבו רגע את העיבוד ואת הלחן, ושימו לב למילים: "עצמתי רגע להפסקה, לתת לנפש מנוחה,
לפתוח דלת לרווחה/ חום של בית ומשפחה, אותו מקום של הבנה, של הזדמנות של התחלה".
ואז, שימו לב לשורה היפהפיה שמובילה לפזמון, שורה שכל כך מתאימה לימים אלה: "דופקים
על שעריך, להיכנס, כדי לצאת לדרך חדשה".

תנו לנו עוד שירים כאלה.

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש?
ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למניין דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- magazine@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייך | עריכה גרפית: מנדי שכטר | כותבים ומשוררים: הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן,

דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן,

אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, מרדכי רביב, הרב יעקב סיני, אריק דביר, משה ולדר

מו"ל: קול פליי - ניז ברמה בע"מ | מנכ"ל: עויד אריאל דרעי | מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק

יועץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי

הפצה: בר פוינט אוף סיייל בע"מ | בשער: יצחק מאיר הלפגוט. צילום: Park East Synagogue | מערכת ומנהלה: ז'בוטינסקי 7, בני ברק

דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL:
PLAY

גלו את הטעם שלכם

בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
התעודה החוקית

אריק דביר להעביר את האווירה

את נגוני הישיבה אני כבר לא זוכה לחוות, אבל זכיתי להוציא מחירות מיוחדת כדי שכולנו נחוה אותם בדרכנו

ימי הימים הנוראים מחזירים אותי בכל שנה מחדש לא מעט שנים אחורה, לשנים המתוקות בישיבה. אני הרי אדם שלא זוכה כל היום לשבת וללמוד תורה בישיבה, מול הסטנדר, כאברך, אלא אדם שעובד ורואה בכל השנה את העולם הגדול.

אבל כשזה מגיע לאלול והימים הנוראים, דווקא הניגונים האלה, מה שספגנו בין כותלי הישיבה, כל השירים האלוילים והנוסח של התפילות, זה מה שמצליח עד היום לחבר אותי לתפילות של ראש השנה ויום הכיפורים. אם אין לי אותם, אני לא מרגיש מחובר.

זו הסיבה שיזמתי והוצאתי לפני שנה בדיוק, יחד עם אחי עמירן ומקהלת "נרננה", את המחזרות המרגשת משירי אלול. להכניס שוב את האווירה המיוחדת הזאת, לעוד אנשים, כמוני, שלא זוכים ביום יום להסתופף בין

כותלי הישיבה. אני זוכר שבשנים הראשונות לאחר שנישאתי, עוד הייתי חוזר בימים הנוראים לישיבה, לחוש מקרוב את הניגונים והתפילות. לאחר מכן, כשהילדים גדלו, זה כבר נהיה קשה, ואני מתפלל בסמוך לביתי. וכאן, מה לעשות, לא שרים את הניגונים האלה, אלא תפילות רגילות. לכן, רציתי כל כך להעביר את האווירה הזאת גם לעצמי, וגם הלאה. קיבלתי על הרצועה הזאת אלפי הודעות, יותר מכל דבר אחר שהפקתי עד אז.

זאת מחירות של כמה שירים ישיבתיים, שפשוט מכניסה את המאזין לאווירת הימים הללו, סוג של שירי תפילה וכיסופין ברוח הימים. את אווירת הימים האלה אני מנסה למשוך, כשאני מנגן, עד לאחר שמחת תורה. הרי בשנים האחרונות המוזיקה מאד השתנתה באירועים לאורך השנה, אבל בסוכות, בשמחות בית השואבה ואפילו בהקפות שניות, יש לי ולאחרים את ההזדמנות לתת פתח לשירים ההם, שירי הנשמה והכיסופין שכל כך נוגעים בלב היהודי.

אריק דביר משדר מידי שיש ב-12:00 ברדיו "קול פליי"

מפגש מוזיקלי. ר' חיים
בנט, יידל ורדיגר ואפרים
מנדלסון, בשמחת אחד
המוזיקאים החרדים, לפני
מעט יותר מעשור

המאמר
על אלק

נתן
איבגי

משה ולדר המשורר

שירים מלאי תמימות וכוונות, זעקה של האדם לבורא. אלו השירים של שולי רנד

בבואי לכתוב טור על היוצר והמשורר שולי רנד, אני קצת חושש... בין השאר משום שמן הסתם אינני מסוגל להקיף בשתי ידי את עומק היצירה שלו ואת הניתוח שלה, כשמדובר באדם שהוא גם שחקן, גם תסריטאי וגם זמר שכל שיר שלו הוא מעין ביוגרפיה קטנה על עצמו. אבל בכל זאת אנסה לגעת בפן המוזיקלי של יצירתו. בבחורתי פגשתי לראשונה את אלבומי הראשון "נקודה טובה", אלבום מעולה ששבה אותי ברגע הראשון. המוזיקה של שולי, שידרה הרבה כאב. הוא הסתכל על העולם במשקפיים שיש בהם מן הסבל. אפילו היו כאלה שהגדירו את השירים כשירי דיכאון, ואני לא מאשים אותם. קולו של שולי איננו צלול כמעין. הוא אומן צרוד למדי, וקולו הנמוך מלא באפר סיגירות ובנימה עגמומית. אבל אני אהבתי את השירים הללו. בשירים האלה מצאתי תמימות, מצאתי כנות, מצאתי זעקה של האדם לבורא.

הטקסט של שולי הוא מתוחכם ומאד לירי. אני חושב שהדבר הראשון שאפשר להצביע עליו זו הסימטריה בשירים של שולי. הוא מתחייב למשקלים מאד מדויקים ולא ידחוף מילה מיותרת. אולי אפילו ימחק אחת טובה בכאב כדי לשמור על המבנה של השיר... העושר הלשוני, החריזה המוקפדת, התמונה שעולה מכל שיר כאילו בכלל מדובר בסיפור המוצג על במה ("רפאל", "המשורר", "מוחין דקטנות"), כל אלה נתנו לאלבום הזה גוון של ייחודיות, והוא בלט בסגנונו המיוחד והאמנותי. אפילו עטיפת האלבום והחברת בהן הופיע שולי בתוך בריכה לבוש בבגדיו הברסלביים כולל הכובע, היו מעניינות ויצאות דופן.

אף אחד מהשירים לא היה "כדי למלא אלבום". בכל שיר, היתה טענה רצינית. אם ביחס שבין האדם לבורא, אם במלחמת היצר, אם במלחמת האמונה מול כופרים שהם "רבי'מג של מילים" (עם אנלוגיה שהוזכרה בחוברת ל"מעשה בחכם ותם" מסיפורי רבי נחמן מברסלב), ואם בחיבורי הנפש ובניסיון לפענח את תעלומות "לב העולם" וכאביו. לעומתו, האלבום השני ירה להרבה כיוונים. הוא בהחלט היה יותר תיאטרי ממהקודם ("הספינה", "עבדים היינו", "אדי"). הוא צייר תמונות יותר מורכבות בצבעים יותר כהים ועמוקים. היו בו נגיעות של מה שאני מכנה "שיטת נובהרדוק" כלומר ביקורת עצמית נוקבת שמוכיחה שבהרבה מהמקרים אנחנו רק מדברים מן השפה ולחוץ אבל עמוק בפנים בכלל לא עומדים בסטנדרטים שאנחנו מציבים לעצמנו ("צדיק", "רצוא ושוב"). היו בו גם הרבה תפילה ורחמים ("החקלאים", "אבא שלום") והרבה געגוע. במיוחד בשיר המאד כואב "עץ ופרי" שמספר על קשר שניתק בין אב לבנו.

גולת הכותרת של האלבום הזה לדעתי היא השיר "דע בני אהובי" שבדרכו הציונית והייחודית מעורר לתשובה שלמה ומבקש מאיתנו "לא להאמין להם", לאלה שאומרים שהתרחקנו כבר עד שאין לנו תקווה לחזור, כי הקב"ה תמיד מחכה לנו שנשוב אליו ולעולם אנו בניו האהובים, גם כשאנחנו למראית העין מאד רחוקים. שיר זה רלוונטי מאד לימים אלו בהם אנחנו עלולים להתייאש ח"ו מן התשובה.

ולסיום, שולי רנד הוא כנראה הכותב והתמלילן הכי מוכשר בארץ, והיצירות שלו נוקבות עד תהום הנפש ומלאות בצער הבריאה, אך גם בתקווה ובציפייה לגאולה בבוא היום. זהו קול נדיר שנכנס לציבור שלנו ונותר איפשהו על הגדר, כי לא הרבה אנשים אוהבים לראות גם את הדברים הפחות נעימים שבחיים ועוד לשיר עליהם בקול עבה של סיגירות.

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

«
אמת וקיים לעד
אהרליה סמט

«
לחיים
עדי גביסון

«
כלל ישראל
זאנוויל ויינברגר

«
תאיר את דרכי
משה קליין

«
יגעתי
יעקב שוואקי

«
בני ברק
אהרן רזאל

«
שכנייה
קובי גרינבוים

«
תפילתי
ברק כהן

«
כל האור בעולם
מיכה גמרמן

«
דרך חדשה
יונתן שינפלד

אריאל דרעי בין הקבוע למשתנה

תשפ"א סימנה שנה של שינויים בלי נגמרים. תשפ"ב, בתקווה, תהיה רגועה וקבועה הרבה יותר

יש קו די דק שמפריד בין הקבוע למשתנה. שנת תשפ"א, היתה שנה שבה הדבר היחיד הקבוע - היה שהכל השתנה. השינוי התזזיתי מיום ומשעה לשעה, היה הדבר היחיד הקבוע לאורך השנה כולה. אי אפשר היה לדעת מראש אם אתה יכול לקיים חתונה או לא, באיזו מתכונת, עם כמה משתתפים; אם אתה יכול להיכנס לאירוע, למופע ובאיזה התניות; אם יהיה סגר ומתי; האם יהיו לימודים רגילים, או בטלפון וזום. השינוי, היה המרכיב היחיד הקבוע במהלכה של כל השנה שעברה, שנת תשפ"א.

אומרים לי כל השנים שברדיו, האוזן של המאזין מתרגלת לדברים הקבועים. אנשים אוהבים לשמוע תכניות קבועות לאורך שנים ולאורך זמן, ולכן, לכל תכנית יש תהליך של הבשלה. לוקח בדרך כלל לא פחות מחצי שנה, עד שתכנית, תהיה אשר תהיה, נתפסת באוזני האנשים, עד שהיא נכנסת להרגלי האזנה הקבועים שלהם.

אנחנו בקול פליי, ניסינו לאורך השנה הזאת לשלב בין הקבוע לבין המשתנה, לתת למאזינים תכניות שמצד אחד מגיבות למה שקורה: אירועים, תכניות מיוחדות, שידורי חוץ וכד'. ומצד שני, ניסינו לבסס לוח שידורים קבוע - הרגלי האזנה קבועים, על ידי תכניות קבועות שהלכו והתבססו באוזן ובלב של המאזינים.

כעת, בסימנה של תשפ"א ובפתחה של תשפ"ב, אנחנו כולנו תקווה ותפילה שבשנה הבעל"ט נחזור לצד השני של המשוואה, שנהיה יותר מבוססים על הקבוע ופחות על המשתנה. שנוכל כולנו סוף סוף ליהנות משנה רגועה.

כתיבה וחתימה טובה.

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

הפעם: הלך הילד נשאר הפלא (או שלא)

מה עושים עם ילד פלא בסיום קריירת ילדות-הפלא שלו? האם הקול שלו לא ייהרס אם יתנו לו לשיר גם כשקולו מתבגר? ובכלל, האם הוא יעניין את האנשים כמו שהוא עניין בתור ילד? שהרי לילד הקטן והחמוד עם השירה התמימה ששובה את ליבם של המאזינים, נסלח גם כשהוא "ידפוק" זיוף קטנטן, לא נכנס בזמן לשיר, או שכח מילה. לעומת זאת, אצל נער או זמר בוגר, זה לא יעבור. ויתירה מזאת: הקהל מצפה עוד יותר מנער או זמר שהיה ילד פלא, לאיזושהו פלא וקסם שיקרה ויתרחש במהלך שירתו, כמו שזוכרים ממנו בעבר, מה שכנראה כבר לא ממש יקרה...

אחת הבעיות הגדולות בנושא הזה של ילדי פלא שבוגרים, הוא הפער הגדול במנעד הקולי ובצבע הקולי שמשתנים בצורה דרסטית, עד כדי שיש אנשים שלא מסוגלים להקשיב לילד הפלא שבגר. כי כשאתה רגיל לראות ולשמוע ילד פלא מפורסם בעל קול פלאים נדיר עם מנעד וצבע וביצועים הפנומנליים, אותו ילד, מה לעשות, מתבגר, וייתכן מאד שהוא הופך בבגרותו לנער שקולו נשמע באוזנינו כשל טרקטור בעבודה. וזה משהו שפסיכולוגית לא נח לנו לקבל.

המעניין הוא, שבהחלט ייתכן שאם אותו זמר - הילד לשעבר - היה מתחיל את דרכו כמו כל זמר שמתחיל, בגיל בוגר עם קול בוגר, הוא היה מתקבל בסבר פנים יפות לחלוטין. אולם לנו, פסיכולוגית כנראה, קשה לשנות סטיגמות ותדמיות, ובמקרים כאלה ייתכן שאותם ילדי פלא, שכזמרים בוגרים כבר אינם מבריקים, אולי צריכים לפרוש, כי קיבלו מתנה עם זמן קצוב שנגמר. אז הקהל שלהם מודה להם על רגעים מרגשים ונהדרים, אבל זהו טבע העולם. מצד שני, בהחלט יש (אמנם לא הרבה) ילדי פלא שקיבלו החלטה להמשיך בקריירה המוזיקלית והצליחו ומצליחים גם כזמרים ואמנים בוגרים. כאלה הם למשל מוטי ויזל (אהרן הלוי), מידד טסה, שרוליק הרשטיק, מרדכי שפירא וארי גולדוואג.

לצדם, היו ילדי פלא שבחרו לעזוב את הקריירה המוזיקלית ולהתקדם בחיים לאפיקים אחרים, מתוך הבנה שאת השליחות המוזיקלית שלהם הם ניצלו עד מקסימום כילדים, מה שאולי לא יוכלו לעשות בהמשך הדרך כבוגרים. יש לא מעט ילדים שכיכבו בילדותם על במות ולימים עזבו הכל והמשיכו לעולם התורה, כדוגמת אבי שרון ויהודה מעטוף. אין ספק שביום שנדע להיפטר מסטיגמות ולתת למח שלנו לשנות בקלות תדמיות, אולי נוכל למצוא הרבה יותר בקלות סיטואציות של הלך הילד נשאר הפלא.

הרב יעקב סיני

magazine@kol-play.co.il

הסליחות במעמד מרן

(צילום: יעקב כהן)

מעמד סליחות במסורת רבת שנים. מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל

חטאנו לפניך, רחם עלינו

אצל עדות המזרח, לעומת זאת, רוב המילים בסליחות מובנות מאוד, מרגשות ומעוררות את הלב, אלא שלעיתים דווקא מנגינות הסליחות עלולות להקשות על אמירתן בהכנעה. "אדון הסליחות, חטאנו לפניך רחם עלינו", נאמר במנגינה כמעט חגיגית המעוררת לא פעם תמיהה. "רק היה חסר שתקום לרקד", אמר פעם מרן זצ"ל לאדם שהגדיל למחות כף אל כף באמירת "אדון הסליחות".

אולם מנגינות אלו, אשר יסודתן בהררי קודש, מבטאות את גודל אמונתו וביטחוננו בקב"ה, המרחם עלינו כרחם אב על בנים. על דרך מה שאמרו חז"ל, "ומי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו" (דברים ד', ח').

יחד עם זאת, אמר מרן זצ"ל, מי שיתבונן במנגינות הסליחות שלנו, וייתן לב להבין מה שמוציא מפיו, במתינות ולא במרוצה, בשפה ברורה ובנעימה קדושה, ייווכח במהרה כי דווקא המנגינות מביאות לידי הכנעה של אמת. כבר מאות שנים שהמילים והמנגינות העתיקות, מעוררות נימים חבויים במעמקי הנפש, בהתרגשות ובכיסופין, מקרבות רחוקים ומעודדות קרובים. המנגינות הן הסולם להעלות את התפילה עד כיסא הכבוד, והרי בידוע שהיכל הנגינה קרוב הוא להיכל התשובה.

הנה כי כן, לא הצעקות עיקר, ולא השירה עיקר, אלא לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבוז. בתיקוני הזוהר (תיקון ע') מובא, כי זה הצועק בלא 'דחילו ורחימו', עליו נאמר "וישמע ה' ויחר אפו ותבער במ אש ה'". אבל הצועק מתוך הכנעה, בבכיה וביראת ה', מתוך כאב וחרטה על מעשיו, עליו נאמר "צעקו וה' שמע ומכל צרותם הצילם". המתבונן בסליחות ומנגינותיהן, אכן יזכה לכך.

יותר מכל שנה, אנו נמצאים בתקופה קשה ומתמשכת, כשאיש אינו יודע מה ילד יום. כמעט מאליהם יתעוררו השנה ההכנעה והתחנונים, בסליחות ובתפילות הימים הנוראים. אבינו מלכנו, בטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות. אבינו מלכנו, אל תשיבנו ריקים מלפניך.

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה.

יה

סליחות במוצאי שבת, במעמד מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, היו מסורת רבת שנים. מכל קצוות הארץ היו מתכנסים במוצאי השבתות של חודש אלול, להשתתף בסליחות שנערכו מיד לאחר השיעור השבועי ושודרו באמצעות הלוחין לכל רחבי תבל.

שנת תש"ע, מוצאי השבת הראשונה של חודש אלול. כבכל שנה הגיעו המונים משומעי לקחו של מרן זצ"ל, אל בית מדרשו ברחוב הקבלן 45 בירושלים, מצוידים בספרי סליחות וברגשות קודש. אלא שלמרהב ההפתעה, לקראת סוף השיעור הודיע מרן כי מעמד הסליחות לא יתקיים, ומעתה ואילך הסליחות בבית מדרשו ייערכו רק בשעות הבוקר.

"יש הרבה שכנים סביב בית הכנסת", הסביר מרן. "אמירת הסליחות אחר חצות לילה מפריעה להם ולילדיהם לישון. לא נעשה מצוה על חשבון מישוהו אחר..."

"וכי כולם רבי עקיבא איגר?"

לא לחינם הפכו הסליחות במחיצתו של מרן זצ"ל לשם דבר. לא רבים יודעים, אולם חלק ניכר מנוסח הסליחות המקובל כיום בקרב עדות המזרח, מיוסד ומבוסס על פי המנגינות והסדר שייסד מרן ולימד לרבים.

עין לא נותרה יבשה במעמד הסליחות, בשעה שהיה אומר מרן קבלת עול מלכות שמים. בכל יום בחודש אלול, יצא מרן לעצרות התעוררות בכל רחבי הארץ, לפעמים ארבעה חמישה מקומות בערב אחד. גם הרחוקים ביותר, היו מניחים יד על ראשם וזועקים בגרון ניחר "ה' הוא האלוקים". מעמד השיא התקיים בכל שנה בערב יום הכיפורים, ברחבת הכותל המערבי, בהשתתפות כמאה אלף איש.

קולו הערב של מרן, המיס לבבות. ההכנעה שלו באמירת הסליחות, כבן המתחטא לפני אביו, השיבה לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. כך היה דורש מרן בפני שומעי לקחו בכל 'אלול' מחדש, כי עיקר אמירת הסליחות היא ההכנעה לפני הדר גאונו של הקב"ה, בבחינת "תחנונים ידבר רש". וכל שנה שהיא רשה בתחילתה, מתעשרת בסופה (ר"ה טז).

לא תמיד בנקל ניתן לזכות להכנעה באמירת הסליחות. שח לי פעם מרן, כי בהיותו רב ראשי לתל אביב הוזמן להשתתף בסליחות הראשונות של בני אשכנז, שנערכו בבית הכנסת הגדול. "חלק מהמנגינות היו יפות", אמר מרן, "אבל צער גדול היה לי... איזה מילים, לא מובנות בכלל. פיוטים של ה'קליר' שהם קשים מאוד להבנה. אם אדם לא מתכוון מראש להבין את הסליחות, איך הוא יכול לומר אותם בהכנעה?"

אכן כבר רבינו אברהם אבן עזרא, השיג על פיוטי ה'קליר' (בפירושו על קהלת ה', א'), בין היתר משום שהם מלאים חידות ומשלים. אמנם הגאון רבי עקיבא איגר דחה את דברי האבן עזרא ("וה' הטוב יסלח להרב אבן עזרא על גודל שגגתו בזה", כתב). אבל מרן זצ"ל אמר: "הצדק עם רבי אברהם אבן עזרא. וכי כולם כמו רבי עקיבא איגר שיכולים להבין את הסליחות?..."

הרגע שלך

NESCAFÉ
Taster's
Choice

קחו רגע לעצמכם עם נסקפה טייסטרס צ'ויס

הרב שלמה טויסיג רב קהילת בעלעד, בורו פארק
shloimesinger@yahoo.com

תשובה שלמה

שנזכה לארבע השלמות. סליחות בקהילת בעלעד, בורו פארק

מה שאומר לסחוף את כל הציבור איתנו ולגרום לכולם להרגיש חלק מהתפילה.

אחת הזכויות הגדולות שגורמות לי הרגשת בטיחות שהתפילות שלנו יתקבלו לרחמים ולרצון בעז"ה, היא שבכל שנה ללא יוצאת מן הכלל, יש הורים שניגשים אליי אחרי התפילה עם דמעות בעיניים ומשתפים אותי בכך שהם בהלם מזה שהבן הבחור שלהם, אותו אחד שלא כל כך נהנה בדרך כלל ללכת לבית כנסת להתפלל, ובטח שלא לשבת במשך כל התפילה בפנים - כאן הוא יושב במשך כל התפילה והצטרף לשירה, לא יצא אפילו לשנייה ואפילו לא הרגיש איך שהזמן עובר.

זה מחזיר אותנו למה שכתבנו בתחילת הטור, שהיכל התשובה נמצא ליד היכל הנגינה, ומה שכח הנגינה יכול לגרום לבן אדם להרגיש קרוב לקב"ה - שום דבר אחר לא יכול לגרום לכך. פתאום, אפילו כאלה נשמות קדושות, אותם נערים שכל אחד בטוח שאין סיכוי שהם יישבו במשך כל התפילה הארוכה בימים הנוראים, נהיים חלק בלתי נפרד מהציבור. פתאום התפילה לא כל כך משעממת אותם.

כעת רק נשאר לי לאחל לכולנו שנזכה להגיע למדרגה בה נהיה שלמים בעזרת ה' יתברך בארבע השלמות, כמו שצדיקים פירשו את ארבע הדברים שצריכים שלמות: "אמונה שלמה, תשובה שלמה, רפואה שלמה, גאולה שלמה", שהם ראשי תיבות "אתר(ו)ג". אלו הדברים שכולנו צריכים ברכה שיהיו בשלמות. יעזור השי"ת ונזכה לכתובה וחתימה טובה, והכל כמובן - "בשלמות".

עוד שנה עברה, ואנחנו כבר שוב בחודש הרחמים והסליחות, וידוע לכל שהיכל התשובה נמצא ליד היכל הנגינה. והרה"ק בעל הדברי ישראל ממודיץ זיע"א אמר: "הכל אומרים שהיכל התשובה נמצא ליד היכל הנגינה, ואילו אני אומר שהיכל הנגינה הוא-הוא היכל התשובה בעצמו".

עוד אמר פעם: "כשאני שומע ניגון מתנגן מפיו של יהודי, אני יכול לפי הניגון שלו לקבוע עד היכן יראת השמים שלו מגיעה". ואמר על כך גם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, "שעל ידי הניגון ניכר על האדם אם קיבל עול מלכות שמים".

בעצם, לכאורה נראה שזה דבר פשוט ומובן שכל אחד יכול להתחבר אליו. הרי אנחנו רואים שהדרך החזקה ביותר לבן אדם לבטא את רגשותיו ולהרגיש קרוב יותר לקב"ה, היא על ידי נגינה. בין אם על ידי שיר מרגש שבן אדם פשוט יכול לעצום את העיניים ולהתחבר למילות השיר, כל אחד עם הניגון שמדבר ללב שלו, בין אם זה בניגון שמח שמרומם את הלב, בין אם זה בומירות שבת, ובין אם זה בטיש בליל שבת, בחופה, באמצע הלימוד, או סתם כל אחד עם ניגון כלשהו בינו לבין עצמו. הצד השווה שביניהם, הוא שהכל מתחבר למה שאמרנו - שהיכל התשובה הוא ליד היכל הנגינה.

ואם בנגינה ובתשובה עסקינן, הרי שזה מביא אותנו לתפילות של הימים הנוראים, בהן אנחנו רואים כיצד משתלבות התפילה והשתפכות הנפש, בניגוני הלב שמקריבים אותנו לאבינו שבשמים. בכל תפוצות ישראל (כל מקום לפי מנהגו, חלק יותר וחלק פחות) משלבים בראש השנה ניגונים, בחצרות חסידיים, בעולם הישיבות ובעוד הרבה מקומות שם יש ניגונים שמושרים בימים הנוראים מקובלים כבר דורות על פיוטים מסוימים, וישנם מקומות שמשלבים גם ניגונים מהדור האחרון. מה שבטוח הוא, שכולם משלבים ניגונים שנכנסים ללב.

כבר שיתפתי בשנה שעברה שזכיתי במשך הרבה שנים לשמש כבעל תפילה של מוסף בימים הנוראים אצלנו בבית הכנסת. ובלי עין הרע, מחמת ריבוי המתפללים, אנחנו צריכים בכל שנה לשכור אולם ליד בית הכנסת, מכיוון שיש ציבור גדול מאד שרוצה להגיע לתפילות אצלנו. את ההרגשה של בעל תפילה כשהוא מתחיל ניגון וכל הקהל שר איתו ביחד, אי אפשר לתאר, זאת הרגשה עילאית (ואני בטוח שכל בעל תפילה יכול להזדהות עם זה).

וכשיש ציבור גדול, כמובן שיש מתפללים מכל הסגנונות, מה שכולל גם כאלה שדרך כלל לא היו נהנים לשבת בבית הכנסת למשך כל התפילה. והרי בתור שליחי ציבור, חלק מהאחריות שלנו זו המשמעות הפשוטה של שתי המילים "שליח ציבור" -

צמאים
להשאיר
חותם?

a product of the Coca-Cola family
Brilliant & co.

fuzetea®

ללכת עם הטעם הייחודי שלך, ליהנות משילוב של טעם פירות יער נפלא עם תמציות תה טבעיות ורק ב-19 קלוריות ב-100 מ"ל

פיוז-טי. צמאים ליותר

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

אני ישנה ולבי ער

הוא סיפר שאת השיר הזה הלחין בשנות הכ' (שנות החמישים) המוקדמות. הוא למד אז חברותא עם רבי שלמה זילברשטיין זצ"ל, רב ידוע בחסידות גור, באחד מלילות פסח. הם למדו את הפסוק הזה עם הפירוש של ה'שפת אמת' זיע"א, ולאחר כמה שעות של לימוד - נולד לו הניגון הזה. ואכן, שומעים בשיר את הרגש החם, שנבע מתוך לימוד התורה הקדושה. אחרי שנכתב העיבוד, נקרא ילד הפלא גדי הלר לשיר את השיר, ומקלה ליוותה אותו בקולות. לויצמן, כאמור, היו לא מעט שירים, וכולם טובים, אבל אף אחד לא תפס כמו "אני ישנה" שתפס בכל שדרות הציבור מיד עם צאתו, והפך לניגון "עממי", כלומר כזה שרבים שרו אבל לא הכירו את מקורו.

בתוך מספר שנים, כך מסתבר, יוחס הלחן לראשי ישיבות שונים, אולי בגלל שהשיר הושר לו בישיבות ליטאיות חשובות. בעיקר בשני העשורים האחרונים, השיר מיוחס משום מה לרבי ברוך בער, למרות שהלחן, כאמור, שייך לאותו יהודי חסיד גור, ר' שלמה וייצמן, יצא בתחילת שנות השמונים ומופיע באלבומו "לב טהור".

למפרע, התברר שכנראה הסיבה שהשיר יוחס לר' ברוך בער, היא שהגרמ"ש שפירא זצ"ל, ראש ישיבת 'באר יעקב', מאד אהב את השיר הזה, ושר אותו בישיבה פעמים רבות. ומאחר ורבים מהניגונים ששורר הגרמ"ש בישיבה היו פרי לחניו של ר' ברוך בער, גם השיר הזה

יוחס - בטעות - לר' ברוך בער.

לומר שזיהיתי כבר באולפן מה יהיה עם השיר "אני ישנה", אני לא יכול לומר. כי האמת היא שלא זיהיתי בו משהו מיוחד משאר שיריו הנפלאים של ר' שלמה ז"ל, אבל, כידוע, אפילו ספר תורה שבהיכל צריך מזל, ובוודאי שיר. והשיר הזה זכה למזל מיוחד. ומכיוון שגם ידוע כי "האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם", בוודאי שיש עניין לעשות צדק עם המלחין, ולתקן את הטעות שהשתרשה משום מה במשך השנים.

והעיקר, שנשים לב למילות הפסוק: "אני ישנה ולבי ער, קול דודי דופק - פתחי לי". שנוכה שיפתחו לנו שערי שמים בראש השנה ובמים הנוראים המתקברים ובאים, ונזכה לכל מילי דמיטב.

כתיבה וחתימה טובה.

חד השירים שמושרים בעולם הישיבות מזה שנים רבות, הוא השיר האלולי "אני ישנה ולבי ער, קול דודי דופק פתחי לי" בניגון הישיבתי הנודע והמתוק. בישיבות רבות בירושלים ובכלל, שרים את השיר הזה בכיסופין בשעת רעוא דרעווין, בסעודה שלישית לאורך חודש אלול, בהתכנסויות דיבוק חברים ועוד. ולא סתם, זהו שיר שמיוחס למרן רבי ברוך בער ליבוביץ' זצ"ל, ראש ישיבת קמניץ ומגדולי ראשי הישיבות, בעל ה"ברכת שמואל" וממתווי דרך הלימוד הישיבתית.

ישנם אף מספר אלבומים שיצאו בשנים האחרונות והכילו מניגוניו של ר' ברוך בער, שכללו את השיר המיוחד הזה.

אלא שמדובר בטעות שהשתרשה בעשורים האחרונים, שעוד מעט אולי ננסה לעמוד על מקורה. אבל זו טעות גמורה. את השיר הזה, הלחין אדם אחר לחלוטין, יהודי בשם ר' שלמה וייצמן, יהודי חסיד גור שנפטר כבר לפני לא מעט שנים בשיבה טובה. ר' שלמה וייצמן היה איש חינוך ידוע. הוא ניהל מספר בתי ספר מטעם החינוך העצמאי במשך השנים, בין השאר בנס ציונה, נחלת יהודה וגבעת עלייה, ושימש בעסקי ציבור שונים.

אך לצד זאת, היה מלחין פורה שהלחין שירים רבים, והוא הוציא במשך השנים חמישה תקליטים עם שירים חסידיים משובחים, אותם ביצעו מיטב זמרי התקופה. בין השאר שרו באלבומיו האחים ברנר, החזן צבי יוסטמן, יאיר סובר וילד הפלא דאז גדי הלר. אלבומים אלו יצאו בשנות המ"מים.

את חלק מאלבומיו עיבד ד"ר מרדכי סובול ז"ל, וחלק זכיתי אני לעבד, לאחר שפנה גם אליי וביקש שאעסוק בנושא העיבוד והניצוח המוזיקלי. אני זוכר אותו היטב מגיע לאולפן, לעקוב אחרי העבודה. הוא היה אדם מלא בשמחה, וכשהוא שר, כשרצה להשמיע לי כיצד בדיוק נשמע הלחן שלו, היה כולו בבחינת "כל עצמותי תאמרנה..." הוא היה רוקד, יוצא מכליו משמחה.

יום אחד, כאשר עבדנו יחד על התקליט "לב טהור", שהיה כמדומני השני בסדרת התקליטים שלו, הוא הגיע לאולפן ושר לי את "אני ישנה" שהלחין, כדי שייכנס לאלבום. אני זוכר זאת היטב. הוא שר את זה כשהוא כולו מלא ברגש.

עטיפת התקליט "לב טהור" של ר' שלמה וייצמן ז"ל

צמאים
להשאיר
חותם?

a product of the Coca-Cola family
Brilliant & Co.

fuzetea®

ללכת עם הטעם הייחודי שלך, ליהנות משילוב של טעם לימון-נענע נפלא עם תמציות תה טבעיות ורק ב-19 קלוריות ל-100 מ"ל

פיוז-טי. צמאים ליותר

מנחם ביכלר
מנצח מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

חמש שנים, אלבום אחד!

כותב השורות עם זאנוויל ויינברגר

אלבום מוזיקלי, כאשר את אלומת האור נפנה הפעם ל'פריקט' הראשון והגדול ביותר בהפקת אלבום חדש, והוא: גיבוש החומרים. זמר בסדר גדול של זאנוויל, מקבל לפתחו בממוצע 10-5 לחנים בשבוע מכל סוגי המלחינים מסביב לעולם. כשהוא ניגש יחד עם צוות ההפקה הכולל את כותב השורות, את הרב יוסף משה כהנא ואת יוסי האניג (הבן של הנ"ל...) שהפיק בפועל את האלבום, קיימים בתיקית הלחנים למעלה מ-400 לחנים, שמתוכם יש לבחור 12 רצועות בלבד שיופיעו באלבום. כמובן שנעשה סינון ראשוני, כאשר הרשימה הצטמקה בתוך שבועות ספורים ל-48 לחנים שרק מתוכם נבחרים המנצחים בפינצטה.

חמישה אנשים קיבלו את 48 הלחנים: כותב השורות, יוסף משה כהנא, יוסי האניג, יוסי גיל - שנטל חלק פעיל בגיבוש קונספט האלבום, וכמובן, זאנוויל בעצמו. כל אחד מהחמישה היה צריך (בלי גלגול או לשתף את ה'שופטים' האחרים) לדרג לעצמו את המקבץ הזה לפי שלוש רמות - א', ב', ג', ואז אז כאשר נפגשו כולם יחד, אוטומטית היו לחנים שכולם בחרו בהם, חלקם ניצבו אצל כולם בליגה הראשונה. כל היתר נידון בסיעור מוחות, נטחן פעם אחר פעם. החלטות מתקבלות ונופלות, מתקבלות ואז מגיע משהו יותר טוב, וכן הלאה.

ויש גם שוחד מוזיקלי לשופטים. מה זה אומר? יש מלחינים שמקליטים את לחניהם בנגן ביתי, עם רעש ילדים ואוטובוסים ברקע. קשה מאוד להתרשם כך, למרות שלפעמים מדובר בפנינים של ממש. מאידך, יש כאלו שמשקיעים בהקלטת לחניהם כמעט את מה שעתיד הזמר להשקיע באלבום - אולפן הקלטות, כלי נגינה שונים, מיקס משובח ואפילו מקהלות! כמובן ששמיעת מוצר מוגמר ומושקע מסנוורת ויוצרת תחושת כיף ורושם ראשוני מושלם. וכאן על הצוות להפריד בין ה'שוא' של ההקלטה לבין טיב הלחן, או להיפך, בין יופי הלחן לבין רעשי הרקע ו/או קולו ה'לא-משהו' (בלשון המעטה) של המלחין.

זה השלב הראשון. מה עוד לוקח כל כך הרבה זמן בהפקת אלבום? אי"ה בהזדמנויות הבאות.

ב אחת מנסיעותיי בקיץ האחרון לארה"ב, ביקרנו, אני וחברי מקהלת זה היה בתחילת חודש כסליו תשע"ג. לפני קרוב לעשור. שמחת נישואי נכד האדמו"ר מסאדיגורה בעל ה'עקבי אבירים' זצוק"ל התקיימה בקול מזהלות, כשהמוני חסידים ואנשי מעשה מתכנסים לשמח יחד בשמחת בית צדיקים. מקהלת 'מלכות' טרם חישבה להיפתח, ומי שהנעימה את השמחה הייתה מקהלת חסידי סאדיגורה, החצר אליה אני משתייך ואשר בה אני מופקד על ניהול המקלה. כסולן, למרבה ההתרגשות, הוזמן הנה לא אחר מאשר אייזיק האניג, ענק הזמר החסידי מארה"ב!

באותם ימי שימשתי ככתב המוזיקלי של עיתון 'המבשר', כאשר מדי שבוע הגשתי את המדור 'כנגן המנגן' העוסק בסיפור וקורותיה של הנגינה היהודית לדורותיה. כסופר צעיר המשחר לאתגרים, הצבתי לעצמי אתגר מיוחד, לנצל את ימי השמחה אלו - כאשר אני לראשונה עם אייזיק האניג על במה אחת - 'לסחוט' ממנו ראיון לעיתון, למרות שמעולם הוא עוד לא התראיין לשום כלי תקשורת שהוא, לא בארץ ולא בחו"ל. באותה תקופה עמד האניג לפני הוצאת אלבום 'על ההרים'. המטרה קידשה את האמצעים ואני הסברתי לו שכתבה מפרגנת בעיתון 'המבשר' על אלבום החדש, בוודאי תגביר, תעצים, תמנף, תכפיל ותשלש את המכירות שלו...

הטריק עבד וראיון בכורה של אייזיק האניג התפרסם על ידי עם הוצאת האלבום האהוב והבלתי נשכח שלו.

אחת השאלות שהצגתי בפניו הייתה, ר' אייזיק, למה אנחנו צריכים לחכות עשר שנים עד להופעת כל אלבום שלך? למה בין כל אלבום לאלבום (למשל בין 'בהר המוריה' לעל ההרים') עם ישראל צריך להמתין עשור? התשובה שלו הייתה מפתיעה למדי. תבין, הוא אמר, מבחינה סטטיסטית, לא מולחנים בתקופת זמן קצרה של שנים בודדות מספיק לחנים שיהיו ראויים להרכבת אלבום שלם! גם מלחין שמלחין עשרות ניגונים בשנה, תמיד יש בהם טובים יותר וטובים פחות, ואלו מתפרסים על פני זמן. לאמור, אף פעם לא ייתכן שאותו מלחין ילחין בשבוע אחד חמישה להיטים גדולים. לשיר טוב לוקח זמן להיווצר, להתהוות. לכן אין מנוס מלהמתין עד שהדברים הטובים מתבשלים ומגיעים לידי גמר.

במים אלו כובש את העולם היהודי אלבום החדש של זאנוויל ויינברגר 'מן השמים'. המנגינות והיצירות ממלאות את אולמי השמחות ואת בתי ישראל: 'ותחזינה' המרגש, 'זוכרי זמירות' הקצבי, 'הללו', 'מי ימלל', 'ישראל נושע' האופייני לימי הרחמים של חודש אלול, 'יצירת הנושא' מן השמים, כמובן, וגם יתר החומרים המשובחים. ואולם, רבים פוגשים אותי בשבועות האחרונים ומבקשים להבין, למה חמש שנים? איך עבודה של אלבום בן 60 דקות פלוס-מינוס מתפרסת על פני חמש שנים, לא פחות?

אז הנה קצת טעימות מהמתרחש מאחורי הקלעים בדרך להפקת

בחרתם לרכוש תואר יוקרתי במכללת מבחר החרדית? **יצאתם מובחרים!**

אם גם לכם חשוב ללמוד לקראת מקצוע מכבד ומכבד, במכללה שחרטה על דגלה מצוינות מקצועית תוך עזרה וליווי אישי, בלי להתפשר בדרך על הערכים ועל אווירה חרדית מלאה, **מקומכם כאן, במכללת מבחר החרדית!**

Cilizi

<div>תואר ראשון</div> <div>ריפוי בעיסוק</div> <div>נשים</div>	<div>תואר ראשון</div> <div>בהנדסה אזרחית (מהנדסי בניין)</div> <div>גברים</div>	<div>תואר ראשון</div> <div>מיפוי וגיאוגרפיה</div> <div>גברים</div>	<div>תואר ראשון</div> <div>מדעי המחשב</div> <div>גברים</div>	<div>תואר ראשון</div> <div>אח אקדמי</div> <div>גברים</div>
<div>השלמה לתואר ראשון</div> <div>במדעי המחשב להנדסאות תוכנה</div> <div>נשים</div>		<div>השלמה לתואר ראשון</div> <div>בחינוך (יהדות) חינוך מיוחד / גננות</div> <div>גברים נשים</div>		
<div>תואר שני</div> <div>טיפול באמנות</div> <div>נשים</div>	<div>תואר שני</div> <div>פסיכודרמה</div> <div>גברים נשים</div>	<div>תואר שני</div> <div>ייעוץ חינוכי</div> <div>גברים נשים</div>	<div>תואר ראשון / שני</div> <div>עבודה סוציאלית</div> <div>גברים נשים</div>	<div>תואר ראשון / שני</div> <div>הפרעות בתקשורת</div> <div>נשים</div>
<div>תואר ראשון / שני</div> <div>סיעוד אחיות</div> <div>נשים</div>				

בשיתוף המוסדות האקדמיים המובילים:

מכללת מבחר מאחלת לכם שנה טובה ומוצלחת!

זה כן משנה
באיזו מכללה!

03-5726104 לתיאום פגישה
 צח קשר: meet@mivchar.org.il
 קמפוס ראשי: רח' יהושע בן נון 2, ב"ב
 קמפוס קונקורד: רח' בר-כוכב 21, ב"ב
www.mivchar.org.il

לפני

ההתחלה כילד במקלה של ר' מנחם אירנשטיין. המלגה המפתיעה בבית הספר לחזנות. ההצעה הגורלית למשרה בפרנקפורט, וההכרעה של ה"פני מנחם". ההיכרות עם ד"ר מרדכי סובול. הצמיחה המטאורית בעולם החזנות. הלבוש החסידי שלא מוחלף גם באירועי ענק. ההכנה הרוחנית לתפילות הימים הנוראים. והקורונה שפגעה גם בו. רגע לפני ראש השנה, גדול החזנים ר' יצחק מאיר הלפגוט בראיון מיוחד

אהרן אטינגר

צילומים: גלעד תדהר, Andres Lacko.

התמונות באדיבות "יובל", האנסמבל הישראלי לחזנות מיסודו של ד"ר מרדכי סובול ז"ל

התובה

זה קרה כאשר האברך יצחק מאיר הלפגוט הצעיר חיפש לעצמו פרנסה, והחזון שלו, ששמע בשבתות את החזן שלו שר וגם קצת מתחזן, דחף אותו ללכת ללמוד חזנות בצורה מקצועית. "הסתובבתי אז אצל החזנים יצחק אשל ז"ל, שמואל ברוך טאוב ז"ל ונפתלי הרשטיק שיחי, וספגתי מהם. היה לי בן דוד עם רכב, והוא מידי פעם, בשעות אחר הצהריים, היה לוקח אותי אחרי הכולל לבית הספר לחזנות בתל אביב, שם לימדו מורים כמו החזן משה שטרן והמנצח אלי יפה שיחי. אני זוכר שבפעם הראשונה שהגעתי לבית הספר, שרתי קטע לפני יצחק אשל, והוא אמר לי: התקבלת. ואני בכלל לא התכוונתי ללמוד בבית הספר, רק באתי בשביל הכיף, לשמוע קצת. הייתי אברך כולל פשוט ולא היה לי כסף לשלם את הלימודים, אבל המנהלים הודיעו לי: קיבלת מלגה, הכל בסדר. שם, בבית הספר, למדתי את האווירה של החזנות. דווקא פיתוח קול לא למדתי באופן מסודר. היה לי חבר מניו יורק שהיה הולך לשיעורי פיתוח קול, ומידי פעם הצטרפתי אליו".

ובבית, כילד, שמו לב לכך שאתה שר או מחזן באופן מיוחד?

"כן. תמיד שרתי כילד במקהלה של גור, ושרתי גם במספר אלבומים, ביניהם מקהלת 'שירה חדשה' של ר' מנחם אירנשטיין, שם הייתי הילד הקטן ביותר, ושרתי בין השאר סולו בשיר 'אתה בחרתנו' המפורסם, שחידש לימים אברהם פריד. שני אחיי הגדולים שרו שם,

חודש לפני ראש השנה, ארשת של רצינות כבר נסוכה על פניו של גדול חזני דורנו יצחק (איצ'ה) מאיר הלפגוט. אלו ימים שבהם הוא מתכוון מידי שנה לימים הנוראים. פותח את המחזור, מתבונן במילים, מחפש כוונות חדשות, וכמובן אולי גם לחדש במנגינות, לגעת עוד יותר בלב הקהל אותו הוא מטלטל בתפילתו מידי שנה בשנה.

הוא אמנם בעל ניסיון עצום, וחזנים אחרים במעמדו אולי אפילו כבר לא מתכוונים לתפילות הימים הנוראים וסומכים על העבר העשיר שלהם, אבל לא הוא. טוב, לא סתם הוא הגיע למעמד הזה של "גדול החזנים בדורנו".

את הלפגוט אנחנו פוגשים בביתו בירושלים, בחופשת בין הזמנים שעשה כאן, שכללה כמובן גם מספר אירועים ושבחות אליהם הזמין. בתחילת הריאיון, רצינו לשמוע על ימי ההתחלה, איך מתגלגל צעיר חסיד גור לעולם החזנות. "סבא שלי, יוס'ל גרבינר, היה בעל תפילה, וגם לאבי שיהיה בריא יש קול טוב, כך שלא גדלתי בחלל ריק", מספר הלפגוט.

בקונצרט, עם החזן יעקב מוצן

"אני זוכר שבפעם הראשונה שהגעתי לבית הספר לחזנות, שרתי קטע לפני יצחק אשל, והוא אמר לי: התקבלת. ואני בכלל לא התכוונתי ללמוד שם באופן מסודר..."

ואבי הרשה גם לי ללכת. האלבום של חסידות רדומסק, היה הפעם הראשונה ששרתי באולפן, כשהייתי בכיתה ה'. דודי, חיים אדלר, שר באלבום כמבוגר, ואני הייתי הילד הסולן. ד"ר מרדכי סובול ז"ל, מחיה עולם החזנות, היה מי שעיבד את האלבום. שם הכרתי אותו לראשונה".

למה האזנתם בבית?

"הרבה חזנות, כי מוזיקה חסידית עוד לא היתה כל כך, וכמובן גם לדוד ורדיגר ולניגוני גור. מרדכי בן דוד רק התחיל כשהייתי ילד, ואז האזנתי לו ולשאר התקליטים המעטים שיצאו אז, כמו קרליבך, בן ציון שנקר - שבעצמו לא התרחק מעולם החזנות - וגם לניגוני חב"ד ופרחי לונדון של יגאל צליק. אני עוד זוכר, כילד, את חנוכה הבית לקרית הרי"ם ליון בתל אביב, אז הביאו לאירוע את צליק ופרחי לונדון. לא היה אז מבחר גדול. אברהם פריד התחיל לשיר כשאני כבר הייתי בחור מתבגר".

וכבר אז גילית משיכה לחזנות?

"לא האזנתי רק לחזנות. למעשה, עד היום אני מקשיב לכל סוגי המוזיקה ומתחבר להכל. רק לאחר החתונה התחברתי לחזנות - ומהצד המבצע".

אפיקים

טכנולוגיית מים מתקדמת

גל אורן לרנר BSR

הכתר של ברי המים

עם בוא החורף הגיע הזמן להתקדם לבר המים המעוצב של אפיקים, שיאפשר לכם ליהנות ממים חמים וקרים בטעם נפלא בלחיצת כפתור!

מכשירים מתקדמים << שירות ללא תחרות

***2026**

"מבצע שבתות" ברמת השרון

אחרי החתונה ושנות הלימוד בכולל, החל כאמור לפקוד את בתי הספר לחזנות, ובאותה תקופה החל לנסוע ל"מבצע שבתות" שיזם האדמו"ר ה'לב שמחה' מגור, במסגרתו יצאו אברכי החסידות לערי השדה, לבתי כנסת של קהילות שונות בכל קצוות הארץ, להתפלל שם ולהפיח רוח צעירה ונעלה בקהילה. גם הלפגוט הצעיר נסע לשבתות ברחבי הארץ במסגרת המבצע.

"היינו מסתובבים בכל מיני ערים, מגיעים לבתי הכנסת, ועושים 'חברת תהלים' לילדים. באחת הפעמים הגעתי לרמת השרון, וביליל שבת הלכתי להתפלל בבית הכנסת הגדול האשכנזי, שהוא גדול ומרשים. כשנכנסנו, קבוצת האברכים החסידיים, לבית הכנסת, שאלו אותנו המבוגרים אם יש מישהו מאיתנו שיכול לגשת לפני העמוד, והחברים הצביעו עליי. אבל התביישתי, וגם לא הכרתי את הנוסח שלהם, ולא רציתי. אבל אז ניגש אליי הגבאי ואמר: שמעתי שאתה יודע להתפלל, אז נו, גש. לא הייתה ברירה, וניגשתי לתפילה אחת. במוצ"ש, להפתעתי, באו אליי הגבאים עם חוזה, ואמרו שהם רוצים שאתפלל שם לפני העמוד בימים הנוראים".

אחת לשנייה. גם הנוסח של גור, הוא יחסית כמו רוב בתי הכנסת בעולם, מלבד אולי השירים, שהם במנגינות ייחודיות. רוב הנוסחים האשכנזיים היום מבוססים על המהרי"ל, שזה מלפני מאות שנים. יש בסיס שבנוי על אותו דבר, ומהבסיס הזה, כל קהילה שינתה קצת. החסידים עשו קצת ניגונים, והליטאים הוסיפו מנגינות ישיבתיות, אבל הבסיס אותו בסיס. 'אוחילה לקל', למשל, כמעט אצל כולם הוא אותו הדבר.

"ואם נחזור להתחלה, אני זוכר שעיקר העבודה שלי בהתחלה לא היה ללמוד את הנוסח המקובל, אלא לעבור מלשון הקודש החסידי, בנ"ך אתו, לבורוך אתו, וזו כבר היתה עבודה קשה. ואז היה מצב שבמקומות כמו 'וכל מאמינים', שעד היום אין בהם ממש נוסח אלא שירים, ואמרו לי לשיר מנגינה מסוימת, אז את המנגינה זכרתי, אבל בטעות שרתי: וכל מאמינים שהיא... (בהגייה חסידיית). אני זוכר

מתארח במופע של שוואקי בקיסריה

בשמחה באר"ב, עם מרדכי בן דוד וישראל אדלר

"הרבי אמר: תיסע לשנה אחת, זה טוב לשני הצדדים. אם לא יהיה לך טוב, תמיד תזכור שיש אור בקצה המערה ועוד שנה זה נגמר"

שאחרי התפילה ניגש אליי יהודי ואמר: התפללת מצוין, אבל מה זה 'וכל מאמינים שהיא'?"...

כמה חודשים לאחר מכן, הוזמן הלפגוט לשיר באירוע ז' באדר של חברה קדישא בתל אביב. "שרתי שם שני שירים, ואחרי זה ניגש אליי יהודי בשם יצחק טורק, שהיה סגן ראש העיר בת ים ויו"ר המועצה הדתית, והוא אומר לי: איצ'ה מאיר, אתה החזן אצלנו השנה בימים הנוראים בבית הכנסת הגדול בבת ים, ונקב בסכום גדול. מובן שסגרתי איתו. כמה ימים לאחר מכן, אני מקבל טלפון מקהילת 'זיכרון קדושים' בקנדה, והם מציעים לי כפול... אמרתי לגבאי הקנדי: אגיד לך את האמת, נתתי מילה למישהו, אז לא אוכל להתפלל אצלכם. אבל אולי בשנה הבאה כן". זה היה בשנת תשנ"א, והלפגוט בן 22 בלבד.

אלא שגם בשנה הבאה הקהילה הקנדית נזכרה מאוחר מידי, לאחר שכבר סגר שוב עם בית הכנסת בבת ים, והלפגוט שוב השיב את פני הגבאי הקנדי ריקם, באומרו שגם הפעם לא ישבור את מילתו, למרות הסכום הגדול והמפתה שהוצע לו בקנדה. בבת ים, התפלל הלפגוט במשך 3 שנים. "אבל הגבאי מקנדה לא ויתר, כל שנה התקשר ואמר

שם אכן היתה המשרה הראשונה של הלפגוט כחזן ("לא האמנתי לסכום שקיבלתי, זה היה כמו הסכום שקיבלתי במשך חצי שנה בכולל"), שהגיעה לא בלי פרפרים בבטן לפני. הלפגוט: "באתי לנפתלי הרשטיק וסיפרתי לו על החוזה, כשאני לא יודע מה לעשות. והוא אמר: אל תחשוש, אני אעזור לך. מכיוון שהיה מדובר אז על שבוע וקצת לפני ראש השנה, הוא אמר: כעת כבר מאוחר ללמוד את כל הנוסח הרגיל, אז תתפלל בנוסח של גור שאתה רגיל, חוץ מכמה מנגינות בסיסיות שאתה חייב לשיר. כך הוא לימד אותי את הדברים הבסיסיים שאני מוכרח לעשות בתפילה".

והיום, איך זה בשבילך להתפלל בלי הנוסח של גור שעליו גדלת?

"תראה, למעשה בימים הנוראים כל הנוסחאות בעולם מאד דומות

FOR THE GOOD WALKERS

JOHNNIE WALKER
תנוד. תתנוד.

אזהרה: צריכה מופרזת של אלכוהול מסכנת חיים ומזיקה לבריאות!

הוראה מפורשת בקודש פנימה

אלא שמבלי ידיעתו של הלפגוט, מבחינת הקהילה היה מדובר לא בשבת חזנות רגילה כי אם במבחן, אותו עשתה לו הקהילה לקראת הצעה למשרה קבועה. ה"מבחן", אם אפשר לקרוא לזה לכך, הצליח, והלפגוט התבקש בידי הקהילה לשמש מעתה כחזן הקבוע שלהם, לאורך השנה. "זה עוד היה נראה לי מופקע מהמציאות, אבל הם לחצו עליי. אני זוכר שגם אשתי אמרה שאין סיכוי שזה יקרה. אני גערער-חסיד מאשדוד, אדם שכמעט לא יצא מהארץ עד אותה נסיעה, וכעת אעתיק את החיים שלי לחו"ל? בשלב מסוים הגיע לארץ הרב מנחם קליין, רבה של פרנקפורט, וביקש להיפגש איתי. אמרתי לאשתי: אני לא יכול להחזיק אותם יותר, כעת, כשהוא הגיע, אני חייב להגיד כן או לא. ידעתי

שאני הולך להשיב בשלילה, אבל אמרתי: לפני שאני הולך

לי: חבל, אתה מפסיד אצלנו סכומים גדולים. אגב, סגרתי מעגל אחרי הרבה שנים: הזמינו אותי לפני כמה שנים לקונצרט במונטריאול, וכשאמר לי שהוא יתקיים בבית הכנסת 'זיכרון קדושים', נדלקה לי נורה בראש. הגעתי לקונצרט, ומאחורי הקלעים מדבר איתי בחור צעיר. אני שואל אותו: מה עם הגבאי הזה והזה? והוא אומר לי: אני נכד שלו, הוא נפטר לפני שנתיים. אמרתי לו: סבך היה הראשון שהזמין אותי לימים הנוראים בצורה מסודרת, אך לצערי זה לא הסתייע. אבל הנה, אני זוכה לפחות להופיע כאן".

אז משרת חזן בימים הנוראים היא דבר נחמד, אבל החזן הצעיר חיפש פרנסה לכל השנה. "סיפרתי לאותו טורק מבת ים שאני מחפש פרנסה, והוא שאל: באיזה תחום? אמרתי לו: לא יודע. ואז הוא לי: יש לי בשבילך רעיון מדהים. בוא אליי במוצאי שבת, וניפגש. כל אותו שבוע הייתי מלא בתקוות, סומך עליו שיש משהו רציני על הפרק. ואז אני נוסע אליו במתח במוצאי שבת, אנחנו יושבים, והוא אומר לי כך: 'יש לי בשבילך משרה מדהימה, לך תהיה החזן של פרנקפורט, גרמניה, במשך כל השנה'.

להגיד 'לא', אלך לכותל, וגם אכנס לרב'ה. בכל זאת, אני צריך פרנסה.

"הרבי מטאלנא שליט"א, עזר לי אז לכתוב

ל'פני מנחם' את הקוויטל, בו פירטתי את שמות הבנות שלי והגילים שלהן. אני זוכר שרעדתי כשנכנסתי אליו עם הקוויטל. הרבי שמע את מה שיש לי להגיד, והתחיל להגיד שבמבט ראשון נראה לו שזה לא בשבילי כל הדבר הזה. ממש התביישתי שזו השאלה שאני שואל. אבל אז לפתע הוא הפך את הקערה על פיה והתחיל להסביר למה אני כן צריך לנסוע לשם. סוף פסוק: הרבי פסק לי לנסוע... אני התחלתי להזיע, והוא ראה שאני מתחבט בתוך עצמי, ושאל אם זה בגלל שההורים מתנגדים. הייתי צריך לומר לו שלא סיפרתי להם בכלל, כי לא חלמתי שאסע. אמר לי הרבי: תיסע לשנה אחת, זה טוב לשני הצדדים. אם לא יהיה לך טוב, תמיד תזכור שיש אור בקצה המנהרה ועוד שנה זה נגמר, ואם יהיה לך טוב - תדע שהמקום שלך שם. שאלתי, ומה לגבי החינוך? הרבי הסתכל על הקוויטל ואמר: אל תדאג, יהיה לך הרבה נחת מהילדים, בייך אותי בהצלחה, והוסיף: אתה יהודי חסידי שהולך לפרנקפורט, מי יודע כמה אנשים תקרב שם".

עם מחיה החזנות, ד"ר מרדכי סובול ז"ל

"אני שומע את זה, וכל הבלון שבניתי - מתפוצץ. אמרתי לו: על זה דיברת? אתה רציני? אני אלך לשם? יש לי כבר 4 בנות, מה אעשה שם עם חינוך הבנות? והוא אומר לי: תחשוב על זה. הרגשתי אכזבה גדולה. טורק היה חבר הנהלת חברה קדישא, אדם מקושר, וקיוויתי שהוא יכניס אותי לעבודה מסודרת. להיות חזן בפרנקפורט היה נשמע לי מדע בדיוני.

"עברו כמה חודשים, ושכחתי בכלל מההצעה. פתאום, אחרי חצי שנה בערך, אני מקבל טלפון מהבעלים של סוכנות הנסיעות 'עקיבא טורס'. הוא מתקשר, אומר 'שלום', ומיד שואל: מה מספר הדרכון שלך? אמרתי לו: רגע, לצורך מה? והוא אומר: אין לי זמן, נו, מה מספר הדרכון? אמרתי לו: רגע, במה מדובר? והוא אומר ללא סבלנות: כרטיס לפרנקפורט... צלצלתי מיד לטורק ואמרתי לו: מה זה צריך להיות? אתה שולח לי כרטיס טיסה בלי שדיברנו? ובכלל, על נסיעה כזאת אני צריך לשאול את הרב'ה. נכנסתי לרב'ה הפני מנחם זצ"ל, למרות שידעתי שאקבל תשובה שלילית, כי גם בעצמי לא חשבתי על כך בכלל. אמרתי לו שמציעים לי להגיע לשבת לפרנקפורט להתפלל שם. ואז אומר לי הרבי, להפתעתי: אם ייצא לך משהו מזה, למה לא? פה כבר לא נותרה לי ברירה, ונסעתי. הייתי שם כמה ימים, ובשבת כמובן התפללתי לפני העמוד".

לקונצרט בארץ'. אחרי שבת סובול באמת יצר איתי קשר, ושוחחנו. בהמשך, הגעתי לארץ להופיע בקונצרט הראשון שלי בארץ, שנערך בירושלים, אליו החמנן גם סובול לנצח על המקלה. אחרי אותו קונצרט, סובול הציע לי להתחיל להופיע בקונצרטים הגדולים שלו, בהיכל התרבות בתל אביב.

"התחבטתי אם להופיע באירועים הגדולים האלה, אבל בשלב מסוים עשיתי חשבון כזה: בבתי הכנסת, ב"ה, כבר הייתי מפורסם והתחזנתי בכל מיני מקומות, אלא שבבית כנסת בשבת, יש לך פחות או יותר 200 מתפללים, ש-170 מתוכם בכלל מתעצבנים כשיש חזן, כי התפילה ארוכה, ומה-30 הנותרים, 15 אומרים, 'בסדר, לא נורא', ורק 15 נהנים באמת, ומתוכם רק שניים מספרים בבית שנהנו... אז למה לי? הרי לקונצרטים של החזנות בהיכל התרבות, מגיעים רק אלה שרוצים לשמוע חזנות ואף שילמו על זה, הם לא 'קהל שבו'. והם נהנים ומוחאים כפיים. אז למה לא?"

"על הדרך היה עוד מקרה. התפתנה משרה מכובדת בקווינס, ניו יורק, והגשתי מועמדות כמו הרבה אחרים. צלצלתי לגבאי, ולפני שדיברנו בכלל על כסף, אמרתי לו: אני אגיע אליכם לשבת, כשאני אשלם לעצמי את הכרטיס, תשמעו אותי, ואז תחליטו. והוא אמר: רגע, למה שניקח אותך בכלל? מי מכיר אותך? ופה קלטתי שהם צודקים, מי בכלל מכיר אותי. הבנתי שאם לא אשיר בקונצרטים ואיחשף לקהל חובבי החזנות, אני אבוד. וכך הגעתי לקונצרט הראשון שלי בהיכל התרבות, שהתקיים עוד כשגרתי בגרמניה. סובול שלח אליי דיסק עם הקטעים, כדי שאלמד."

הכרת את הקטעים האלה?

"לא את כולם, אבל למדתי. למדתי די מהר ועשיתי עם סובול חזרות דרך הטלפון. הוא לא האמין שאצליח ללמוד את הקטעים האלה בזמן קצר כל כך. וב"ה, משם הכל היסטוריה".

איך היה להופיע בפעם הראשונה בבימה של היכל התרבות?

"התרגשתי כמוהו. עד היום אני מתרגש לפני תפילה או קונצרט גדול. כל אדם נורמלי מתרגש מזה, איך אפשר שלא".

עם הלבוש החסידי המלא

מאז אותו קונצרט, הפך הלפגוט לכוכב העולה של עולם החזנות וגם של הקונצרטים של "יובל", אנסמבל החזנות של ד"ר סובול. מידי שנה בשנה, קיבל קונצרט משל עצמו, בו הופיע לבדו עם מיטב קטעי החזנות, והקהל לא הפסיק להתפעל מהקול ומהשליטה האבסולוטית בקטעים.

אבל למרות ההצלחה, הלפגוט לא התבלבל. בניגוד מוחלט לרוב החזנים מאז ומעולם, עלה לבמה עם הלבוש הגורי המלא. לא וסט חזני ולא עניבת פפיון. וכך הוא נוהג עד היום. "די צחקו עליי בהתחלה שאני עולה כך לשיר עם כל המלבושים החסידיים. סובול גם לא הבין את זה כשהגעתי כך להיכל התרבות, אבל הייתי עקשן על כך. אמרתי לו: כך אני עולה לבמה, אם לא מתאים, אני לא עולה. אני לא משנה כלום מהלבוש שלי. הוא אמר לי: אבל גם החזן הזה והזה מופיע בקונצרטים עם הלבוש החזני המקובל. אמרתי לו: אין בעיה, אבל אני לא."

אחרי הוראה מפורשת כזאת מהרבי לא נותרה הרבה ברירה. איצ'ה מאיר קיבל עליו את המשרה בפרנקפורט ונסע לשנה. אלא שהשנה התארכה והתארכה, ולבסוף שימש כחזן הראשי בפרנקפורט במשך לא פחות מ-7 שנים, משנת תשנ"ד עד שנת תשס"א.

"באמת, בנוסף לתפילה והחזנות, גיליתי שם את תפקידי בקירוב יהודים", הוא מספר. "היו לי שם הרבה תלמידים לבר מצווה, שחלקם, אולי בהשראתי, ממשיכים להניח תפילין עד עצם היום הזה. אחד כזה פגשתי לפני מספר שנים בתל אביב, בעוד משוחח עם הגר"מ לאו שליט"א. ניגש אליי בחור צעיר, חיבק ונישק אותי, ואמר: אתה זוכר אותי? אמרתי לו: אני זוכר אותך, בודאי. התארחת אצלי בפרנקפורט. והוא אומר: תדע לך שאני מניח תפילין עד היום - בזכותך. הייתי מקבל שם שאלות כמו: 'במשך היום אין לי זמן להניח תפילין, האם אוכל להניח בלילה?' היו שם צעירים שפשוט לא ידעו כלום."

"הייתי גם מארח המון אנשים בביתי, כאלה שחיפשו אוכל כשר"

עם שוואקי והחזן משה שטרן, אחרי קונצרט בהיכל התרבות

"דיברנו אני ואברמ'ל כריד על שיר שנוקליט ביחד, אבל זה עוד לא יצא. אנחנו באמת צריכים לעשות את זה פעם"

או אנשים שנתקעו וראיתי אותם בבית הכנסת. כל אחד כזה הזמנתי אותו לשבת. בין השאר התארחו אצלי טייסי צה"ל שהיו מגיעים לאימונים בגרמניה. היו גם אנשים מטעם המוסד. איך ידעתי? הרגשתי. אלו אנשים שראית שהם שומרי סוד, שהם לא מספרים מה בדיוק הם עושים שם. אני זוכר שפעם סיפר לי אחד האורחים, שהוא 'הוריד' את הבן של נסראללה".

אחד האורחים בפרנקפורט, היה זה שאחראי לשידוך עם ד"ר מרדכי סובול, האדם שהזניק את הקריירה של הלפגוט כמה צעדים קדימה. "התארח אצלי אז אביו של משה קלוגהפט, לימים יועץ בכיר לראשי מדינות, וגם פזמונאי וכותב שירים, והוא אומר לי: 'יש לך ד"ר ש'מגיס', ד"ר סובול. הוא אמר לי שהוא רוצה להזמין אותך

שלוקח שני נוסעים לוקח אותם. כך גם חזן. כשאתה מייצג ציבור גדול, אתה לוקח על עצמך דבר רציני, ומטבע הדברים ההתכוננות הנפשית היא רבה יותר מאדם רגיל".

איזו הכנה אישית אתה עושה?

"בעיקר הסתכלות בעצמך, תשובה, וכמובן הבטה רבה בפירוש המילות. אני משתדל להיכנס יותר אל תוכן התפילה ופחות למנגינות שלה. כל זה, כדי להצליח להעביר לכל המתפללים את פירוש המילות, שאלו שלא מבינים - יבינו את מה שהם אומרים. יש מתפללים שלא יודעים להתפלל ואומרים את המילים רק כי הן כתובות, ואתה אמור 'להגיש' בפניהם את התפילה כך שהם יבינו אותה. אני משתדל להיכנס בתוך התפילה אל פירוש המילות, ולהסביר לאנשים את מה שהם קוראים. זה עיקר העבודה.

"כיום, אחרי כל כך הרבה שנים, תשומת הלב שיש לי בזמן שאני עומד לפני העמוד, מוקדשת לתפילה עצמה לפני ריבוננו של עולם, ופחות אל העול של דעת הקהל מאחוריי. כמובן שעדיין חשוב לי לדעת שיש מאחוריי מתפללים ושהם איתי, שהרי נאמר 'ברוב עם

"לימים, בניו יורק היו לי בעיות יותר גדולות עם זה. בקונצרט גדול בלינקולן סנטר אמרו לי המפיקים: איצ'ה, אתה לא יכול לעלות ככה. אמרתי להם: אם לא, אני לא שר. האמרגן צילם בקונצרט את תגובות האנשים כשעליתי וירדתי מהבמה, והוא סיפר לי איך ראה את האנשים המודרניים שהיו שם מסתכלים בהתחלה על כך שאין לי עניבה בעיניים צרות. אבל כשרק התחלתי לשיר, פניהם השתנו והם התמקדו בשירה שלי. בסוף האירוע, הוא העיד, הם כבר מחאו כפיים בהתלהבות".

סובול, שאימץ אליו את הלפגוט כבן טיפוחיו, גם הפיק לו מספר אלבומים ששברו את שירי המכירות של עולם החזנות.

כבר הרבה שנים לא הוצאת אלבום חדש. יש משהו בדרך?

"גם בעולם החזנות לא כלכלי להוציא היום אלבום, כי גם שם כולם מעתיקים. אבל אני יודע שאני צריך להקליט עוד אלבום, גם אם לא ייצא מעל גבי דיסק אלא על דיסק און קי וכדו'. יכול להיות שנעבוד על אלבום כזה עם אופיר סובול, בנו של מרדכי ז"ל. הוא מוזיקאי בחסד עליון. אני זוכר שכשהוצאתי את האלבום הראשון, כמה חזנים אמרו לי: השתגענת? השקעתם פה תזמורת סימפונית גדולה, מי יכסה את זה? אבל ב"ה בתוך תקופה מאד קצרה הגענו למכירות גבוהות, ונמכרו עשרות אלפי עותקים מהאלבומים. אבל היום כבר מעתיקים, לצערי".

אלבום חדש או לא, בשנים האחרונות הלפגוט מחזיק במשרה הרמה ביותר של עולם החזנות, והוא משמש כחזן של בית הכנסת "פארק איסט סינגוג" במנהטן, ניו יורק, קהילה עשירה בה מתפללים כל המי ומי. כשכמובן השיא השנתי הוא תפילות הימים הנוראים, אז בית הכנסת מתמלא - בימים שאינם קורונה - עד גדותיו. הלפגוט עצמו מתגורר בשכונה החרדית בורו פארק בברוקלין, ומגיע להתארח במנהטן בשבתות ובחגים בהם הוא מתפלל ב"פארק איסט".

תאמינו או שלא, יש מספר אנשים עסקים ידועים מאד מישראל ומאירופה, שלפני הימים הנוראים אורזים את עצמם ונוסעים לניו יורק, כדי להתפלל עם הלפגוט, להתרגש ולפתוח את הלב.

"נכנס לפירוש המילות"

אז איך נראות ההכנות לימים הנוראים אצל גדול החזנים? ובכן: "תהליך ההכנה כשליח ציבור לפני התפילה, הוא אינדיבידואלי מאד לכל אחד ואחד", אומר הלפגוט. "גם כל שנה לא דומה לשנה הקודמת. אבל יש את התכונה וההרגש היהודיים שיש לכל אחד לפני שמגיעים לחגים, והתכונה הזו פועמת באותם ימים בצורה מוגברת אצל שליחי הציבור. לא משנה אם אתה חזן או שליח ציבור, בכל מקרה לפני החגים אתה לוקח כמה פעמים את המחזור לראות שאתה יודע מה תעשה בכל מקום, הכל כדי להיות מוכן פיזית ונפשית לתפילות.

"אתה לוקח את המחזור ליד, כדי להיות מוכן לתפילות כמה שיותר. בהכנה, ישנן שתי נקודות: האחת היא גשמית, לקחת את המחזור ולעין בקטעים, והשנייה היא רוחנית: לחגים, צריך להתכונן כמו כל יהודי, ובעל תפילה צריך להתכונן עוד הרבה יותר. טייס, הרי לא לוקח את מפתחות המטוס לידו כמו שבעל מכונית פרטית

עם אברהם פריד, במופע הראשון לאחר שהחלים מהקורונה (הפקה: דודי קרומבי)

אחרי כל כך הרבה שנים, תשומת הלב שיש לי בזמן שאני עומד לפני העמוד, מוקדשת לתפילה עצמה לפני ריבוננו של עולם, ופחות אל העול של דעת הקהל מאחוריי

הדרת מלך, וזה נאמר גם על בעל התפילה. אבל בכל מקרה אני אתפלל באותה חמימות גם כאשר יהיה פחות קהל".

בשנה שעברה, בעיצומה של הקורונה, הכל כמובן היה נראה אחרת. הלפגוט היה צריך להכין את עצמו לתפילה - וגם לתקיעות, שכן שימש בתפקיד כפול. את כל התפילה - שהחלה במניין הזה מקריאת התורה, ואז תקיעות ומוסף - היה עליו לסיים בתוך שתיים, בשל הגבלות הקורונה החמורות.

"קיימנו 4 מניינים בבית הכנסת, ובכל אחד השתתפו מקסימום 200 איש", הוא מספר, "בזמן שבשנה רגילה מתפללים אצלנו ביחד למעלה מאלף איש. זה היה הזוי. התפללתי בלי מקהלה, וכמעט בלי

כשיסי גרין היה שם. עליתי אליו עם דודי קאליש, ויסי לימד אותי על הפסנתר שם את השיר הזה. הוא שאל: אתה מתחבר לשיר? אמרתי: מאד! ושנתיים שלוש אחרי זה, חנוך התקשר והציע לי להיכנס לאולפן ולהקליט את השיר עם יוסי, וכך היה. אחרי זה, יצא לי לנסוע עם מפיק האלבום יוסי טיברג, שהשמיע לי את השיר. אמרתי לו: חסרים לי כינויות בפתחה. הוא שמע בקולי והוסיף, וזו גם אחת מהסיבות שהיצירה הזאת כל כך מושלמת. היום אני מבצע את השיר הזה במופעים וקונצרטים רבים. והפתעה, יש לי כעת שני שירים נוספים עם יוסי גרין שאני עובד עליהם, בהם יצירה מיוחדת על המילים 'פליאה דעת ממני'. יש שיר נוסף שכבר יושב אצלי שנים, שהלחן ר' אליעזר קאליש ומעבד דודי קאליש, ויש מחשבה להקליט אותו בקרוב. יש גם דיבור, ראשוני מאד, לעשות משהו עם המעבד המוכשר יואלי דיקמן".

חברות קרובה הוא מחזיק עם גדול הזמר אברהם פריד. "אנחנו חברים קרובים מאד, יוצא לנו להיפגש הרבה פעמים לאורך השנה. ממש לאחרונה, אחרי שסיים את הופעת הענק שלו בבריכת הסולטן,

יכולת לשיר את הקטעים הרגילים, שהם ארוכים. מצד שני, חידשתי את המנגינות בגלל זה. כי כשאתה עם מקהלה, אתה די מקובע למנגינות הקבועות, ואילו בשנה שעברה היתה לי יד חופשית יותר. שיניתי חלק גדול מהרפרטואר כדי להתאים אותו לתפילה המהירה, והתחלתי להיזכר בדברים שעשיתי עוד ברמת השרון ומנגינות חסידיות שונות, והכל כדי לא לעבור את השעתיים".

אפרופו קורונה, הלפגוט נדבק בנגיף אחרי פורים בשנה שעברה, כשזה התחיל להשתולל באר"ב. הוא אף הובהל לבית החולים כשמצבו הידרדר מעט, וכלי התקשורת כבר פרסמו שהוא בין חיים למוות. כעת הוא אומר שקצת הגזימו באשר למצבו. "הייתי חולה קורונה קלאסי שהגיע לבית חולים, אבל הגזימו בדיווחים לגבי חשתי שלא בטוב והייתי זקוק לעזרה רפואית, אבל לא הייתי בין חיים למוות. זו הגזמה. מה שנכון זה שהיו לי

קצת תופעות לוואי של

עם יוסי גרין וחנוך וינדרביס, בעת העבודה על "קנא לשמן"

עם מרדכי בן דוד ויואלי דיקמן, במופע במלון וולדורף אסטוריה, צילום: ישראל ברדוגו

עייפות

וגם קשיים

מסוימים בנשימה

וכדו' אחרי שנדבקתי, אבל ב"ה

זה היה בזמן של שבעה חודשים שביית הכנסת במנהטן היה סגור לגמרי, בערך מפורים ועד לסליחות. וגם בסליחות, כשחזרנו, במקום אלף איש היו אולי 30 איש, כי לא הסכימו להכניס יותר".

דריסת רגל גם במוזיקה החסידית

בשנים האחרונות הראה הלפגוט שכוחו לא רק בחזנות. בין השאר, שר באלבום של יוסי גרין "התו השמיני", יצירה מיוחדת בשם "קנא לשמן" שהצליחה מאד. הוא גם הופיע יחד עם מרדכי בן דוד, אברהם פריד, יעקב שוואקי (בקיסריה) וזמרים חסידיים נוספים, כשהוא משתלב בדואטים מוזיקליים להפליא, לא דווקא חזניים.

"בקשר ל'קנא לשמן'", מחייך הלפגוט, "זה מעניין. הקלטתי את היצירה הזאת באולפן, עשר שנים לפני שיצאה לציבור. אני זוכר שנסעתי לארץ לחזרות, וחנוך וינדרביס קרא לי אליו הביתה,

הוא הפתיע והגיע לשיר בחתונת בני שהתקיימה בירושלים באותו ערב. לחתונת בתי הגדולה, שגם התקיימה בארץ, הוא הגיע במיוחד מניו יורק. אנחנו חברים המון שנים. עוד לפני שהופענו יחד, אני זוכר אותו מגרמניה, כשהוא הגיע להופיע שם. דיברנו פעם גם על שיר שנקליט ביחד, אבל זה עוד לא יצא. אנחנו באמת צריכים לעשות את זה פעם. אברמ'ל גם התייעץ איתי, השמיע לי שירים לפני שהוא הוציא אותם. למשל, אני זוכר שהוא הגיע אליי לפני שיצא 'ריבון העולמים' ואמר לי: אני חייב שתשמע את השיר הזה. הוא התלבט באיזו הגייה לשיר את השיר, ואמרתי לו: זה חזק מאד כפי שזה! אתה חייב לשיר את זה ככה, בהגייה החסידית! הוא אכן שחרר את השיר כמו שהוא, כפיילוט, והוא זכה להצלחה עצומה. יצא לנו גם לטוס לא מעט ביחד, וכמובן גם להופיע ביחד הרבה פעמים בכל מיני מקומות".

"קנא לשמן" והשירים ששרת עם פריד ושוואקי, חיברו אותך לקהל הצעיר יותר?

"בהחלט. היו גם עוד הזדמנויות ששרתי שירים חסידיים קלים יותר, אבל 'קנא לשמן' היה הראשון שהוקלט באולפן. אני נזכר שהקלטנו 4 סימונות שונים לשיר, והיה ויכוח איזה סימנת להכניס... אבל מה שיצא בגרסה הסופית, נשמע ב"ה נהדר". ■

"בְּיָדָי יַעֲבִירוּ מִמֶּנּוּ וַיֵּצֵא זָכָאִי

מכתב רשכבה"ג מרן שה"ת שליט"א לשנת תשפ"ב
כדי ששנת תשפ"ב ת

בס"ד, ערב ראש

...ובצדק

שקלים ל

טובה ומה

המהדרת

והעושה פ

ממנו רע

הרב ש.י. חיים קניבסקי
שיכון חזון איש, בני ברק

דס"ר ציד לא האנש אנה גרמיטב תלפ"ק
אחרי שדגנש שפיתח לקיט קצונה"ל דרום ורע"ש דבאב ופנה
צניח, ויג האואליק דמה לביתסבך. סדי שלח תלפ"ק מצדור
דלאוס ורלאומ, הנה חסוסה ומפלה וצדקה מצדיון את פוע
הגסידה כדמאיה דלה ט"ף ד' צ"ה.
דחשוד, ראוי לבאואו לבתסבך דמניה ופמניצית דטולב, ודגנת האמיטו
יש לקדור מצי יום דיומו חק ולא יצדור אימוצ גמי האבות
דבאבית גמיצית ולנה יתלן מלכ בלכות,
דמפלה, באוי אבקביד על כונתה וצמנה, ולואי דמא"ת בל
יום לבחנת י' פקקי חבלים
ודצדקה, אמיל על צי, וגממנים שפ"ד שקלים לקופה כצד
יטבו אלפ"ק ימים על גנה טורב אמא קה, די הצדקה לקופה
הצד- היא הצדקה דמכוננת דואב לקדור דב אמ דוא
הגסיפה ותישג בל תל"ק דיומא יעדינו ממנו פוע
דגסידה וינא זכאי דדין רי"ח קניבסקי

9-47-47

רע הגזירה בדין

- לדעת את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון
עבור בשלום ובשלווה

ש השנה שנת השמיטה תשפ"ב

ז, לַחֲמַל עַל דָּל, וְהַתּוֹרְמִים שֶׁפ"ד
קוֹפֶת הָעִיר יִזְכּוּ לִשְׁפ"ד יָמִים שָׁל שָׁנָה
נִזְקָה, כִּי הַצִּדְקָה לְקוֹפֶת הָעִיר זֶה הַצִּדְקָה
בְּיוֹתֵר לְקָרֵעַ בָּהּ אֶת רֵעַ הַגְּזִירָה
לְהַנ"ל - (עם התשובה והתפילה) בְּנֵדָאֵי יַעֲבִירוּ
הַגְּזִירָה וַיֵּצֵא זָכָאֵי בְּדִין.

חיים קניבסקי

3-1800

שנה לאחר שני אירועי הלב
שחטף בזה אחר זה, בתוך
תקופה קצרה, כשהיה נתון
כמעט בין חיים למוות, מספר
מיכאל שניצלער על התקופה
הלא כשוטה שעבר – ועל החזרה
המהירה לבמות האירועים,
כשהוא אף חובק אלבום חדש
● הוא חוזר לימים שגדל ולמד
בחסידויות טאהש וסאטמר,
ומגלה איך הפך ללהיט ענק
בקרב הקהל החסידי בארה"ב
ובכלל ● "אני מסתכל על החיובי.
כעת אני בריא ושלם, חי עם
רבש"ע ביחד"

ישראל גולדמן

לבוחזן לבבות

בעת הקלטת אלבום החדש באולפן

גרייבס לבנים צחורים, נערים עטורי מגבעות, וטף תוסס ורווי אנרגיות. כולם מיוזעים, סמוקים וצוהלים, מפזזים ומכרכרים בעוז, מקפצים ורוקדים שכם אל שכם, יד ביד, מגביהים רגליהם טפח מעל הקרקע ורוקעים אותן שוב, בשמחה של מצווה.

התזמורת בת עשרות הכלים, מטיבה לנגן את מיטב הלהיטים העליונים, שיקפצו את הקהל עד השעות הקטנות של הלילה. אברכים בעלי מנגנים נותנים דרור למיתרי קולם הערב ומפליאים בלחנים, שמזרימים בקרב הציבור את האדרנלין הנדרש.

אחד הרוקדים, אברך כבן 25 שנים, נוטל פסק זמן לרגעים ספורים מהמחולות, כדי לתת לפעילות הלב המואצות להירגע. הוא ניצב ליד במת התזמורת, צופה ובוחר במבטו את מקהלת בעלי המנגנים ומלוויהם הנגנים.

לפתע הוא חש טפיחה קלה על השכם. היו אלו שני אברכים מקרב ידידיו. "אולי תעלה לשיר?", זרקו הללו את ההצעה הנועזת: מה מבחינתם.

"מה פתאום? השתגעתם? מה לי ולשירה? ועוד בפני קהל אלפים?", דחה הלה את בקשתם בחריפות.

אבל הללו לא נרתעו מהסירוב.

"אתה חייב להשמיע קולך בפני הקהל", ניסו לפקוד עליו. אך זה משך בכתפיו ואטם אחזנו מלשמוע, מיידל כי הללו יניחו לו ויחזרו למעגלים הסוחפים...

האברכים שכנראה היו ממש אובססיביים, לא הרפו. הם ידעו, אולי, כי מכבש הלחצים יעשה בסוף את שלו. בשלב מסוים, הם פשוט הדפו אותו בכח אל הבמה, תחבו בידו מיקרופון ואילצו אותו לפתוח פיו ולהנעים בקול. בליט ברירה נענה להם, אך

**"אני אוהב את כולם,
כל עם ישראל, עם
כובע, בלי כובע. אם
ה' אוהב אותו – גם
אני אוהב אותו"**

לפני כשנה חווה הזמר ר' מיכאל שניצלער אירוע אישי שגרם לו לעצור את חייו למשך ימים ארוכים. היה זה כאשר עבר אירוע לבבי, והוביל לבית החולים לניתוח חירום מסוכן, שארך לא פחות משמונה שעות. וזה לאחר ששלוש שנים לפני כן, חש גם בלבו ועבר ניתוח לב אחר.

ברוך ה', לאחר האירוע הרפואי הלא פשוט שעבר בשנה שעברה, הצליח להתאושש בתוך תקופה לא ארוכה, וכשבויעים שלושה לאחר ניתוח הלב, כבר חזר להופיע במלוא המרץ. "היום אני בסדר גמור, ב'ה", אומר שניצלער, "ממשיך לשיר ולשמח את כולם. הקדשתי את חיי בשנים האחרונות, בצל מה שעברתי, להודות לבורא עולם על הכל. החיים שלי ניתנו לי במתנה, ואני עושה הכל כדי להודות על כך לבורא עולם בכל דרך אפשרית, וכמובן דרך השירה והשמחה".

בפעם הקודמת שעבר אירוע רפואי לא פשוט, לפני כשלוש שנים כאמור, אף היו כלי תקשורת שהודרו לדווח על פטירתו, כביכול, של שניצלער - דבר שכידוע בכלל מהווה סגולה לאריכות ימים. בזמנו הוא הגיב לכך בבדיחות הדעת, ופרסם ממייטת חוליו הקלטה בה אמר: "אני חי, אני לא מת, ואני מתכוון לחיות עוד שנים ארוכות. אוהב את כולם. עדיין לא חילקתי את הירושה... בבוא היום אחלק אותה, אבל זה יקרה בערך בעוד שבעים שמונים שנה".

הוא גם עבר, בצל האירועים הרפואיים, מהפך בריאותי. כיום, הוא מרגיש שקל לו הרבה יותר לשמח באירועים, לאחר המהפך הבריאותי שחל בחייו.

הוא מעדיף שלא להרחיב מעבר לזה על מה שעבר. "אני אוהב לחיות חיובי", מסביר שניצלער, "ואם אני הולך בחזרה למה שהיה, זה לא יהיה חיובי. אבל אני יכול לומר שממה שהיה, קרה משהו חיובי - שב'ה עכשיו אני בריא ושלם ובשמחה, ואני חי עם רבש"ע ביחד, ויש לי את שמחת החיים. אבל לחזור שוב למה שהיה? ובכן, אני פחות אוהב להיות שם עוד פעם, לדבר על כך שוב. אתה יכול לכתוב שב'ה אני אוהב את כולם, כל עם ישראל, עם כובע, בלי כובע. אם ה' אוהב אותו - גם אני אוהב אותו, וה' אוהב את כלנו".

שנה לאחר האירוע האחרון שעבר, בתחילת הקיץ הנוכחי, השיק שניצלער את אלבום החדש "א לעבעדיגע ספר תורה", ובו לא פחות מ-14 שירים חדשים. "לא הפסקתי מעולם להופיע ולהוציא אלבומים. ב'ה, אני מוציא אלבום אחר אלבום", הוא אומר.

באלבום הנוכחי הוא משתף שוב פעולה עם ליפא שמעלצר ("בעתו ובזמנו" ועוד), פינקי וובר, שהוא היה הראשון שלקח מלחניו, אנשיל פרידמן, חזקי וייס ועוד, וגם עם המעבדים הרשי ויינברגר ודיוויד טויב. וזאת לגמרי הזדמנות טובה לדבר עם הזמר החסידי המשמח הזה, על כשרת הדרך שזעבר במעל 30 שנה של מוזיקה ושמחה יהודית.

"כשוט הכריחו אותי לשיר"

בשביל לספר על התחלת הקריירה של שניצלער, צריך לחזור לסוכות תשמ"ו, אירוע שמחת בית השואבה בבית המדרש הגדול של סאטמר בקרית יואל מונרו שבארה"ב:

מעגלים של חסידים, זקנים, אברכים, חובשי שטריימלאך, עוטי בגדי שיראין ולובשי

מסכת ראש השנה

ביום הדין כשנעתיר כולנו בתפילה ונבקש להחתם לשנה טובה ומתוקה,

אף אחד מאיתנו לא רוצה חלילה להדביק בשוגג את היושבים לצידו.

אנחנו מוכרחים **להשתדל**, עבורנו ועבור המתפללים האחרים.

השתדלות היא להעדיף מניינים בחלל פתוח.

השתדלות היא לפתוח חלונות בבימ"ד.

השתדלות היא לא להסיר את המסכה לאורך כל התפילה.

יש לכם עוד שאלות?
הסתמכו רק על מידע מוסמך ומהימן והיוועצו ברופא המטפל!
קו המידע - מטה ההסברה למגזר החרדי: 03-509-7000

שבה ניגבתי את אגלי הזיעה שנטפו ממני במהלך השירה..."

כך החלה הקריירה המוזיקלית של גדול הזמר החסידי, כיום, לאחר עשרות שנים מאז, שניצלער כבר הספיק לשמח ביותר מ-3,500 חתונות, ומאחוריו למעלה מ-15 אלבומים מלאי שירה חסידית אותנטית וחמה.

יצא לך לשיר עוד לפני אותה שמחת בית השואבה?

"נולדתי בשנת תשכ"א ולמדתי במוסדות סאטמר. בימי נעוריי, גדלתי רבות על המוזיקה האותנטית והשורשית של ר' יום טוב עהרליך ז"ל, אבי, ר' זושא ז"ל, הסתייג מהזמרים החדשים השונים ששיריהם נפוצו וכבר היו פופולאריים. אז רק בשיבה יכולתי להאזין לורדיגר וקרליבך, ואילו בבית שמענו רק את עהרליך. הוא נכנס לי לנשמה והשפיע ללא ספק על עולם המוזיקה שלי. ממנו שאבתי השראה רבה שמלווה אותי היום בכל האלבומים שהוצאתי. אגב, גם הכרתי אותו אישית. הוא התפלל בבית המדרש של חסידי קרלין סטולין בויליאמסבורג ונהג גם לשיר בחתונות רבות. הוא היה דמות מיוחדת ובלתי נשכחת. יהודי ירא שמים ללא פקפוק. כשניצב על הבמה, שר במשך שעות בדבקות ובעיניים עצומות, לבל ייתקל חלילה במראה בלתי הולם.

"בישיבת טאהש למדתי בתור בחור, מאז מלאו לי 13 שנים ועד לישיבה הגדולה. בישיבה הגדולה למדתי בסאטמר, ואז, כאשר התקיימה הצגת פורים בין כותלי הישיבה, הציעו לי לשיר במהלכה. זו היתה בעצם ההופעה הפומבית הראשונה שלי, עוד בפני קהל מצומצם. מאז שרתי עוד כמה פעמים, אבל בעיקר בפני ציבור קטן. אלו שביקשו ממני לשיר בשמחת בית השואבה, היו כמובן חברים שהכירו אותי ואת קולי וסברו כי אני מבחבז... משמים שלחו אותם, כדי שאיאלץ לנצל את המתנה שהקב"ה נתן לי".

כאמור, עד היום שימח באלפי חתונות. "חשוב לי להדגיש כמובן שהכל בסיעתא דשמיא, בלעדיה אין לנו כלום בחיים. אני זוכר היטב כל חתונה שבה השתתפתי. לעתים אני מרענן את זיכרונם של אנשים ששימחתי בנישואיהם, והם מתפלאים איך אני זוכר..."

"ב"ה הייתי בחתונות רבות, מפשוטי עם ועד לגדולי האדמו"רים. כמעט כל אחת כזאת מספקת אפיזודות ואנקדוטות חדשות. אני זוכר שפעם קיבלתי טלפון מכלה שהתארכה לבחור מוצלח. אלא שלמרבה הכאב, החתן קיבל את המחלה בתקופת האירוסין. רבים מבני משפחתו ומכריה, ניסו להניא אותה מלהמשיך ודיברו על ליבה שתנתק את השידוך, אבל היא לא היתה מוכנה לוותר. הבחור גם זכה לליווי של הארגון 'חי ליפליין' עמו אני עובד רבות.

"הכלה ממש בכתה ותהתה מדוע אנשים מנסים לטרפד את החתונה: 'מה זה משנה אם הוא קיבל את המחלה כעת, או שהיה מקבל אותה לאחר החתונה? אם זה היה קורה לאחר מכן, הייתי נוטשת אותו? בטוח שלא. אז למה כשזה קרה לפני כן עלי לעזוב?' הדברים

**"האלבום הראשון
היה אלבום ובו שירי
חתונה. ההקלטה
היתה פרימיטיבית
ובתנאים לא ממש
מקצועיים"**

אז...הסב פניו אל הקיר כדי שאף אחד לא יידע מי המשורר והאם האדימו פניו מבושה..."

קול הבריטון המתוק והמרגש שבקע מגרוננו של האברך הצעיר, רעם מקרב המגברים רבי העוצמה. הדציבלים הגבירו את הדרמטיזם שהוא שידר. הציבור התלהב לנוכח היכולות שהפגין הכוכב החדש, שברבות הימים יהפוך לבעל מנגן בולט, בקרב השורה הראשונה של גדולי הזמר.

בתום שמחת בית השואבה, שהסתיימה בשעות הקטנות של הלילה, הגיעה ההזמנה הראשונה. אחד הבחורים, חתן שהיה אמור להינשא שיהיה שבועות לאחר מכן והתלהב מהקול האדיר והשירה הפרפקציוניסטית, ניגש אל המשורר והזמין אותו לשיר בחתונתו.

זה היה האירוע הראשון של מיכאל שניצלער.

באולפן, עם ליפא שמעלצר, בני שטיין ומוזיקאים נוספים

"קיבלו אותי בחום"

"הייתי בטוח שהלה מתלוצץ", משחזר שניצלער. "סברתי בתחילה כי הוא חושב שאבוא בהתנדבות. אמרתי לו בציניות, 'אם תיתן לי כסף, אגיע'... לא חשבתי שהוא אכן מתכוון ברצינות. אבל בבוקר של יום הכלולות, התקשר אליי אביו של החתן והפציר בי להגיע לחתונה. ניסיתי להתנער ממנו, מה לי ולזמרי חתונות? ראיתי את שמחת בית השואבה כמופע חד פעמי, שגם אותו ביציתי באופן כפוי ורק למען שמחה של מצווה. אבל לבסוף לא יכולתי לעמוד בפני גל ההפצרות ונכנעתי. הבטחתי לו שאגיע".

גם כאן, חשש מיכאל מפני תגובות הקהל, שלא יבינו מהיכן בדיוק נחת עליהם האיש שמתיימר להיות זמר. אז גם הפעם הוא הסב פניו במשך כל החתונה כלפי התזמורת, כדי שהאורחים לא יבחינו בארשת המבוכה שנסוכה על פניו. אבל המופע היה מוצלח, סוחף ומלהיב. בתום החתונה, הוא בוש לבקש כסף. אבל אבי החתן שלשל לידי תמורה הולמת.

"הציבור קיבל אותי בחום ובחיבה. כשסיימתי, פנו אליי כמה אורחים והזמינו אותי לשיר בחתונת צאצאיהם או שלהם עצמם. מכיוון שלי היתה זו חתונה ראשונה, אפילו לא היה לי יומן מסודר בכיס. נאלצתי לרשום פרטים ראשונים על מפית הנייר

בראש השנה,

האדמה

תכריע את הכף!!!
לפרנסה, לשפע, לבריאות,
לזיווג הגון ולהצלחה

ההזדמנות שלך לפני יום הדין

הצטרף עכשיו לקיום מצוות השמיטה ורכוש אדמה
בקניין גמור ע"פ קנייני התורה וגם תזכה להבטחה הנדירה
של מרן הגר"ח קנייבסקי לקראת השנה החדשה

לא יחסר לך כסף

4 5 7 4 *

הצטרף עכשיו

להצלת הקרקעות
ורכוש אדמה בקניין
גמור ע"פ קנייני התורה

חבילת וצויותי ברכתי:
33 ש"ח
בלבד למשך 12 חודשים
(סה"כ: 396 ש"ח בלבד!)

אתה זוכה: בקיום מצוות שמיטה
וסגולותיה. ובהצלת קרקע מחילול השמיטה.
וד' אמות בארץ הקודש.

ומקבל: שטר מכר
ותעודה יוקרתית
עד לפתח ביתך!

עטיפת האלבום החדש

עם אחיינו, נפתלי שניצלער (במרכז), והמלחין הרשי וייברגר

אליהם כלל. זה היה נראה לי כה מופרך, עד שכמעט והוצאתי את השיר מהרשימה. בסוף, לאחר התייעצויות, החלטתי לשבץ את השיר באלבום. ודווקא הלחן הזה שכמעט ונמחק, הפך לפופולרי במיוחד והציבור מאד חיבב אותו. כך שכמובן אני מנסה להגיש תמיד מצדי את המיטב, בתקווה ששוחרי המוזיקה גם יאהבו את התוצרת שלי."

חלק גדול משיריו מבוסס על סיפורים אמיתיים. "את הסיפור הבא שמעתי מרבי פסח קראהן, שסיפר זאת בערב שארגן ארגון 'איי טיים' שמסייע לחשוכי ילדים. רופא נירולוג שומר מצוות שהתגורר בניו יורק, הוזמן פעם לכנס רופאים שהתקיים בלוס אנג'לס. הועידה היתה אמורה להתכנס בין היתר גם בשבת, והרופא הזמין חדר במלון שהיה ממוקם סמוך למקום ההתכנסות, כדי שיוכל להגיע למקום רגלית. בערב שבת, בדק הרופא אחר בית כנסת קרוב. אחד הנשאלים ידע להצביע על בית כנסת ששכן לא הרחק משם. לאחר התפילה, ניגש אחד המתפללים אל הרופא, לחץ את ידיו וקידם את פניו בברכת שלום עליכם. הוא שאל את האורח המזדמן היכן הוא מתארח, ומשנודע לו כי הרופא תכנן לסעוד את סעודות השבת בחדרו באמצעות האוכל שהביא עמו, משום שארוחות המלון לא היו כשרות, מיהר האיש להזמין את הרופא לסעוד על שולחנו. הרופא ששהה שם בגפו ללא רעייתו או מי מבני משפחתו, נעתר להזמנה.

"בדרך, שוחחו המארח והרופא על הא ודא. כאשר שח לו הרופא על מקצועו ועל הנסיבות שהביאו אותו לכאן, ביקש המארח לאתגר אותו. 'יש לי שבעה ילדים בריאים, כולם ב"ה בסדר, זולת אחד מהם. הילד הזה חולה במחלה מסוימת, אך חזותו לא מסגירה כלום. כלפי חוץ הוא נראה נורמטיבי לכל דבר. עתה, הבה ונראה אם אתה כרופא תצליח לזהות מיהו הילד החולה..."

"הרופא הגיע לבית, בחן וסקר את פני ילדי המשפחה, אך לא גילה דבר. גם כאשר כל אחד מהם ניגש אליו ולחץ את ידיו, לא הבחין בשום דבר מחשיד או מוזר. בני המשפחה פרצו בשירת שלום עליכם וביתר הזמירות. אחר, ניגשו כל אחד מהילדים אל האב, הרכינו ראשיהם כנהוג, והוא האציל עליהם את 'ברכת הבנים', בתום הקידוש, נטלו בני הבית את

"לא הפסקתי מעולם להופיע ולהוציא אלבומים. ב"ה, אני מוציא אלבום אחר אלבום"

נגעו לליבי. אני זוכר כיצד השתדלתי לשמח בחתונה הזו מכל הלב והנשמה. הלב עלה על גדותיו לנוכח הרגשות שניסרו בחלל. לצערנו, החתן לא האריך ימים ונפטר זמן מה לאחר מכן."

זמר ובדחן גם יחד

האלבום הראשון שהוציא, הוא מספר, "היה אלבום ובו שירי חתונה. ההקלטה היתה פרימיטיבית ובתנאים לא ממש מקצועיים. בדרך כלל בימי החנוכה אין כמעט חתונות. אז קראתי באחד מערבי החנוכה לאורגניסט ר' וולף בער גולדברגר ונכנסנו יחד לאחד האולמות, שהיה ריק. ניצבנו על הבמה, הוא ניגן ואני שרתי, וזה היה כמו חתונה רגילה. הכל הוקלט תוך כדי. בהמשך, ליטשנו ועיבדנו את החומרים באולפן. האלבום הזה נקרא 'רקידה תמידית', ומטרתו היתה להעניק למאזין תחושה של הופעה חיה.

"מאז הוצאתי כבר יותר מ-15 אלבומים ב"ה. לקח לי כמובן זמן עד שבנית את הפלטפורמה הרצויה בעיניי. מרביתם של האלבומים הם חרחים בידיש שעליהם מורכבים לחנים חדשים ברובם המכריע. כפי שצינתי, הושפעת רבות מרבי יום טוב עהרליך וסגנונו עובר כחוט השני, במידה מסוימת, ברבים מאלבומיי."

ר' מיכאל שניצלער הוא לא רק 'אבי' זמרי החתונות בארה"ב, אלא גם היה אב טיפוס ומודל לחיקוי לרבים מהבדחנים והזמרים החסידים שצעדו בעקבותיו. בהם ניתן למנות למשל את גדול המלחינים ר' פינקי וובר, ליפא שמעלצר, מוטי אילוביץ' ואחרים, שזולת כישרון ההלחנה או השירה שלהם, נודעו בכישרונם הרב גם בתחום הבדחנות. הללו ואחרים, פיתחו את הקריירה המוזיקלית שלהם לאורו של שניצלער והם חייבים לו במידה מרובה את הצלחתם. שניצלער גם נחשב לשחקן מחונן בארה"ב, שיחק במספר הצגות וכמובן בקליפים לא מעטים שהוציא במשך השנים.

מכל שיר שהוא מקליט הוא מצפה שיהפוך ללהיט, אבל לא תמיד זה קורה, כמובן. "זמר לא קולע תמיד לטעמו של הציבור. לא כל מה שנושא חן בעיניי, גם ערב לחכו של הקהל. אבל יש גם דוגמה הפוכה. אני שר את הלחן על 'רבי שבת'ילה בינדער', רבי שבת'י כורך הספרים זצ"ל, אביו של הרה"ק המגיד מקח'ניץ זיע"א, שיר שבו אני מספר את הסיפור הידוע על ביקורו של מרן הבעש"ט זיע"א במעונו. בתחילה, כשהוצעו לי הלחן והמילים, לא התחברתי

לכל אחד מאיתנו יש תקופות שבהן הוא מוכרח לקבל תמיכה וסיוע, ויש גם זמנים שבהם זוכים להיות בצד הנותן.

שנה חדשה בפתח, כולנו מתחננים לזכות בחיים בריאים, מאושרים ושלווים.

זה הזמן שלנו להיות שותפים עם 'עזר מציון' בצד הנותן תקווה, אור וכוח לאלפי חולים, מוגבלים ובני משפחותיהם ולהציל חיים.

**תרומת עכשיו שקל ליום (30x12),
לשנה של חסד.
1-800-236-236**

עם מרדכי בנדוד

להעניק לי מתת יד. ואף אם גם לכך התשובה חיובית, מאן ימר שהוא ייתן לי כפי המכסה הנדרשת לי.

"אולם", חתם רבי שמואל את דבריו, "ריבון העולמים, שלו הכסף והזהב ואין כל מגבלה בידו, בטוח יוכל לפתוח את ידיו ולהעניק לי במלוא חפניי, והוא ודאי לא ישיב את פניי ריקם".

את הסיפור החסידי המאלף הזה, שמע שניצלער מפי שליח חב"ד בסיגייט. כדרכו, הפך את זה לשיר סוחף. הזמר ליפא שמעלצר כתב את המילים, ושניצלער הליבש עליהן לחן עתיק, אותו שמע מפי הרה"צ רבי יחזקאל'ה מערץ זצ"ל. במקרה הזה הגיע הנס לאחר השיר.

"אברך שלו חנות לממכר מוצרי טבעונות בויליאמסבורג, פגש אותי באחד הימים והעניק לי 'ישר כח' חם ולבבי. שאלתיו לפשר התודה הזאת, ואז סיפר לי כי הוא שייך לאסכולה המתנזרת לרוב משמיעת שירה וזמר חסידי. באקראי הצטרף אותו אברך כטרמפיסט לרכבו של מיישן שנסע מויליאמסבורג לבורו פארק, וממגברי הרכב בקע השיר מאן יימר שהתנגן אותו זמן. האברך שהאזין לשיר ברוב קשב, התלהב וביקש מהנהג להשמיע זאת שוב. העומס הרב ששרר בדרכים, הביא לכך שהלה יכול היה לבקש מהנהג להשמיע זאת שוב ושוב עד שהמילים והלחן נצרכו עמוק בנפשו.

"באותו יום הוצע לבנו המבוגר שידוך מארץ ישראל. הבחור כבר חצה מזמן את פרק האיש מקדש, ואי לכך הסכים הצד השני לשידוך, בתנאי שהאב יממן את כל ההוצאות, החל בחתונה ובדירה, נדוניה לזוג הצעיר, ואפילו את ההוצאות ההכרחיות של הורי הכלה שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסם. בעל החנות לא ידע את נפשו. הוא אמנם הרוויח את לחמו בכבוד, אך מכאן ועד למימון הוצאות הענק, נותרה כברת דרך ארוכה".

אולם אז הדהדו באוזניו מילות השיר ששמע בבוקרו של יום שחישלו את אמונתו ונסכו בו תעצומות נפש. הוא החליט לסיים את השידוך בכי טוב והשליך יהבו על מזווג הזיווגים. רעייתו היתה בטוחה כי הוא השתגע. "מהיכן תיטול את המשאבים הללו?", הטיחה בו. "שמעתי היום שיר מרבי שמואל קיינובער ורמת הביטחון שלי בריבוננו של עולם נסקה לגבהים בעקבות כך", ניסה לשכנע אותה.

"באתי להודות", שח האברך המתמוגג לשניצלער, "ולספר לך כי ב"ה זכיתי להשיא את בני בהתאם להתחייבויות שנטלתי על עצמי, ולא הותרתי אחריי אף צל של חובות". ■

באירוע, עם ליפא שמעלצר

ידיהם והסבו לסעודה. לאחר שהרופא האורח נגס בפרוסת המוציא שהונחה לידו, פנה אל אבי המשפחה בשקט ואמר לו: הילדה רוחל'ה היא זו שלא תקינה בריאותית. המארח קפץ ממקומו כנשוך נחש: איך ידעת?

"הדיאגנוזה שלי היא לא רפואית הפעם אלא סנטימנטלית", השיב האורח הרופא. "לא הצלחתי לזהות את המחלה על פי פרמטרים רפואיים. אבל מה שכן נוכחתי לראות, כאשר עקבתי אחרי כל תנועה שהיתה בחלל החדר מאז שנכנסתי לכאן, שכאשר ילדיך עברו לפניך להתברך לפני הקידוש, אזי בשעה שהגיעה תורה של רוחל'ה להתברך, זלגו מעיניך מספר דמעות רותחות נוספות, יתר על אלו שהזלת בשעה שבירכת את שאר ילדיך. הסקתי מכך כי זו היא שצריכה החלמה".

"הסיפור המרטיט הזה שבה את לבי, והחלטתי כי עליי להוציא עליו שיר. ואכן, יש לי שיר כזה שנקרא 'ברכת הבנים' באלבום בעל אותו שם, שמבוסס על הסיפור המיוחד הזה".

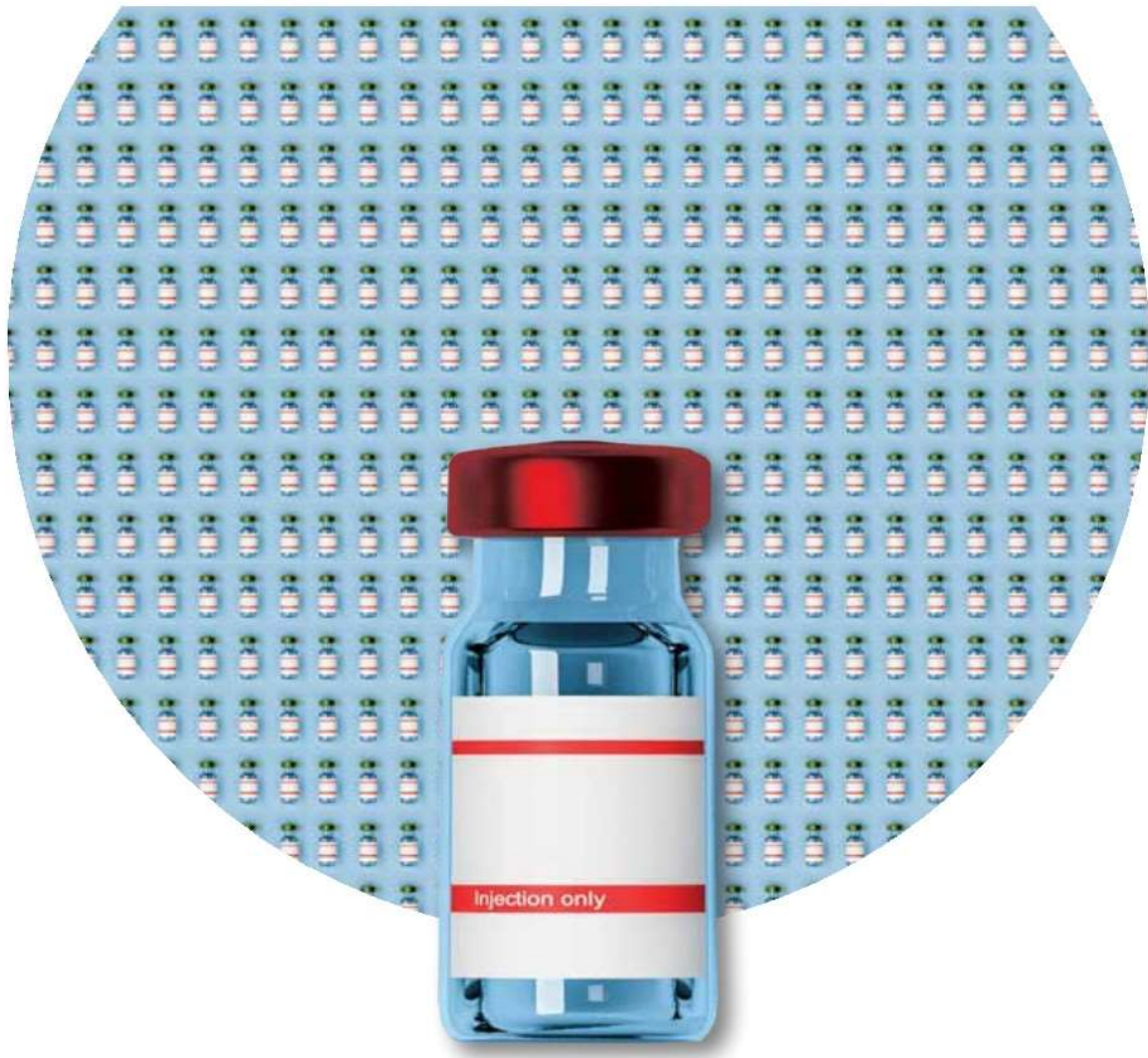
הנס שהגיע אחרי השיר

ר' מיכאל זכר בסיפור נוסף על שיר אחר שלו שהפך ללהיט, "מאן יימר" (מי אומר).

השיר מדבר על הסיפור שהתרחש אצל הרה"ק רבי שמואל קיינובער זיע"א, תלמידו של הרה"ק החחה מלובלין זיע"א, שהיה עני מרוד, וכאשר בתו הגיעה לפרקה, הציעה לו רעייתו הרבנית כי ישם לדרך פעמיו, לבית דודה העשיר המתגורר באחת העיירות הרחוקות, כדי שזה יזיל מכיסו סכום נכבד שיסיק עבור השידוך, הנדוניה, הוצאות החתונה וכו'. לאחר הפצרות רבות נענה רבי שמואל לבקשה. הרבנית ארזה לו תרמיל ובו ציוד נדרש ומוצרי מזון, שילוו אותו בדרכו הארוכה. כאשר עמד על מפתן דלת הבית, מושיט ידו אל המזוזה כדי לנשקה בטרם ייצא, התמהמה רבי שמואל ממושכות ולפתע סב על עקביו.

"מה ארע?" הקשתה הרבנית שכבר ראתה את חלומה הולך ומתגשם, ולפתע חומק לו מבין אצבעותיה. "מאן יימר?" נתן רבי שמואל אמתלה לצערו, "שהדוד עדיין חי, ואם הוא חי, מאן יימר שעדיין יש באמתחתו כסף כבימים עברו. ואם יש לו כסף, מאן יימר שמדובר ברכוש רב. וגם אם כן, מאן יימר שהוא יסכים

אלפים רבים צייתו לקריאת גדולי התורה
והחסידות והתחסנו מפני נגיף קורונה,
ואתם?

אם הגעתם לגיל 12 וטרם התחסנתם,
בואו להתחסן!

אם חלפו 5 חודשים מקבלת מנת החיסון השניה,
**בואו להתחסן במנת
החיסון השלישית!**

תאמו תור לחיסון בקופת החולים או במתחמי החיסון העירוניים.

יש לכם עוד שאלות?
הסתמכו רק על מידע מוסמך ומהימן והיועצו ברופא המטפל!
קו המידע - מטה ההסברה למגזר החרדי: 03-509-7000

חוליה בשרשרת בעלי התפילה

שרוליק הרשטיק היה אחד מילדי הפלא המפורסמים ביותר, שנודע לציבור בעיקר בייחודיות שירתו המתוקה והמקסימה, ומצד שני - שירה שאינה רועשת וצעקנית. הרשטיק זכה להצלחה גם מסיבה נוספת: בשל היותו בנו של אביו, ר' חיים אליעזר, המפורסם כחזן וכבעלתפילה אהוב במשך שנים, שאף קנה פרסום בהיותו ילד פלא בזכות עצמו.

שרוליק הוציא אלבום בילדותו, שהפך עם צאתו ללהיט גדול, ושירים מתוכו מושרים עד היום על שפתי רבים. "הכול התחיל בעצם בסביבות גיל 8", משחזר שרוליק. "היה לי אז רב' ב' חידוד' שהיה שר יפה מאוד, והיה לומד אצל אבי חזנות ופיתוח קול. יום אחד הוא בא ואמר לאבי שהבן שלו, כלומר אני, צרוד באופן כמעט קבוע. אבי לקח זאת לחשומת לבו וצירף אותי לקבוצות פיתוח הקול אותן היה מנהל. שם בעצם התחיל הכול. משם התפתחתי בתחום, למדתי לשיר ואף התחלתי להופיע בכל מיני מקומות. ההופעות הראשונות שלי על במה היו עם ר' אברהם פריד בעיר רחובות, ועם ר' מרדכי בן דוד בבנייני האומה בירושלים, שם שרתי איתו את שירו המפורסם 'כה אמר ה'".

"הגעתי אמנם לכל עניין השירה, בעקבות עיסוקו המוזיקלי של אבא", אומר שרוליק, "אבל לצד זאת אבא הקפיד לשמור עליי לבל אנוק מכל ההשפעות שמסביב לעניין. הכול היה מאוד בפרופורציות. לא הופעתי יותר מדי, בוודאי לא על חשבון הלימודים. מכיתה ה' אף היה לי מורה פרטי, אברך תלמיד חכם, שלמד איתי בקביעות, וגם כשקרה שנעדרתי מהלימודים, השלמתי אותם איתו או עם אברכים אחרים.

"האלבום הראשון בו השתתפתי כסולן לאורך רוב הדיסק, היה אלבומם של חסידי ויז'ניץ, 'אודה', בו הייתי סולן ברוב השירים, שעובדו עליי מונה רוננבלום. לדעתי, באלבום הזה יש את העיבודים הטובים ביותר שעשה מונה לאורך השנים. ההקלטות לאלבום הזה נעשו מספר חודשים לפני ברי המצווה שלי. מיד לאחר ברי המצווה התמקדתי בהקלטות לאלבום האישי שלי. את האלבום הזה, שנקרא בשם 'ושם נעבדך', הוצאתי תחת השם 'שרוליק', ללא שם המשפחה. כך כולם הכירו אותי אז - כ'שרוליק' ותו לא. הגרפיקה לעטיפת האלבום, למי שזוכר, הייתה מדהימה. בהדפסות הראשונות שלה, תמונת בית המקדש שהייתה חלק מהעיצוב, הודפסה בהדפסת זהב. רק לאחר מכן, בהדפסות הבאות, עשו עטיפה זולה יותר עם צילום התמונה בלבד, ללא הזרקת הזהב.

"רוב הלחנים באלבום היו חדשים. שלושה לחנים היו של משה לאופר, ביניהם 'צדיק כתמר יפרח' המפורסם והאהוב עד היום. לאופר גם היה מי שעשה את העיבודים לאלבום. נוסף לכך היו שם גם לחנים של אבי שיחי, ועוד. בדיסק חידשתי גם שני שירים

נעלם הפלא

כיצד הצליח הילד חיים אליעזר הרשטיק להפעים את הקהל בתל אביב? • מה הציע הכרופסור למוטי זינגבוים כשקולו החל להתחלף? • מה הבין שרוליק הרשטיק, כשהטונים הגבוהים נעלמו והקהל פתאום לא מחא כפיים? • איך התמודד עמית ליסטוונד, ילד בן 13, עם אולם עמוס ב־5,000 מאזינים? • וכיצד הפכה נסיעה להופעה של גד אלבז בחברון למתקפת טרור? • חזרנו עם ילדי הפלא של כל הזמנים לתקופת הזוהר, לרגעים הקשים, התחלפות הקול, ובדקנו היכן הם היום

דניאל שטרן

איור: מענדי ירוסלבסקי

מקהלה באירועים שונים ובשבתות. בעבר אף כסולן בחתונות ירושלמיות ללא כלי נגינה.

הרגשת ויתור על הילדות שלך?

"כאמור, הכול היה בפרופורציות, והייתי ילד ככל הילדים. לא ראו עליי שום דבר מיוחד. מכיתה ז' ואילך הייתי קם כל בוקר בשעה חמש והולך לטבול במקווה. ישנתי גם תקופה אצל הרב הצדיק הרב מנדל, וממילא אני לא חושב שהרגשתי ויתור על חיי הילדות שלי".

איך היתה עבורך תקופת חילוף הקול?

"עברה די בקלות. היה לי סוג של משבר, אבל הלימודים בישיבה כיסו על כך, משום שבכל מקרה יצאתי מהעניין של השירה. בשבתות עדיין הייתי מנצח על מקהלות הליווי של החזן, כשאני היה חזן בתל אביב. מעניין לציין שחילוף הקול לימד אותי הרבה מוסר השכל. עד החילוף עמדת על במה מול 3,000 אנשים שמריעים לך, וכשהקול מתחלף, אין לך כביכול מה 'למכור' יותר. אתה מאבד את הטונים הגבוהים והנמוכים, ואתה בא לשיר, ופתאום אין מחיאות כפיים. זה עושה משהו לגשמה. זה לימד אותי הרבה, והיום, כשאני מופיע ושר, זה אמנם נחמד לשמוע מחמאות, אבל אני לוקח את זה בפרופורציות. אני יודע שהכול משמים, ואם הקב"ה רוצה שיהיה לך - אז יהיה, ואם לא - אז לא".

רגע זכור במיוחד?

"אני חושב שסיום הש"ס היה אחד מהאירועים הכי דרמטיים ומרגשים בשבילי, עד כמה שילד בן 12 יכול להבין. אני אומר 'עד כמה שילד יכול להבין', ואני מתכוון לכך שהרגשות של ילדים מצומצמים מאוד, והם לא מבינים את מה שאנחנו, כמבוגרים, מבינים. בכל מקרה, סיום הש"ס של אותה שנה בה הופעתי שם, נכנס לי לראש כאירוע מרגש, דרמטי ומיוחד. היו שם 13 אלף אנשים, עם רבים מגדולי ישראל ועשרות אדמו"רים, ודבר זה הותיר בי רושם רב".

של אברהם פריד שהיו להיטים גדולים אז, 'תניא' ו'נישט געדאגה' עט אידן'.

"הקול שלי היה קול מאוד 'הרשטיקי', קול שעובר בירושה במשך דורות רבים של חזנים ובעלי תפילה, שרובם אמנם לא היו חזנים ידועים. הראשון מהמשפחה שהחל להתפרסם מעט היה סבי, ר' משה הרשטיק, שהיה חזן טוב מאוד, רק לא יותר מדי ידוע, בשל העובדה שמעולם לא הקליט בצורה מסודרת את יצירותיו, אלא בעיקר היה ניגש כחזן וכבעל תפילה בבתי כנסת שונים.

"אני שרתי עד תחילת לימודי בישיבה קטנה, בגיל 14. בגיל הזה, במקביל, גם התחלף הקול שלי. זו הייתה סיבה נוספת להפסקת השירה בציבור, נוסף לכך שלאווירה של לימודי הישיבה ול'שטייגען' שבה זה לא היה מתאים, שלא כמו ב'חידר', שהיה לי יותר קל עם זה.

"אני לא הרגשתי בקנאה כלפי מצד שאר הילדים ב'חידר'. התחלתי להופיע בצורה מאסיבית יותר באזור גיל 10-11, ובכיתה כמעט ולא ידעו על כך, משום שלא היו אז כל אמצעי המדיה והפרסום השונים. הופעתי רבות ב'דיגרים' ובקונצרטים של חזנות. כשהייתי בכיתה ז', כבר התפרסמתי יותר בקרב הציבור, אבל לא הרגשתי בקנאה, בשל היותי בכיתה ילד ככל הילדים. החינוך בבית היה של פשטות ולא של התנשאות.

"שרתי באירועים גדולים והמוניים רבים, כמו בהופעה בגושטיק עם אברהם פריד, בה השתתפו כ-20 אלף אנשים - אבל תמיד ביחד עם אבי שיחי'. הייתי אז בן 12. בערך באותה תקופה שרתי גם ב'סיום הש"ס', שהתקיים בהיכל יד אליהו בתל אביב. שרתי שם את השיר 'תניא', ויש עד היום תמונות שבהן נראים האדמו"רים שהשתתפו באירוע מזילים דמעה. דווקא באירועים מהסוג ההמוני היה לי קל יותר להופיע. לפעמים, כשיש בהופעה שאתה מופיע בה 10,000 אנשים, יש פחות התרגשות מאשר בהופעה מול 100 איש. כנראה מאחר ובהופעות הגדולות יש מולך פרוז'קטורים לבנים ענקיים המאירים עליך ולא נותנים לך לראות בכלל את הקהל, שלא כמו באירועים היותר מצומצמים, שם לעיתים זה גורם ליותר התרגשות מן הרגיל. בתור ילד אמנם לא כליך הבנתי בכלל שאני צריך 'להתרגש' מהקהל. לילד אין את כל התחושות האלו, והוא לא 'מבין' מספיק בשביל לפחד ולהתרגש..."

עד איזה גיל שרת?

"התחלתי עם קבוצות השירה של הילדים בגיל 8. להופיע התחלתי בגיל 9, ובערך בגיל 14 הפסקתי עם השירה".

כיום הרשטיק פעיל במחיקה החסידית, אבל מכיוונים אחרים: הוא עורך עיבודים מחיקליים ועיבודים קוליים לאלבומים רבים, וכן מופיע עם

שחלים
הרשטיק

תעודת זהות

גיל: 43

ילד פלא: בין גיל 8 ל-14

בין השנים: תשמ"ו - תשנ"ב

היסטוריה מוזיקלית: מופעים

גדולים, חתונות ואירועים

ברחבי הארץ והעולם, בעיקר

עם האבא, ר' חיים אליעזר.

אלבום מצליח בשם "ושם

נעבדך"

שיר זכור: "צדיק כתמר

יפרח"

"לא קשה לחזור בתשובה"

לחזור בתשובה שלמה ולהחזיר עימו גם את כל בני הבית, רק שיחזיר לו את הילד. גם אימי שמעה לבקשה הזו שלו והסכימה לחזור בתשובה אם אכן הילד יתעורר. מיד אחר-כך אכן התעוררתי, וכולם ראו בכך נס גדול. במוצאי אותה שבת ישב אבי עם הגיטרה שלו וניגן, וכך נולד השיר 'תודה לאלוקי שנתת לי בן כזה', בו אני עונה לו 'תודה לאלוקי שנתת לי אב כזה... אבי, זה לא קשה לחזור בתשובה'. השיר הזה נהפך ללהיט בכנסי התשובה של המקובל רבי יצחק כדורי זצ"ל ושל הרבנים המחזירים בתשובה. נוסף לשיר הזה היו לנו עוד מספר שירים שהקהל ביקש דרך קבע בהופעות, כמו 'אימא מדליקה נרות שבת', 'ישר כוח', 'אני מאמין' ו'אשתחווה'.

"עם אבי הקלטתי ארבעה אלבומים, שברובם אני שר אותו דואטים. בגיל 11 גם הלחנתי שיר בעצמי שאכן אף בוצע על ידינו - השיר 'אשתחווה', שהיה בסטייל מיוחד. נוסף לדואטים עם אבי גם שרתי מספר שירים לבד, כמו 'מודה אני' ועוד. בהופעות שרתי עם אמנים וזמרים רבים, וביניהם מרדכי בן דוד, אברהם פריד, צמד רעים, יידל ורדיגר ועוד".

גד, כאמור, התחיל לשיר בגיל 4, ומגיל 9 כבר בתור ילד דתי.

כשאנחנו שואלים אותו על ההרגשה של ילד להופיע אל מול אולמות מלאים, הוא משיב: "בתור ילד אינך מבין את המשמעות ואת הכוח שיש לך בידיים. רק אחר כך, כשכבר הייתי צריך להגיע לכלל זה בזכות עצמי, ולא בזכות אבי, זה כבר היה אכן קשה. כשאיתה בן של זמר מוצלח, אתה צריך להוכיח את עצמך, כי אתה בעצם צל של אדם גדול, ויש לך פחדים והרבה חוסר ביטחון עצמי. רק בהמשך, הביטחון שלי התחזק, והתחלתי ליצור, לכתוב ולהלחין לבד".

עד איזה גיל שרת?

"עד גיל 14 כילד. בגיל 16 כבר חזרתי לשיר והוצאתי אלבום עם קולי הבוגר החדש, על-אף שעדיין לא הייתי סגור על המשך הדרך שלי".

כיום גד זמר מצליח מאוד שמופיע בפני קהלים שונים ומגוונים בארץ ובעולם. הוא גם הזמר הדתי הראשון שהופיע באמפיטיאטרון בקיסריה, עוד לפני יעקב שוואקי.

הרגשת ויתור על הילדות שלך?

"עברתי ילדות לא פשוטה. עברתי בין בתי-ספר רבים, משום שגם עברנו מדירה לדירה באותו זמן. כשאבי חזר בתשובה, הוא התנתק מהכול ועלה להופיע בהתנדבות לטובת ש"ס ועמותות שונות, וכך התגלגלנו רבות. גרנו תקופה בארצות-הברית ואחר כך חזרנו לרמלה, ומשם לבתי-ים, לנס-ציונה ועוד.

גד אלבו הוא כיום אחד הזמרים המצליחים ביותר. הוא הוציא אלבומים רבים והיה שותף לפרויקטים מיוחדים ולמיזמים בינלאומיים. את פרסומו קנה גד לא רק בשנים האחרונות, אלא נודע גם בתור ילד-פלא מוצלח, שהתלווה רבות לאביו, בני אלבו, הזמר הידוע.

גד מספר לנו על שנות שירתו כילד. "אנחנו משפחה שחזרה כולה בתשובה. עוד קודם לחזרתנו בתשובה, ביום בהיר אחד בשנת תשמ"ח, בהיותי ילד קטן כבן 3.5, נטל אבי את הגיטרה והחל לנגן ולשיר איתה 'גדי, אותך אני אוהב', ואני ענית לו, 'אבא, אותך אני אוהב'. שרתי באותו הקצב ובאותה המנגינה שלו והצלחתי לענות לו מוזיקלית, על-אף היותי כה קטן. אבי החליט להקליט אותנו שרים את השיר הזה ועוד כמה, ואכן השירים האלו יצאו לאור באלבום.

"את השירים הבאים ששרנו, שרנו עם מילים אחרות לגמרי, מילים קדושות, זה היה כבר לאחר שחזרנו בתשובה. מגיל 9, שאז חזרה כל המשפחה בתשובה, ועד לגיל 12, הופענו עם שירים שנהיו להמנוני כנסי התשובה דאז, כמו השיר 'זה לא קשה לחזור בתשובה' ועוד. מאחורי השיר הזה עומד סיפור מעניין. כשהייתי בסביבות גיל 9, אבי החליט לחזור בתשובה. העולם הזה כבר לא זהר לו, והוא חיפש משמעות. באותה שבת לאחר ההחלטה הזו, הוא ביקש מבני הבית שלא ידליקו את מכשיר הצפייה בשבת, ובכל זאת אחד מבני הבית הדליק אותה. באותו זמן אני הייתי בחוץ ושיחקתי עם הילדים 'תופסת'. באחת הריצות שלי במשחק נפלתי לפתע על שפת המדרכה, נפצעתי ואיבדתי את ההכרה.

"חבריי למשחק צעקו מבחוץ לאבי שיבוא מהר ושאביבדתי את ההכרה. אבי יצא החוצה, העלה אותי הביתה וראה שאני אכן לא מתעורר. בו במקום הוא פנה לקב"ה, ואמר לו שהוא מקבל על עצמו

אבא
אבא

תעודת זהות

גיל: 39

ילד פלא: בין גיל 4 ל-14
בין השנים: תשמ"ח - תשנ"ח
היסטוריה מוזיקלית: אירועי החזרה בתשובה עם אבא, בני, אלבומים משותפים עם האבא, והופעות רבות
שיר זכור: "אימא מדליקה נרות שבת"

- כילד - שאני רוצה להצליח, כדי שאבי יהיה מרוצה. ואכן, אחרי התפילה הזאת הצלחתי להקליט, ואני רואה זאת כזכות מיוחדת. העבודה באולפן הייתה קשה, ולא תמיד הצליחה בקלות."

רגע זכור במיוחד?

"הרגע המיוחד מבחינתי היה ההופעה הראשונה שלי בעיר חברון. אני זוכר שנסענו לשם, וזה עוד היה בתקופה שהיה פיקוח נפש לנסוע לשם, בימי האינתיפאדה שזרקו שם אבנים על ימין ועל שמאל. את אחת האבנים שהעריבים זרקו חטפתי אני. נפצתי מהאבן הענקית, עפתי כתוצאה מההדף לחלון הזכוכית של הרכב. הרכב התנדנד וכל חלונות הזכוכית שבו נשברו. זה אירע בדרך להופעה שלנו שם בעיר, והייתי חייב להתאושש."

"לאחר שקצת חזרתי לכוחותיי, בדקו אותי ואישרו לי להופיע. אבי ואני אכן עלינו לבמה לשיר וסיפרנו לקהל את מה שעברנו בדרך, והתחלנו אחר כך לשיר. אני זוכר שהאנשים בקהל בכו ומאוד התרגשו מהסיפור ומהשירה בתקופה הקשה ההיא. זו אחת החוויות הגדולות ביותר שחוויתי, לראות בקהל את האחדות המלאה ואת היופי שבכך. נוספה להתרגשות שלי גם ההשקעה מהלב שראיתי אצל אבי, את הנסיעה שלנו בפיקוח נפש כדי להגיע לחברון, כדי לעודד ולחזק את עניין היישובים היהודיים ואת חברון במיוחד. קיימנו הופעות מעין אלה במקומות יישוב רבים, אך זו הייתה ההופעה הראשונה שלנו, ולכן היא מאוד ריגשה אותי וזכורה לי כל כך."

"כל הטרדות של המעברים מבית ספר אחד למשנהו, וכל עניין המוזיקה וההופעות, מאוד פגעו בלימודים ובחיי החברה שלי. בגלל הקריירה כילד פלא, התקשיתי גם ליצור קשרים עם בני גילי, משום שכבר התרגלתי לחברה של מבוגרים. אז יש מחירים, אין ספק."

איך עברת את משבר חילוף הקול?

"הזמן שבו התחלף הקול שלי היה הזמן היחיד שבו היו לי חברים... בכל השנים חיפשתי תירוצים למה אני לא יכול באותו יום להופיע ולשיר, והנה כבר הייתה לי סיבה מוצדקת לכך בעת חילוף הקול. הרגשתי הקלה מעצם החילוף, כי כבר לא ידעתי אם אני אכן רוצה עוד להמשיך ולעסוק בשירה. בגלל כל זה דווקא שמחתי שהתחלף הקול שלי. כשחזר לי הקול, יצאתי עצמאית עם אלבום - בגיל 16, כאמור, כשעוד לא ידעתי לאן פניי מועדות. לבסוף אכן החלטתי שזו היא דרכי, רק שאני עושה את השירה ואת האלבומים בשביל מטרה. לא בשביל לשיר בלבד או לעשות כסף, אלא בשביל מניע אחר, רוחני."

"יש לי סיפור אישי מאוד. אני זוכר הקלטה שלי באולפן משנות ילדותי, כשהייתי בן 10. אבי היה - וכך גם אני כיום - פרפקציוניסט מאוד בעבודה שלו. היה שם קטע בשירה שלא הצלחתי לעשות, מתוך לחץ, ואבי לא הבין את זה. אני הייתי בלחץ לרצות אותו, והרגשתי כישלון. אחרי חצי שעה אבא ניסה שוב להקליט אותי את הקטע הזה ולא הבין מדוע עדיין איני מצליח לעשות זאת. אז הייתה התפילה האישית הראשונה שלי לקב"ה, שאינה כתובה בסידור, והתפללתי

ברי

הקומפקט שלי

הווינסטון שלי

*מחיר מומלץ לצרכן

אזהרה - הסיגריות פוגעות

בכושר הגופני שלך

משרד הבריאות

"ידעתי שהקול שלי יתחלף והתמודדתי עם זה"

במקביל עבדתי עם שרוליק הרשטיק על דיסק של קטעי חזנות, שנקרא 'בהיכלו כולו אומר כבוד'. לאחר מכן הקלטנו עם משה לאופר את האלבום המצליח 'חכני', ועם ר' מנחם בריסטובסקי עוד קטעי חזנות.

"כל אותן שמחות ברימצוה של חבריי בהן שרתי, היו מספר חודשים לפני בר המצוה שלי עצמי. אצל הרשטיק התחלתי ללמוד כשלושה חודשים לפני בר המצוה, ובגיל 13.5 הופעתי לראשונה על במה מקצועית. זה היה בקונצרט חזנות בניצוחו ובהפקתו של ד"ר מרדכי סובול ז"ל, שהתקיים כערב הצדעה לחון ר' דוד ורדיגר ולמלחין הגוראי ר' יעקב תלמוד. הקונצרט היה בהשתתפות החזנים חיים אליעזר הרשטיק, יוסף מלובני, יעקב מוצן וחיים אדלר. חודשים אחר כך התקיימה החתונה המפורסמת של סטרולוביץ', שם שרנו, חיים אליעזר הרשטיק, מקהלת האחים נילנדר ואני. הגענו לארצות הברית ערב לפני החתונה, בשביל להתכונן היטב. החתונה עצמה הסתיימה בשעה 6 בבוקר, ולאחריה עוד הופענו בכל ערב מה'שבע ברכות', שהסתיימו בממוצע בשעה 4 בבוקר.

"לשבע ברכות היינו מגיעים בשעה 12 בלילה, ועד אז מופיעים בחתונות שונות באזור ברוקלין, כ־3 חתונות ללילה, שם היה לנו ביקוש עצום, בעקבות אותה חתונה של הנגיד סטרולוביץ', בה רבים רבים ראו אותנו.

"אני אפשר לתאר כל כך הרבה בכתבה אחת, כי באמת הספקנו המון. בסך הכול שרתי בתור ילד עד גיל 16, שרק אז התחלף הקול שלי. עוד אחרי זה המשכתי קצת להופיע בחו"ל, אבל לא הרבה, ולאחר מכן הפסקתי. כדי לשמור על הקול.

"בהמשך שרתי גם במקהלת הרבנות הצבאית, שגם שם מונה היה המנצח. עם מקהלת הרבנות הצבאית הופענו גם בחו"ל, בפולין, בקנדה ובארצות הברית. אני חושב שבהופעות עם המקהלה הזו עשינו הרבה קידוש ה', לא פחות ממה שעשיתי בתור ילד. השליחות בזה אינה פחותה מאשר בכל מקום אחר, ואת זה אני אומר גם כחסידי חב"ד, וגם כיהודי רגיל שמתבונן מהצד ורואה מה המוזיקה החסידית יכולה לעשות.

"הוצאתי גם קלטת וידאו לילדים, בשם 'עמית של הילדים', משום שאז עוד היה לכך ביקוש גדול, שכן לא היו אז מוצרים רבים מהסוג הזה, חוץ מהקלטות של דודו פישר, והשוק אז עוד לא היה רווי."

אחד הלהיטים המזוהים ביותר עם עמית

עמית ליסטונד הוא ללא ספק מי שהיה המזוהה ביותר עם ההגדרה 'ילד פלא'. את מה שהספיק הוא לעשות בתקופת שירתו, לא הספיק אף ילד פלא אחר לעשות. אלבומים, הופעות, דינרים, חתונות גדולות - הם רק מקצת ממה שעשה. עמית היה מילדי הפלא האהובים ביותר, שאף השאירו שירים שנעשו להיטים עוד שנים רבות לאחר שכבר לא הופיע איתם. עמית הופיע עם בעלית הפילה והזמרים המפורסמים ביותר וזכה להצלחה גדולה מאוד.

"התחלתי כמו כל ילד רגיל שאהב לשיר וחשב שהוא יודע לשיר", אומר ליסטונד. "למדתי נגינה בקלרינט ולאחר מכן השתתפתי במקהלת בית הספר חב"ד בעירי רחובות. המקהלה הופיעה בכנסים של חסידות חב"ד ובאירועים נוספים. בהמשך התחלתי גם לשיר בשמחות ברימצוה של חברים, ובאחת מהן שרתי עם הזמר החסידי ר' מנדי גרופי. עם גרופי שרתי גם בקייטנות של חב"ד, ובסך הכול כחמש או שש פעמים. אנשים שונים ששמעו אותי חיברו אותי עם החזן ר' חיים אליעזר הרשטיק, אצלו למדתי פיתוח קול, והתחלתי אף להופיע איתו בכל מיני מקומות. היינו יחד בקונצרטים של חזנות בהיכל התרבות בתל אביב ובהופעות שונות.

"לאחר התקופה הראשונית הזו, הוזמנתי להופיע יחד עם ר' חיים אליעזר בחתונה הענקית שערך הנגיד ר' חיים משה סטרולוביץ' ז"ל בארצות הברית. בחתונה הזו פגשנו, אני ואבי, את מונה רוזנבלום, ושם בעצם התחילו הקשרים שלי עם מונה, שלא נפסקו גם זמן רב לאחר מכן.

"הוצאנו אז את האלבום 'שהחיינו', שהיה אלבום של שירה, עם לחנים של מונה רוזנבלום, של הרב מנחם אלבום ועוד, ועיבודים מוזיקליים של מונה.

אחית ליסטונד

תעודת זהות

גיל: 38

ילד פלא: בין גיל 12 ל-17
בין השנים: תשנ"ה - תש"ס
היסטוריה מוזיקלית:
הופעות רבות, חמישה
אלבומי אולפן וקלטות ילדים
שיר זכור: "יש אמונה"

וכשהקול התחלף?

"בסך הכל ידעתי שהשלב בו יתחלף הקול שלי יגיע מתישהו, והתמודדתי עם זה. לא אגיד שאין כלום בלב - בכל זאת אתה מסתכל על המציאות שכעת משתנה, אבל זו המציאות ואיתה אתה צריך להתמודד. צער גדול לא היה לי, כי אני חושב שעשיתי הספק גדול מאוד ברוך השם, יותר מכל ילד בגילי. גם הקול שלי התחלף די מאוחר, מה שהוריד עוד יותר את מפלס האכזבה. אכזבה ודאי שהייתה, כמו לכל בן אדם, בכל זאת - אני בן אדם, אבל לא משהו ששבר. הכול זה עניין של מידות ושל חינוך, ובאמת ישבו איתי, והסבירו לי, וידעתי שזה יגיע, מה גם שבסך הכול מוזיקה זה לא דבר שנעלם, ולשיר זה גם לא דבר שנעלם - רק הקול של ילד חולף לו".

רגע זכור במיוחד?

"היו הרבה רגעים משמחים ומרגשים. החתונה של סטרולוביץ' נחקקה אצלי, כי היא הייתה ההופעה הראשונה שלי בחו"ל למול כליכך הרבה אנשים, בין 20 ל-25 אלף אנשים".

ועמית רוצה להוסיף: "בין כל ילדי הפלא ששמעתי בשנים האחרונות, היה אחד שמאוד הערכתי אותו, ששר בהבנה מחיקלית, ומתוך אינטליגנציה בשירתו. אני מדבר על ילד הפלא אהרן הלוי (מוטי ויזל), שהיה בעיניי אמן אמיתי. אם היה ילד פלא טוב בכל השנים האחרונות, זה הוא. הוא ידע לשיר והבין מה ששר".

הוא השיר 'יש אמונה', שהלחין ועיבד מונה רוזנבלום ונמצא באלבומו 'מונה 3'. "את השיר הזה הקלטתי כבר יחסית מאוחר, בגיל 15", אומר ליסטוונד.

"ההרגשה להופיע מול אולם מלא, היא תמיד הרגשה טובה, וכשהצלחתי למלא אולם של 4,000-5,000 אנשים, זה היה בעבורי סיפוק גדול מאוד, אבל השתדלתי לצד זה להיזהר מהגאוה. מצד החברים והילדים שסבבו אותי אמנם היתה קנאה כלפיי, אך קנאה טבעית לגמרי, שיכולה להיות גם כלפי כל ילד".

עד איזה גיל שרת?

"עד גיל 16, גיל מאוחר יחסית לילדי הפלא האחרים, אבל גם התחלתי די מאוחר - בגיל 12.5".

כיום ליסטוונד משמש כעורך דין. הוא עדיין שר מדי פעם באירועים, וגם ניגש בימים הנוראים כבעלת פילה וחזן.

הרגשת ויתור על הילדות שלך?

"לא הייתה פה פעולה אקטיבית של ויתור במודע. ברור שאתה נכנס למין מערכת כזו בה אתה ודאי נפגם. בחלק מהילדות שלך אתה הופך באחת לקצת מבוגר. יש עליך אחריות ש'תספק את הסחורה' המבוקשת ממך, ושתעמוד בלוחות זמנים, ושתהיה אמן בכל מובן המילה. אז אוטומטית הילדות שלך נעלמת קצת ונפגמת, בגלל כל ה'פוליטיקות' שמלוות את המוזיקה שלנו, וזה מחשל לעתיד".

אל תספר
לעצמך סיפורים

**סיגריה אלקטרונית ממכרת
כמו סיגריה רגילה ומזיקה לבריאות**

6800* התקשרו למוקד הגמילה הארצי או לקופת החולים
כללית: 2700* | מכבי: 3555* | מאוחדת: 3833* | לאומית: 507*

"לראות ילד עם פאות מסולסלות שר, עשה משהו לקהל"

"בעקבות זאת שימשתי כבר לפני נישואיי כחזן בבית הכנסת הגדול בהרצליה, ולאחר מכן במשך תקופה ארוכה כחזן הראשי של בית הכנסת הגדול בתל אביב.

"בתור ילד הוצאתי לאור שישה תקליטים של חזנות, והיה עוד תקליט שהקלטתי, אך אבי לא הניח לי להוציא אותו. היה זה תקליט של שירים 'נפוליטנים', כלומר של שירת 'דורה' מי' וקטעים מהסוג הזה, שעד היום שמור בקנדה, ואני רוצה להשיג אותו.

"אנשים רבים חזרו בזמנו בתשובה כתוצאה מהשירה שלי. ציבור השומעים אהב את הדיוק ואת אי-הזיופים בקטעי החזנות שמבוצעים בסך הכול על ידי ילד קטן. גם בקטעים הכי קשים של יוסל'ה רחנבלט ושל קוסביצקי לא זייפתי וידעתי לשלוט בקול. עליתי לטוננים הגבוהים ביותר וירדתי לנמוכים ביותר, וזה שבה את לב האנשים, ששיוועו למעט רגש. היה זה הזמן שאנשים ירדו באידישקייט לאחר השואה, ולפתע ילד יהודי עם פאות מסולסלות שר לפניו בצורה כזאת. זה עשה להם משהו.

"כבר בגיל 11 הצלחתי למלא אולמות בהופעות יחיד שלי. אני לא זוכר את ההרגשה למול אולם מלא, משום שבאמת לא חשבתי על ההרגשה, אלא חשבתי על 'לשר טוב', משום שאבי היה ביקורתי מאוד. רציתי שבשילי לשר בדיוק המקסימלי, ובזה התמקדתי, ופחות בענייני העמידה על הבמה. אימי הייתה זו שאמרה לי לחייך יפה, וכך השתדלתי לעשות... אנשים שאלו בגלל זה איך ייתכן שאני מחייך ולא מתרגש, והאמת היא שהתרגשתי, רק יצאתי עם חיוך שבאמת לקח לי קצת את הפחד".

עד איזה גיל שרת?

"בצורה מקצועית שרתי מגיל 7 עד גיל 14."

כיום, ר' חיים אליעזר הרשטיק חזן מפורסם שמופיע רבות בקונצרטים וכבעל תפילה, ואף הוציא לפני מספר שנים אלבום מציירותיו, אליו צירף גם הקלטות מילדותו. הרשטיק גם מתעסק בשיעורי פיתוח קול לילדים ולמבוגרים.

הרגשת ויתור על הילדות שלך?

"אז לא חשבתי על כך. היום, כשאני מסתכל במבט לאחור, בהחלט כן. לכן גם לא נתתי לילדי להתחיל לשר מוקדם כמוני. שרוליק בני, שהיה ממשי אגדה בתור ילד, התחיל הרבה יותר מאוחר ממני, משום שלא רציתי להפריע לילדות שלו, רק שיותר מאוחר כבר פשוט לא ניתן היה להסתיי אותו. לא נתתי לו לשר עם אף זמר או חזן חוץ ממני ושמרתי עליו ככל הניתן. הוא אף פעם לא היה לבד, וכך שמרתי על האידישקייט שלו. אני כשלעצמי חש שוויתרתי המון בילדות ובכלל כתוצאה מנושא השירה בילדות. יכולתי להיות ראשי-ישיבה, ואני לא. ודאי שהשירה הייתה על חשבון הלימודים, ובתלמוד התורה נמנמתי לא אחת בשיעורים השונים. ברור אם כן שהשירה הייתה על חשבון דברים אחרים".

את ר' חיים אליעזר הרשטיק אין צורך להציג. אין אדם שלא התודע אליו ולפועלו רב השנים בתחום החזנות, ובתחום פיתוח הקול, כשרבים מאוד מילדי הפלא במשך השנים חייבים לו חלק גדול מהצלחתם. אלא שלא רבים יודעים שלו עצמו גם הייתה קריירה מפוארת בהיותו ילד, ועל כך הוא מספר לנו. "התחלתי לשיר כבר מגיל 4. לדבר עוד לא ידעתי, אך ידעתי קטעי חזנות שלמים על-פה... מובן שזה הגיע בעקבות אבי, ר' משה מנחם הרשטיק, ששימש כחזן במשך שנים. היינו גרים אז בבני ברק, ובחגים ובשבתות מברכין הייתי שר עם אבי בבתי הכנסת שבהם התפלל. בגיל 7.5 כבר הייתי מופיע במופעי חזנות וכבר הייתי מבצע קטעים שלמים של החזן קוסביצקי, על כל סלסוליהם.

"הופעתי בעיקר עם קטעי חזנות, לצד החזנים משה קוסביצקי, יהושע וידר ועוד חזנים שבאו אז לארץ, שעשינו להם גם מקהלות. בקונצרטים שרתי עם כל מי שהיה ידוע באותה תקופה, עם אבי, עם קוסביצקי, ואפילו עם הזמר ג'ו עמאר ז"ל, איתו שרתי בכיכר מלכא ישראל דאז. זה היה במוצאי שמחת תורה של אותה שנה, והיו שם 100 אלף אנשים, על-פי העיתונים של אותו זמן, והקהל כל הזמן צעק שם 'את הילד', 'את הילד'... שרתי להם שם בעיקר חזנות, אבל גם עוד שירים קלילים יותר שהיו מושרים באותה תקופה.

"שרתי עד גיל 14, אז התחלף הקול שלי. זה היה בארצות הברית - שם, באחת ההופעות ניסיתי לעלות גבוה, וראיתי שאני לא מצליח להשתלט על הקול. אמרתי לאבי שזה לא צינור או צרידות, אלא אני פשוט מאבד שליטה על הקול. הפסקתי אז להופיע, אך עדיין שימשתי כמנצח על מקהלות. בגיל 18 שרתי רבות בחתונות של חבריי לשיבת הנגב, כמעט אצל כולם, ובגיל 19 התחלתי להופיע עם קטעי חזנות. זה היה משום שראש הישיבה, הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל, דיבר איתי והעדיף שאהיה חזן, כדי שלא 'אתקלקל', ולזה הוא הסכים. אמרתי לו שלא נראה לי שיש לי קול שמתאים לחזן, והוא אמר לי שלהפך, יש לי קול 'חזני' ממש.

ר' חיים
אליעזר
הרשטיק

תעודת זהות

ייל: 71
ילד פלא: בין גיל 7 ל-14
בין השנים: תשי"ז - תשכ"ד
היסטוריה מוזיקלית: מספר אלבומי סולו, מופעים רבים בקונצרטי חזנות
שיר זכור: "ישמחו"

כשהפרופסור מציע להפסיק לשיר

הקול שלי, והוא התחיל להתחלף רק קצת אחרי זה, וגם זה מאוד לאט וללא הבעיות שמתלוות בדרך כלל לתהליך ההתחלפות. אבל לשיר בכל זאת כבר הפסקתי, אז, בעקבות המלצה מפרופסור שיעץ לי לא לשיר כעת, כשמיטרי הקול בעצם צומחים. נשמעתי לדבריו והפסקתי להופיע עד גיל 18, אז חזרתי קצת להופיע."

כיום, עיקר עיסוקו של זינגבוים, כפי שסיפר לאחרונה במדור "ובאו האובדים", הוא בחברת קוסמטיקה רפואית.

הרגשת ויתור על הילדות שלך בגלל הקריירה כילד פלא?

"היו שנתיים מתוך הילדות שלי שבאמת קריירת השירה באה על חשבון דברים אחרים שילדים רגילים עושים. אבל אהבתי מאוד את מה שעשיתי, אז לא ממש הרגשתי 'ויתור' על הילדות. העיסוק הזה אמנם גזל ממני הרבה זמן, והיום במבט לאחור, בצורה מבוגרת - באמת אני שם לב שחלק מהדברים שילדים עושים בתדירות, אני לא עשיתי. עסקתי בנושא השירה בצורה מקצועית, וזאת בזכות האנשים שעבדו איתי. כשאתה שר ורואה מולך את הקהל נהנה ומריע, הלב מתרחב, זה משמח שאתה גורם להם ליהנות. מחיאות הכפיים בסיס השירה גורמות לך סיפוק גדול מאוד - שגרמת לאחרים ליהנות ושאתה מצליח.

"כשהתחלף הקול שלי, היה לי משבר מסוים, אבל בגלל שלאחר מכן חזרתי לשיר גם בתור מבוגר, אני לא קורא לזה ממש 'משבר'. אני זוכר את ההופעה הראשונה של 'פרחי צברים' אחרי שכבר נמנע ממני לשיר. איחלתי מאחורי הקלעים הצלחה לכולם, אך הרגשתי צביטה בלב - לא קנאה, אלא הרגשה של משהו שאתה כל כך אוהב ונלקח ממך. זה הראה לי שלכל אחד יש תחליף, אבל חלפו כמה חודשים עד שהבנתי שנגמרה התקופה הזו, ומתחילים חיים רגילים."

רגע זכור במיוחד?

"היה רגע שחזר על עצמו פעמים רבות, ואני מתכוון לזמנים בהם התנדבנו בכל מיני מקומות, כמו בבתי חולים, ולמען כל מיני חולים במחלות סופניות. היה מאוד מרגש להרגיש שאתה גורם להם כמה דקות של שכחה מכל הצרות שמלוות אותם."

מוטי זינגבוים היה אחד מילדי הפלא המפורסמים ביותר בדור שעבר, ששר את מיטב להיטי העבר, בהם שירים שנהיו לנכסי צאן הברזל של המוזיקה החסידית. מוטי התפרסם גם לאחר מכן, בתור מבוגר, ואף הוציא מספר אלבומים שזכו להצלחה גדולה. למוטי שני אחים שגם הם היו מעורבים בעסקי השירה החסידית וההלחנה - יעקב וחנניה.

"למעשה התחלתי בגיל 4.5 ללמוד לנגן בכינור", מספר מוטי, "וכבר בגיל 6.5 הופעתי עם הכינור. כשהייתי בן 11, נערכה מטעם אחד העיתונים תחרות כישרונות במספר קטגוריות, שהתקיימה בהיכל התרבות בתל אביב. בקטגוריות היו בין השאר 'נגינה' ו'שירה', ואני, שהשתתפתי בתחרות, זכיתי במקום הראשון בקטגוריית השירה. היו אלפי ילדים שהשתתפו בתחרות, ולגמר הגיעו חמישה ילדים לכל קטגוריה, ובתחרות השירה זכיתי בגמר, עם שירו המפורסם של הרב ברוך צ'ייט 'כל העולם כולו', שאותו הייתי יחסית בין הראשונים ששרו. לאחר התחרות דיברנו עם המפיק על איך ניתן להתקדם מכאן, והוא 'שידך' אותנו לאמרגן המוסיקה החסידית, שרק קרמה עור וגידים באותה תקופה, אברהם שיינברגר.

"התחלתי להופיע בהופעות קטנות בארץ, אלא שאז הזמינו אותי גם להופעות גדולות בחוץ לארץ. מרדכי בן דוד היה 'זמר החימום' שלי בהופעות רבות, אז, בארץ ובחו"ל. התפרסמתי יותר כשהוצאתי את אלבומי הראשון, כאשר במקביל התחלתי להופיע יחד עם מקהלת 'פרחי צברים'. ב'פרחי צברים' הייתי סולן של להיטים לעתיד רבים, כמו השירים 'פותח את ידך', 'שומר ישראל' ו'צדיק'. באותן שנים התקיימו בארץ מופעי 'פסטיבל הזמר החסיד', בהם השתתפו גם זמרים שאינם דתיים. ואז עלתה יוזמה לעשות פסטיבל כזה עם קהל זמרים משלנו, ואכן, באחת השנים התחיל הפסטיבל הדתי הזה להתקיים, ויועד לתחרות של מבוגרים וילדים בנפרד. הוא התקיים מספר שנים. בשנה הראשונה שבה התקיים, זכיתי בתחרות עם השיר 'שאו מרום עיניכם' של משה קופר.

"מקהלות הילדים כמו 'פרחי טורונטו', 'פרחי לונדון' ועוד, התחילו לפרוח אז, והופעתי רבות עם 'פרחי צברים', עם השירים 'כבוד', 'בואי בשלום' ועוד להיטים, שאיתם הרבינו אף להופיע בחו"ל. התקליט האישי שלי, שאותו הוצאנו אז, זכה בפלטינה, ונקרא בפשטות 'מוטי זינגבוים'. מונה רוזנבלום ומרטין מוסקוביץ' עשו את העיבודים לאלבום, ומיטב מלחיני אותה תקופה, כמו יהושע בוק ויעקב מוצן סיפקו את הלחנים. אלבומים נוספים בהם השתתפתי באותה תקופה הם אלבומי 'פרחי צברים' והאלבום 'ניגוני ורדיגר' עם ר' דוד ורדיגר. באלבום של ורדיגר שרתי לראשונה ב'לשון הקודש', לאחר שעד אז לא שרתי בהברה הזו, כפי שהורגלתי בבית, והתקליט - עוד לא היו אז אפילו דיסקים, כמוכר - הצליח מאוד בארצות הברית.

"הקריירה שלי התחילה לתפוס תאוצה, ועד גיל 15 אכן הופעתי במופעים רבים, בקונצרטים ובמופעי פארק שונים. רק שתבינו: עד אז לא היה בכלל מה שנקרא היום 'מוזיקה חסידית', אלא מרדכי בן דוד וקצת קרליבך ומקהלות ילדים. בגיל 15 עדיין לא התחלף

מוטי זינגבוים

תעודת זהות

גיל: 59

ילד פלא: בין גיל 8 ל-15

בין השנים: תשל"ו - תשמ"ג

היסטוריה מוזיקלית: מספר

אלבומי מופת, מופעים ברחבי

העולם והארץ

שיר זכור: "שאו מרום עיניכם"

ציור

הנשמה

הוא מציג את יצירותיו
בגלריות הנחשבות בארץ,
ואת תערוכותיו פוקדים
תדיר שוחרי ואספני אמנות
• תכירו: ר' **מוטה ברים**,
חסיד באיאן שורשי, עזב
משרה ותיקה כ'מלמד',
התמקד בציור, ויצירותיו
הפכו לאחד הדברים הכי
חמים בשוק האמנות
בישראל • והוא? בכלל לא
מבין מה רוצים ממנו. "אני
מצייר בכלל בשביל הנפש,
לא בשביל הפרנסה"

יונתן ריגלר

ממחיש את היהדות. מוטה בריס בעבודה

אחרי שנישא בריס, התחיל ללמוד אצל מספר אמנים גדולים בתחום, ביניהם יוסף הירש מירושלים, שהיה צייר דתי גדול ומוכר. "בנוסף למדתי גם אצל האמן המפורסם יאן ראוכברגר, גם הוא צייר מפורסם שהציג בתערוכות רבות. סביב עניין הלימוד עצמו, שלא תפס את כל יומי אלא רק חלק ממנו, הייתי במשך 3 או 4 שנים. בנוסף לציור למדתי גם פיסול, שבזה אני פחות מתעסק, על כל פנים לא מספיק".

המלמד מצייר לתלמידים

יחד עם כל עיסוקו הרב באמנות וביצור, שימש בריס במשך שנים רבות כ'מלמד' ומחנך בחיידר, עד לפני כמה שנים. עד היום הוא מלמד פעם בשבוע, "כדי לא לשכוח את אמנות הלימוד", כדבריו.

הוא היה, כך הוא מספר, בין הראשונים שעשו עבודות יצירה לילדים קטנים בגיל הזה, תלמידיו. הוא צייר איתם, יצר להם משחקים שונים ברמה גבוהה, הלך איתם רבות לטיולים, ועוד. "הייתי גם בין הנחשונים בנושא ציורי פרשת השבוע. הייתי מצייר לתלמידי מידי שבוע ציור

אל הגריי"ץ פישר זצ"ל מהעדה החרדית, ניגש יהודי ירושלמי עם שאלה, זמן לא רב לפני פטירתו. "איך ניתן לצייר דמות על פסל לפי ההלכה?", שאל האיש. "מה זו השאלה הזאת?!", הגיב הרב פישר, "לך ללמוד תורה!..."

השואל היה צייר חרדי ירושלמי שורשי, שהתחבט באותו זמן בשאלה הזו. הרב פישר לא הסכים לענות לשאלה, והצייר, מוטה בריס שמו, ניגש לרבנים אחרים, כשהוא מצליח להבין מתשובת הרב פישר, מה העיקר ומה הטפל.

מאז עבר כבר זמן רב. בריס כיום מצייר ויוצר אמנות לפי ההלכה, אבל כזו שאינה נופלת באף רמה מאמן אחר ברמתו. תחת ידיו יצאו במהלך השנים יצירות ציור ואמנות רבות, המתארות נוף, אנשים ובתים שונים, מזוויות מעניינות. מבקרים המגיעים לתערוכותיו המוצגות בגלריות נחשבות, משתאים למראה היוצר, יהודי חסידי בעל זקן ופאות מסתלסלים. בריס, חסיד באיאן, עוסק מזה שנים רבות בציור, פיסול ואמנות. יצירות רבות שלו נודעות בקרב קהל שוחרי האמנות, כציורים העשירים במבע ובמסר.

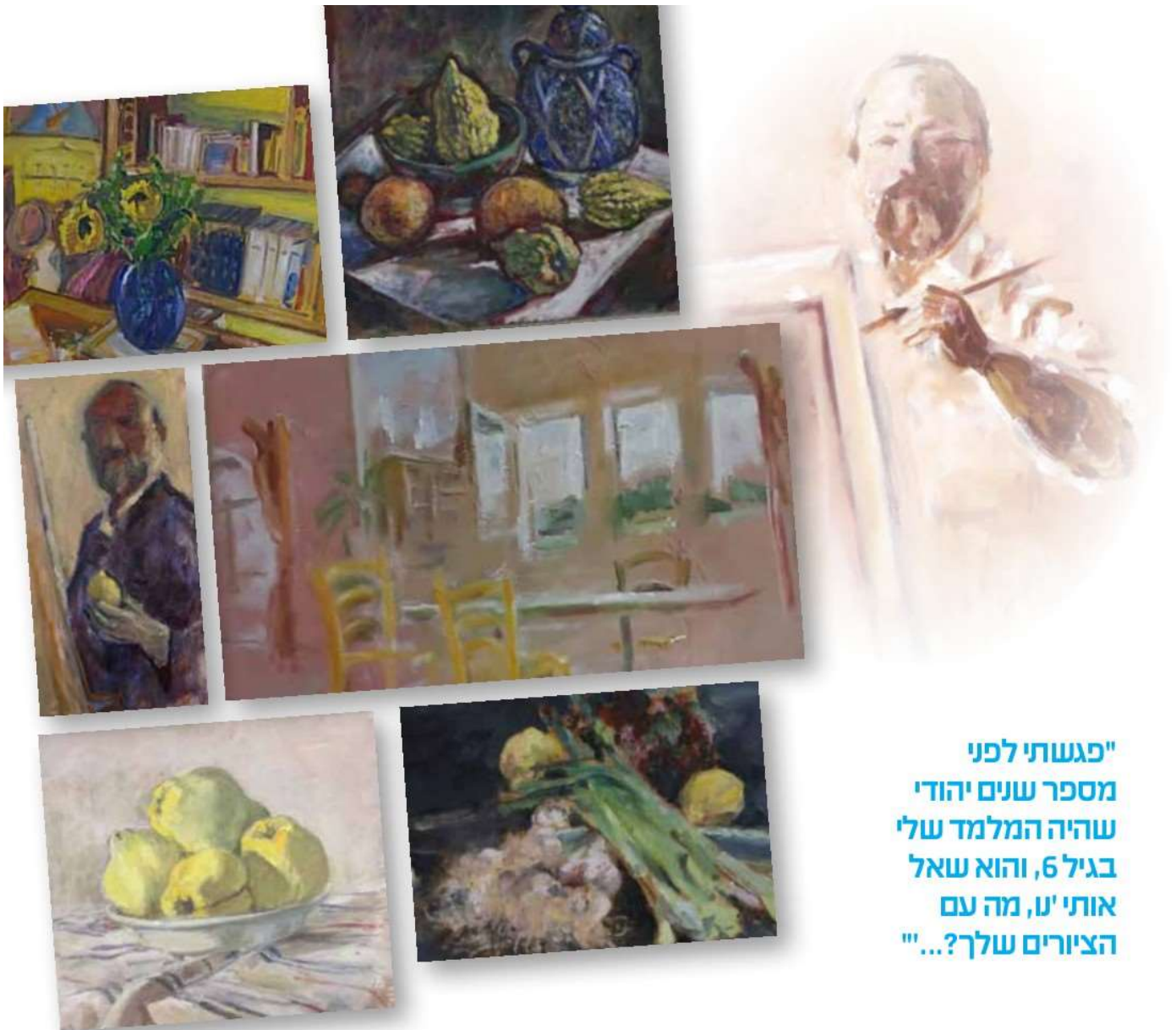
את תחום עיסוקו בציור ואמנות החל בגיל צעיר מאוד. בריס: "אצלי הכל התחיל עוד הרבה יותר מוקדם משאר האמנים. כבר בגיל שנתיים-שלוש אהבתי לשחק עם הצבעים והעפרונות ולצייר. אהבתי גם לשחק בפלסטלינה, והייתי יוצר יצירות רבות שונות ומשונות. עד היום שמורות אצלי יצירות לא מעטות שיצרתי באזור גיל 6. אלו היו אמנם ציורים ילדותיים, אך ברמה מאוד גבוהה.

"אני זוכר שכשהייתי בגיל שנתיים, הייתה לי מחלת ילדות מדבקת כלשהי, ולקחו אותי לבית החולים. בבית החולים שהיתי בתוך חדר מבודד כדי לא להדביק את שאר הילדים והמבקרים. אמי הביאה לי לתוך אותו החדר פלסטלינה, ובה התעסקתי ושיחקתי משך כל הימים שהייתי שם. לא עניינו אותי המשחקים האחרים שהיו שם אלא רק הפלסטלינה בלבד. הרופאה ניגשה להוריי ואמרה לי שממש חבל שנולדתי בבית כזה שבוודאי לא ישקיע בילד בתחום בו הוא יכול להתפתח רבות. אמי ששמעה את זה, נעלבה ואמרה 'למה נראה לך? אני אומרת לך שהוא יהיה אמן'. ובאמת דווקא הוריי היו אלו שעודדו אותי מאוד בכל מיני דרכים, הם נתנו לי להישאר ער בלילות רבים בשביל לצייר, ולהתעסק בציור זמן רב.

"גם הרבנים שלי, בתלמוד-תורה ובישיבה, עודדו אותי לעסוק בציור, הבעיה הייתה שלא היה זמן לדברים הללו. פגשתי לפני מספר שנים יהודי שהיה המלמד שלי בגיל 6, והוא שאל אותי 'נו, מה עם הציורים שלך?...' כלומר, הוא זכר. זה היה דבר שאפיין אותי כבר אז. תמיד היה לי את החותם הזה, תמיד ציירתי. כמובן שציור מקצועי למדתי רק מאוחר יותר. עוד לא הייתה לי אז הדרכה בתרבות ובאמנות, שזה דבר מתבקש ממי שרוצה לדעת ולהבין ברזי המקצוע. כמו, להבדיל, שמי שלומד גמרא צריך את הכלים לכך. הוא לא יבין לפני שייתנו לו הכוונה במה ואיך ניגשים ללימוד".

מימין ומשמאל, כ'מלמד', בצעירותו

**"כגשתי לפני
מספר שנים יהודי
שהיה המלמד שלי
בגיל 6, והוא שאל
אותי 'נ, מה עם
הציורים שלך?'"**

להקמת מסגרת דתית ללימוד מקצוע הציור. הוא היה זה שזים את בית הספר לציור ופיסול ברחוב הלני הלכה בירושלים. את כל לימודי הציור השלים ברים כבר לפני למעלה מ־30 שנה.

את ציוריו מצייר מוטה ברים לעצמו, בשביל נפשו היצירתית. לא למכירה. אמנם לעתים, לאחר שהוא מסיים לצייר ציור מסוים, יעמיד אותו למכירה, אך כשהוא מצייר הוא אינו רואה מולו את הלקוח העתידי, אלא את נפשו בלבד. "אני מרגיש שזה ממש כמו, להבדיל, 'שאלמד תורה למכירה'. אני עושה את הדברים בשביל הנפש, ואם זה גם מביא פרנסה - מה טוב. מי שמצייר על מנת למכור, אף פעם לא ייחשב לצייר טוב, משום שהוא תלוי בדעת אחרים והוא לא יכול להוציא את פנימיותו, משום שהוא ירצה שיקנו את יצירותיו, ואף פעם לא יכול להביע את מה שהוא אוהב. דבר זה ניכר היטב בציור. הסוד של הציירים הוא שהם מוציאים את מה שיש להם בלב. הם כנים עם עצמם, אוהבים את מה שהם עושים, ולא עושים את זה 'כי צריך'. לא תלויים בדעת אחרים".

בשנות לימודיו, הוא מספר, הלך פעם עם תלמיד נוסף של הצייר הירש לשכונת "מין משה" בירושלים על מנת לצייר את הנופים הנשקפים בה וממנה. השניים ישבו שם מספר שעות יחדיו, אחד על

מיוחד לפרשת השבוע של אותה שבת. אבי ז"ל, היה מנהל חינוכי בתלמוד-תורה באינ, והוא רצה שאני אצייר ואמחיש לילדים דמויות ומעשים מפרשת השבוע. בנוסף לאבי היו לי בקשות כאלו מעוד כמה מלמדים, ובעקבות כך אכן התחלתי לצייר ציורים מיוחדים לפי נושאי פרשות השבוע. כך עשיתי מידי שבוע במשך תקופה ארוכה. בכל שבוע התיישבתי לצייר ציור מושקע ויפה בשביל לילדים, לא משהו בכדי לצאת ידי חובה.

"את הציורים לילדים, התחלתי באיור של דגמי הסוכות המובאים במסכת סוכה. אני חושב שהייתי הראשון גם בזה, עוד לפני ציורי ההדגמות של הצייר יוני גרשטיין ושאר הציירים. מה שכן, מעולם לא הוצאתי את הציורים הללו של דגמי הסוכות וציורי פרשות השבוע בספר. יוני, מוטי הלר ועוד, כן עשו את זה, ולכן ציוריהם נודעו מאוד, אך אני תמיד חשתי שהציורים לא מושלמים. הרגשתי תמיד שחסרות לי נקודות שלא מושלמות, ולכן לא הסכמתי להוציא ספר".

יחד עם כל מסירותו לתלמידים, ומשרת ההוראה בה החזיק בשעות לפני הצהריים, היה ברים בשעות אחר הצהריים מצייר. היה אז בית ספר קטן לציור שנפתח, בעידודו ופיקוחו של הרב עדין שטיינזלץ זצ"ל. הרב שטיינזלץ אהב לצייר וצייר בצעירותו רבות, ובשל כך דאג

הפסל של אריה דרעי

לפני לא מעט שנים, קיימה עיריית ירושלים מיצג מעניין. היא פיזרה ברחבי ירושלים פסלי אריות רבים, שסימלו דברים שונים הקשורים לירושלים (והאריה עצמו הלא הוא סמלה של העיר ירושלים). העירייה הציגה את אותם הפסלים במשך שנתיים, וגם החליפה את מיקומי האריות מידי פעם. אחרי אותן שנתיים, אספה העירייה את הפסלים ומכרה אותם במכירה פומבית שהכנסותיה הוקדשו לעמותה למען ילדים. ברים קיבלו אז חשיפה תקשורתית רחבה, בשל הרעיון המעניין שהוא הביא לביצוע לפיסול אחד האריות: הוא צייר על גבי האריה את דמותו של יו"ר ש"ס, אריה דרעי, שהיה אז בראש הכותרות, בשנות הרדיפה שעבר. ברים נזכר בכך, ובדיון ההלכתי שהתקיים אז, האם מותר בכלל לצייר על גבי פסלים.

"בעבר התעסקתי גם מעט בפיסול, והעירייה עשתה אז את פרויקט הציור על גבי אותם פסלים. הם הביאו פסלים מוכנים של אריות בשני דגמים, עומד ויושב. כל אחד מהאמנים בחר את הדגם הנוח לו, והיה צריך להגיש בטקסט לוועדה מיוחדת בעירייה, את מה שהוא מתכוון לעשות עם הפסל. אליי התקשרה מהעירייה אוצרת התערוכה שביקשה שאשתתף בתערוכה הזו, ואכן הבעתי את הסכמתי.

"עיצבתי להם במשך השנתיים שני פסלים, אחד של הרב אריה דרעי, אותו יצאתי עם הפנים של דרעי ועוד מוטיבים שדימו ביניהם, ועוד אחד עליו ציירתי יהודי ירושלמי עם לבוש 'הקפטן', והפסל הזה נקרא 'לייב ירושלמי'. הוא היה מדהים ביופיו, ממש עם כל הפסים' והשטריימל, ועל רקע רצפת אבנים ירושלמיות. בתחילה הוא הוצב באחת מפנינות העיר, ולאחר מכן הוא הוצב, יחד עם שאר הפסלים, בכיכר ספרא.

"את כל הפסלים מכרו במכירה פומבית מיוחדת, בה מכרו גם את הפסלים שיצרתי. את פסל האריה של דרעי מכרו ב־7000 \$ במכירה ההיא. היה אז גם פסל נוסף שיוצר מאבן, ודימה אריה שואג, שנמכר ב־22,000 \$".

מה לגבי הבעיה ההלכתית ביצירת פסלים?

"למדנו את ההלכות הנוגעות לדבר בבית הספר של הרב שטיינזלץ, שם הבנו שישנה דרך ליצור בלי בעיה. שאלתי אז, כאמור, את הרב פישר שלא רצה לענות לי. דווקא עם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל היה לי קשר בנושא ציורי פרשת השבוע, שגם אז באו חלק מההורים והתנגדו לציורים הללו. הם אמרו שיש בעיה לצייר את האבות הקדושים. ניגשו אז אותם הורים לרב אלישיב ושאלו את דעתו בעניין, והוא אמר שהציורים יפים מאוד. אחרי זה, ר' אריה אלישיב, נכדו, הזמין אותי לרב. באתי לרב עם ציורים שלי, וישבתי אתו רבע שעה, כשבחץ מוחה קהל רב. הרב אלישיב נהנה מאוד מהציורים שלי, ורצה לראות עוד ועוד. הוא אמר לי אחר כך, שכיוון שאני עושה את זה לילדים, אז אין בעיה לצייר אף את האבות - רק שאעשה זאת בדרך של כבוד. שאצייר את הדמויות בדרך מכובדת.

"גם עם רבי משה הלברשטאם זצ"ל הייתי בקשר. הוא גם מאוד אהב את התחום והתעניין בעיסוקי תדיר, הייתי עולה עם שאלות הלכתיות בעניין. לגבי האיסור ההלכתי ביצירת פסלים - נאמר לי אז על ידי הרבנים, שמה שאסור לפסל הוא דמות של אדם, אבל הפסל של דרעי, למשל, היה רק פנים של אדם, אך כל שאר הפסל - היה של דמות חיה, האריה. ולא רק זה: האיסור הוא ליצור דמות מושלמת, אך אם זה לא מושלם כבר אין בעיה".

בתקופה האחרונה, הוא מספר, הוא מתמקד במשהו חדש באמנות שלו: ציור בתים. "לכל בית יש אווירה אחרת וטעם משלו, ובשנים האחרונות התחלתי להזמין את עצמי לצייר בתוך כל מיני בתים מעניינים, לשאוב את האווירה של הבית ולהעביר אותה בציור. יש כמה ציורים כאלה שכבר עשיתי, למשל, ציור של הבית של הוריי, וגם

יד השני, וציירו את מה שהם ראו, את אותם מראות. לאחר מכן, הם באו אל המורה, יוסף הירש, בכדי שייתן להם ביקורת על הציורים ואם הם ראויים למכירה. בתחילה הסתכל הירש על הציור של ברים, ונתן לו אכן ביקורת מה טוב בציור ומה לא. אחר כך, כשהגיע לבקר את ציורו של התלמיד השני, אמר הירש שהוא כלל לא יכול לדבר על הציור הזה, כיון שניכר שמשכיכות המכחול שבו, כולן הן של 'כסף וכסף', וזרק את הציור מידיו...

ברים מקיים מפעם לפעם תערוכות, וכך גם הוצגו יצירותיו במוזיאון ישראל. לפני כ־20 שנה הוצגה במוזיאון תערוכה קבוצתית של מספר אמנים שנקראה 'תמונות מקומיות', ובמסגרתה הוצגו הציורים. היו שם גם ציורים ישנים מהמאה הקודמת, ולברים היה חשוב מאוד להציג במסגרת הנחשבת הזו. הוא הציג שם ציורי נוף שונים, פורטרטים שיצר ועוד. המוזיאון אף רכש ממנו לאחר מכן ציור אחד שלו, שכיום מוצג באחד ממסדרונות בית המשפט העליון.

מה אתה מצייר בעיקר?

"אין 'בעיקר'. אני מצייר את מה שנראה לי באותו רגע, מה שנתפס

לי באותו זמן. פעם זה יכול להיות צבע דומם, פעם פירות, פעם נוף, ואפילו את עצמי עומד מול המראה. זה קורה בכל פעם שאני עובר במקום מסוים ורואה משהו שתופס אותי. אבל באמת ישנם גם המון 'פספוסים', שאתה רואה משהו מיוחד, אך אין לך את ההזדמנות לצייר אותו, כי לפעמים אין לך את כלי הציור, או שאתה נמצא במקום עם ילדים רבים שיקפצו עליך ויפריעו לך לצייר, כמו למשל בשכונת מאה שערים אותה אכן קשה למדי לצייר, משום שצריך רוגע ושקט, שאינם בדיוק הנתונים המצויים שם..."

בתערוכות השונות, מביאים מידע על אמנים שונים, ומראים הבנה עמוקה בנושא. הם אומרים לי שהם ביקרו פה ושם וזה מפתיע, ותמיד מסקרן אותי איך הם הגיעו להבנה בזה. הציבור החרדי שמוגיע, מורכב מכולם: מצ'אלמערס לצד ישיבישער'ס, ר"מים בשיבות ועוד אנשים מכובדים. הם נמשכים לעניין משום שבציור יש הרבה נשמה, וכל אחד לפעמים נמשך לזה ומתחיל לגלות עניין בציורים. יש חלקים בציורים שאחד ש'אין לו את זה' בהבנת ציורים, לא יראה אותם בכלל. הציורים נוגעים בעיקר באנשים בעלי לב ונפש".

מה מגיבים המבקרים הלא-דתיים כשרואים שאת הציור האמנותי המונח לפניו, צייר לא אחר מחרדי ירושלמי? חלק מופתעים, הוא אומר, אך כבר רבים מכירים אותו. הוא לא נטע זר. "זה ממש כמו מנגינה ושייר, שלא משנה לך מי הלחין את היצירה. אם הוא לחן טוב - אז זה טוב. כך גם בציור. ציור טוב יילך בכל העולם אם הוא טוב. לא כליך מעניין את הקהל מי צייר, אלא עצם הציור הוא תורה בפני עצמה, למי שמכיר ומבין, ולמי שרואה ואוהב ציורים".

בריס מנסה בציוריו להעביר את מה ש"משך אותו" כשניגש לצייר, אבל הוא מודה שלא תמיד קל להעביר את זה הלאה. "כל אחד רואה משהו מיוחד בכל דבר, רק שאדם רגיל לא יודע כיצד להביע זאת, ואמן כן. לא כל אדם יידע לפרש מה רציתי להביע בציור שלי".

האם אמנות ויהדות מסתדרות יחדיו?

"כמו כל אמן אחר בעולם, שחי במקומו ומוציא בציוריו את הדברים

מתיעץ עם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל

אותם הוא חש ורואה, כך גם אני. אני אמנם לא מצייר משהו מהיהדות עצמה אלא את עצם סביבתי, אך סביבתי מאוד יהודית וחרדית, כך שלתוך ציורי נכנסים מוטיבים יהודיים בהחלט. זה לא משנה אם העצם אותו מציירים הוא חרדי, סוג של מצווה, או סתם פרח. העיקר הוא איך אתה עושה את זה, ואיך אתה מבטא בציור את מי שאתה. אתה מרגיש דחף לצייר את העולם שלך, כמו כל צייר אחר עם חושים משלו, וכמו אחד שאוהב לשייר, שהולך לשייר בצורה שלו. אני חושב שאם אני מציג אותנו בצורה הראויה - זה בנייני קידוש ה'".

בית נוסף שציירתי: ביתו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל. קיבלתי אישור מיוחד להיכנס ולצייר, ויצא ציור מדהים, ב"ה".

חרדים? מבינים באמנות

איזה עוד אמנים חרדים מסוגו מעריך ברים? אין הרבה, אמנם, אבל בכל זאת שאלנו. השם הראשון שהוא העלה, הוא הצייר ר' איקא ישראלי ז"ל, שנפטר לפני כ-11 שנים. "ר' איקא ניהל חממה לאמנים חרדים ברחוב יהודה המכבי בירושלים, ומאד תמך בציירים חרדים. אני הצגתי אצלו ציורים בתערוכה מידי פעם, וגם הצגתי יצירות יחד איתו בתערוכות שונות בארץ. ציר חרדי מעולה נוסף הוא שאול ש"ץ, שגם הוא, בדומה לאיקא, בעל תשובה. בציבור שלנו יש יותר נשים שעוסקות באמנות, פחות גברים".

יש התעניינות בציבור החרדי ללמוד ציור?

"לאחרונה זה גובר יותר ויותר. ישנם כל מיני אנשים שמתעניינים בנושא בשביל הילדים שלהם, ביניהם אפילו ר"מים ורבנים שונים. כנראה שבמשך הזמן זה יתפתח יותר ויותר. במגזר שלנו, מי שהציור והאמנות אינם בנשמה שלו, לא יהיה צייר - כי יש לו מספיק מה לעשות, ללמוד תורה למשל. אצלנו כולם שקועים בתורה ובמצוות, אז מי שאין לו דחף מיוחד לעסוק בזה - לא ייגש לציור".

כיום ברים גר בבית"ר עילית, לאחר שנים רבות בהן התגורר בירושלים, ואת רוב יומו הוא משקיע בציור ובאמנות. הוא עזב לפני כמה שנים כמעט לחלוטין את מקצוע ההוראה, והחליט להשקיע בפיתוח החלק האמנותי.

עם הרבי מרחמסטריווקה שליט"א

מדוע עזבת את ההוראה במקביל?

"הייתי מלמד במשך 27 שנים, ותמיד חלמתי לעסוק רק בציור. השילוב של שניהם קשה מאד. מלמד ממש 'מוציא דם' בשיעורים, ואחר הצהריים בא הביתה מותש. אז אמנם אף פעם לא עזבתי את הציור, אך רציתי לעסוק רק בזה. היום אני מלמד רק פעם בשבוע".

יש התעניינות חרדית באמנות?

"זה מפתיע", אומר ברים, "איך שאנשים חרדים ניגשים אליי

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

יומי רוזנבאום

בעסקי הדפוס והעיצוב

יחסית ואין הרבה אירועים. נכון שהיה לי רצון להוציא אלבום מאז שהייתי בחור, אז מימשיתי את הרצון הזה והוצאתי אלבום, אבל משם המשכתי בחיי. לא היתה לי מטרה להיות רק זמר. היום, אני עדיין משמש כבעל תפילה בימים הנוראים ושר מפעם לפעם באירועים, אבל זה לא העיסוק העיקרי שלי. אי אפשר להתפרנס מזה כאן באוסטרליה. גם כשעסקתי בזה יותר, לפני 10 שנים, היו לי אולי 15 חתונות בשנה. בשנים האחרונות זה ירד עוד, ובקורונה ירד עוד יותר. הקהילה החרדית כאן קטנה, וחלק לא מבוטל ממנה הולכים להתחתן במקומות אחרים.

כמה חרדים יש במלבורן היום?

"שומרי שבת יש בערך 1,500 משפחות, אבל דתיים ממש - אולי 200-300. וזה עוד במלבורן שהיא מרכזית יותר מבחינת הקהילה. בסידיני יש עוד פחות מכך". בין הסגרים התכופים באוסטרליה, הצליח יומי לחתן את בנו הבכור, בשבוע של חג השבועות, ובנו הגיע לגור בירושלים למשך מספר שנים ולומד במיר. "הוא גם שר קצת ומנגן יפה בפסנתר, אבל הוא גם לא מתכנן לעסוק בזה", אומר יומי.

במקביל לעבודתו, משמש יומי בשנים האחרונות כנציג "דרשו" באוסטרליה, והיה בין מארגני אירועי הסיימים ביבשת, כמו סיום הש"ס בדף היומי, אירוע בו השתתפו כ-450 איש, מספר גדול במושגי יהדות מלבורן. באירועים האלה, הוא גם משורר בעצמו על הבמה, בליווי התזמורת וזמרים אורחים שמגיעים מארה"ב ומאירופה. כך למשל ליווה כחבר מקהלה, את שלומי גרטנר יחד עם חילו פוזן ומקהלת "המזמרים".

כשאנחנו שואלים אם הוא עוקב אחרי מה שיוצא היום, הוא אומר: "מידי פעם. היום כבר אין משמעות לזה שאני גר באוסטרליה, כי העולם הפך לכפר קטן. למשל, שמעתי לאחרונה את האלבום החדש של זאנוויל ויינברגר, והוא מאוד יפה. אני רוכש אלבומים חדשים כשיוצא משהו מיוחד. וגם היום, אם משהו יציע לי להקליט שיר לאלבום כלשהו, אסכים בשמחה. אני אוהב לשיר ולהוציא מוזיקה, אבל כבר פחות בוער לי להשקיע בזה בעצמי זמן וכסף".

מכל השירים שלך, לאיזה אתה הכי מחובר?

"באלבום שלי יש שיר שהלחנתי, 'מזמור לדוד', שעדיין שרים אותו בשיבות כאן וגם בארה"ב. הוא אולי לא הכי יפה באלבום, אבל יש לי אליו קשר מיוחד. הלחנתי אותו כבחור ישיבה. שיר נוסף מיוחד באלבום הוא 'שווא לך' שהלחין אלי לאופר. גם המילים יפות וגם הלחן מיוחד. אני בטוח שגם אם הוא היה יוצא היום, על ידי שוואקי או זמרים אחרים, הוא היה מצליח".

יומי רוזנבאום, תושב מלבורן שבאוסטרליה הרחוקה, הוציא אלבום מדובר לפני כ-17 שנים בשם "תורה הרבה", בהשתתפות מיטב השמות מעולם ההלחנה והעיבוד: גדעון לוי, איצי וולדנר, אלי לאופר, ישי לפידות ואברמי ג'י. האלבום הצליח להנפיק להיטים לא מעטים, בהם "וראו כל עמי הארץ" (שמושמע עד היום ברדיו), "שווא לך", "נחפשה" ועוד. ובכלל, בלט מאוד גם על רקע העובדה שמדובר - ככל הנראה - בזמר החסידי היחיד תושב אוסטרליה שהוציא אלבום, ועוד כזה מושקע.

אלא שאחרי האלבום ההוא, לא המשיך רוזנבאום להוציא עוד אלבומים, ודי נעלם משדה המחיקה החסידית הבינלאומית. לאן בעצם? זאת ביקשנו לבדוק איתו. רוזנבאום נולד וגדל במלבורן, אך למד בישיבות באנגליה ובארץ. בהיותו בן 25, הוציא את אלבום הבכורה שלו. הבכורה - והיחיד.

"אני כבר כמעט ולא עובד כזמר היום", הוא אומר. "אני מנגן ושר אמנם קצת בחתונות פה ושם, אבל זה לא העיסוק המרכזי שלי. עסקתי בשירה עד לפני כמה שנים, והיום הרבה פחות. כרגע, בתקופת הקורונה, בכלל קשה פה מאחר וכמעט ואין אירועים. בשנים האחרונות הגברתי את העיסוק האחר שלי - בו אני עוסק למעשה כבר כ-20 שנה - בעולם הדפוס והעיצוב. אנחנו מעצבים ומדפיסים כרטיסי ביקור, פוסטרים, שלטים, מתנות דפוס לעסקים כמו מגנטים מעוצבים, לוחות שנה מיוחדים ועוד דברים מהסוג הזה, לא דווקא לציבור היהודי".

את אלבומו, הוא מספר, הוציא בל"ג בעומר לפני כ-17 שנה. "שמעתי שעד היום משמיעים חלק מהשירים האלה ברדיו לפעמים, אבל אני כמעט ושכחתי מזה... עברו מאז שנים רבות. כשהוצאתי את האלבום הבן הבכור שלי היה בן שנתיים או שלוש, וכעת הוא כבר נשוי טרי, מלפני כמה חודשים".

אחרי האלבום, הוא מספר, "הוצאתי כמה סינגלים, בין השאר את 'אידישע דורות' עם הבן שלי משה, שהיה אז בן 12, סינגל מאוד יפה שיצא לכבוד בר המצווה שלו לפני 3 שנים. ועוד כמה סינגלים לכבוד אירועים שונים בקהילה כאן באוסטרליה, וגם שרתי באלבום 'קיבוץ גלויות' של משה לאופר. אבל זהו, בשנים האחרונות לא הוצאתי עוד דברים".

למה בעצם נעלמת מוזיקלית?

"באלבום הבכורה השקעתי הרבה כסף חמן, אבל אחרי שהוצאתי אותו הבנתי שזה לא כדאי. זה כרטיס ביקור יקר מאוד. אני גר באוסטרליה, הקהילה היהודית כאן קטנה

בהגשת // גבי כץ וארי המניק

תאצמד

קול-פל

תשפ"א

יום שישי ג' דחול המועד סוכות
י"ח בתשרי תשפ"ב // בשעה 12:00

לדירוג והצבעה
כנסו לאתר 'קול פליי' או
בטלפון 079-521-1076

107.6 FM KOL: PLAY

107.6 FM קול פליי
תמיד צעיר

האחים המעבדים שעובדים יחד

עבר

יאיר: היינו שומעים שיר ביחד, ופתאום שנינו אומרים: כאן אפשר היה לעשות כזה דבר, וכאן המעבד לא עשה מספיק טוב, לנו יש רעיון טוב יותר. אבל זה היה בצחוק, כי מי אנחנו, ילדים, לעומת מעבדים ידועי שם. בשלב מסוים, כשאנחנו באמצע גיל העשרה, בנינו חדר מוזיקה, ממש אולפן מתחת לבית. בתחילה עשינו בידוד על ידי תבניות ביצים, ואחרי זה כבר השקענו בבידוד מקצועי. הבאנו לשם תופים ואורגן, וניגנו במשך שעות. בהמשך קנינו מחשב לאולפן והתחלנו להתעסק בזה בצורה יותר מקצועית. יום אחד ישבנו באולפן ושמענו שיר, ואמרנו: בוא ננסה להפיק אותו בעצמנו. ניגנו, הקלטנו ושמענו את התוצאה, והסתבר לנו שהצלחנו! אמנם ברמת גימור נמוכה יחסית, אבל עצם זה שהצלחנו להפיק שיר שלם, הפך אותנו למאושרים. מאז כבר צברנו ידע גדול על התיאוריה של המוזיקה, ציוד, סגנונות, והפקה בכלל. עד היום אנחנו מנתחים שירים במשך שעות, ממה הם מורכבים, לומדים רעיונות ודברים חדשים.

יאיר: מאז שהיינו ילדים התחברנו לעולם המוזיקה בצורה יוצאת דופן, וכבר מגיל ממש צעיר, כשהיינו מגיעים לחתונה או עומדים מול גן מוזמין, היינו "נתקעים" שעות. ממש נמשכנו לזה בצורה טבעית. המוזיקה תמיד הייתה אצלנו במשפחה, אם זה בערבי שירה בחגים או סתם אירועים מזדמנים שבהם הייתה נגינה ושירה, ומגיל ממש צעיר התחלנו לנגן. דודנו הוא המלחין אלחנן אלהרד, הוא היה בא ומנגן ואנחנו איתו שרים. זאת הייתה חוויה מדהימה.

אייל: כשיאיר היה בגיל 8 ואני בן 6, כבר קנו לנו אורגן. התחלנו לנגן עליו שוב ושוב, לימדנו אחד את השני. זה שהצליח משהו, לימד את השני מה שהצליח, ולהיפך. פענחנו את העולם המוזיקלי לבד מילדות, אחר כך כבר למדנו בצורה מקצועית יותר וכל הזמן זה התפתח: קנינו אורגן טוב יותר, ואז גם גיטרה ותופים ועוד כמה כלים.

הווה

החוצה. זה התחיל משיר חופות שכתבנו והלחנו ושלחנו לאיציק דדיה כסקיצה, והוא מיד אמר: וואו, אני רוצה להיפגש. מהרגעים הראשונים הגענו לחיבור ממש מיוחד. התיידדנו וקלטנו אחד את הראש של השני. כעת אנחנו עובדים איתו על אלבום עם חומרים מקוריים ויצירתיים. סקיצה איתו היא סקיצה שכמעט אין אחריה שינויים בעיבוד הסופי, כי יש הבנה מלאה עוד בשלב הסקיצה.

כשיצא לנו לעבד שיר של הדוד, אלחנן, זו חוויה מיוחדת. הוא שולח לנו תמיד את כל הרעיונות שלו, וב"ה יש לו המון. לדברים הטובים אנחנו מייצרים עיבודי סקיצה ומשם זה מתקדם. אנחנו גם יושבים הרבה בשבתות ומדברים על החומרים שהוצאנו, איך יצא העיבוד הסופי, ואיך יצא הביצוע של הזמר...

אייל: שואלים אותנו איך זה לעבוד כאחים. ובכן, זה כיף גדול, כי אתה יכול לקום באמצע הלילה עם רעיון הזוי לאיזה מעבר, ואתה יודע שיש מי שישמע אותך כעת, כי זה שישן לידך הוא באותו ראש ויש לך עם מי לחלוק ולהעביר חוויות. בפועל, כל אחד מביא לשולחן את הראש ואת הטעם שלו, וכך משפרים כל הפקה וכל עיבוד.

אנחנו גם מתכננים סאונדים ומקצבים מקוריים לקלידים ומנגנים לעתים באירועים. לפעמים גם מופיעים ביחד, בעיקר באירועים מיוחדים, קטנים יותר, כשאחד מנגן פסנתר והשני בגיטרה.

יאיר: השיר "מתי" של נתנאל ישראל, הוא השיר הראשון שהלחנו וכתבתי. כשבאנו להקליט אותו, אייל הוסיף עוד בית לשיר והביא את הסגנון שלו להפקה, כך שעשינו הכל ביחד. אנחנו עושים עיבודים אקוסטיים, אלקטרוניים, חסידיים ישראלים ופופ מודרני. הרעיון שלנו הוא שאנחנו מאד משלבים בין הסגנונות, בשל כך שכלי העבודה היום יותר רחבים ונגישים. למשל, אנחנו משתמשים בכלי האלקטרוני, הסינטיסייזר המודרני, ככלי נגינה לכל דבר - גם כחלק מההפקות האקוסטיות. כשהתחלנו להתעסק בזה, למדנו גם את הכלים האלקטרוניים כמו שלמדנו לנגן גיטרה. כבר יצא לנו שעשינו עיבודים אקוסטיים ללא אלקטרוניקה בכלל ולהיפך, אבל לרוב אנחנו אוהבים לשלב בין זה לבין זה. אנחנו גם שמים דגש מיוחד על רמת הסאונד והפקת שירה מדויקת בסטנדרטים גבוהים מאד. עד היום עיבדנו, בין השאר את "כוכבים" של איציק דדיה, "מקום בלב" של נתנאל ישראל, "תאיר את דרכי" של משה קליין, "להאיר את העולם" של אבישי אשל ועוד. אנחנו גם מפיקים שירה בהרבה מהשירים שראו אור בתקופה האחרונה ומעורבים בהפקתם, וכן עסקנו בהפקת עיבודי מופע לייב לכמה זמרים, ביניהם יעקב שוואקי ועוד.

"כוכבים", שהלחין דודנו אלחנן אלהרד, היה העיבוד הראשון שיצא

עתיד

עובדים כאמור על כמה עיבודים יוצאי דופן לאלבומי המתקרב של איציק דדיה, וגם על פרויקטים עם אבי אילסון.

החלום הוא להביא את הגוון שלנו למוזיקה היהודית, ואת הסאונד והפקת השירה ברמה הבינלאומית, כאבן יסוד במוזיקה היהודית.

יאיר: אנחנו בימים אלו עובדים על כמה וכמה סינגלים ופרויקטים שיראו אור בעתיד הקרוב, חלקם גם עם חברה צעירים יותר, הדור הבא של המוזיקה, וכן עיבודי מופע לייב ליעקב שוואקי. יש לנו הרבה לחנים שעשינו, שכמה מהם כבר מעובדים ועוד לא יצאו, כמו לנתנאל ישראל, אייל טוויטו ועוד, ואנחנו

studiomiroca@gmail.com

ג'ואיש מיוזיק .FM

האפליקציה
הראשונה
למוזיקה יהודית

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

... עדכון חדש לאפליקציה ...

שיעורי
תורה

ערוצי
רדיו

שיתוף בין
משתמשים

פלייליסטים
ללא הגבלה

חיפוש
מתקדם

פרופיל
אישי

ממשק
חדש

בקרו באתר: www.j-m.app

זמין להורדה גם במכשירים מסוגים

דמות שמעניקה לך השראה.

דמותו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל. גדול בהנהגה, אך גם גדול בהבנת המוזיקה שעברה מדור דור על פי המסורת מהלויים בבית המקדש.

אירוע זכור במיוחד?

הלוותו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, ללא ספק. האירוע הכי גדול, מרשים וכאוב שהיה אי פעם במדינה. אירוע שלא יישכח לעולם מליבי ומליבו של כל אחד ואחד מהנוכחים שהיו שם.

הישג שלך בתחום התרבות.

כחבר מועצה צעיר בירושלים החזקתי בתיק ספורט חרדי, מה שבין היתר אפשר לתלמידי הישיבות ליהנות מתרבות על פי ההלכה ולחזור להיכלי הישיבות עם כוחות מחודשים ורעננים.

תחום התרבות האהוב עליך?

שירי שבת, על כלל העדות והסוגים. בשבת הנפש מאד מוחשית והשירים אשר חלקם נכתבו בידי גדולי עולם מאפשרים מצב מלא של עונג צרוף.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

בילות שבת של החורף אנו שרים יותר פיוטים מבית אבא. בבוקר אין משהו קבוע, ובסעודה שלישית בדרך כלל יותר שירים ישיבתיים כמו "מזמור לדוד", "ענווים" וכדו'.

מי ניגן בחתונה שלך?

אלי הרצליך, זמר עם נשמה גדולה שזוכה לשמח חתנים וכלות רבים במשך עשרות שנים במקצועיות גדולה ורגש נדיר.

השאיפה הבאה שלך?

תחום החינוך זהו ענף הקרוב לליבי, עשיתי גם תואר בנושא זה. השאיפה שלי היא ב"געת ומצאת תאמין", מושג שמאד מתחבר לחינוך.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

מיכאל מלכיאלי

38. חבר כנסת מטעם ש"ס ויו"ר הסיעה. לשעבר חבר מועצת העיר ירושלים

מה משמח אותך בתפקיד?

בכל דבר בחיים - עמידה ביעדים. כשליח ציבור, היעדים אף פעם אינם נגמרים, אבל יש רגעי נחת בדרך אל היעד.

קולגה שאתה מעריך במיוחד.

כל חברי לסיעת ש"ס, הם נציגי ציבור נמרצים, מסורים המהווים מודל חיקוי בכנסת ישראל כולה. ומעל כולם - יו"ר ש"ס הרב אריה דרעי, מנהיג נדיר ופיקח המשלב תקיפות לצד חמלה.

שיר אהוב עליך במיוחד?

ק-ה אכסוף של רבי אהרן הגדול מקרלין. בסליחות אני מתחבר מאד לפיוט 'עננו' בו מבקשים מהקב"ה ישועה הן בגלל היותו רחום וחונן והן בגלל אבותינו התנאים הקדושים, כמו רבי מאיר. אלקא דרבי מאיר עננו.

זמר אהוב עליך במיוחד?

ישנם זמרים רבים וטובים, אך כל תקופה מביאה זמרים חדשים המתאימים לתנאי התקופה. עם זאת, יש עננים שלא הוחלפו ולא ירדו בעוצמתם ובתרומתם העצומה לספרייה החרדית - להיפך, הם משתבחים כיון. השניים הם משה חבושה ואברהם פריד.

על טרנד הצבעים המטורף שכבש בסערה את עולם העיצוב וההום סטיילינג

מזהב מושחר ומוברש (צבעים הדומים יותר לפליז) עבור דרך זהב צהוב וכלה ב"ROSEGOLD" - הזהב הכתמתם יורוד המאד פופולרי. כמוכן שכל גוון יכול להגיע גם במט או/וגם במבריק כך שהאופציות רבות. השתדלו להתאים נכון את המכלול כולו.

● אם שילבתם בחלל המדובר אלמנטים מזהב, קחו בחשבון שאיבוי הגדול של ה"זהב" הוא גוון הכסף. (החלטתם על גופי תאורה זהב מעל האי? סבבה, אבל אל תשכחו לקנות גם בריזם מזהב למטבח או עם רמיזה לכך, ובשום פנים לא ללכת על בריז כסף או ידידות מכסף ולהיפך!).

● הפליז הינה מתכת המורכבת מסגסוגת המכילה נחושת ואבץ. יתרונה הגדול הוא עמידותה לאורך זמן. חסרונה - כמו רוב המתכות העדינות - שהיא משחירה במגע עם חמצן ודורשת ניקוי (בדומה לכלי כסף). לכן, חשבו היכן תרצו לשלב את הפליז (בעיקר בפריטי נגרות וריהוט שונים) וזכרו כי המראה המוחה ישחיר עם הזמן.

● קחו בחשבון שעלויות כלים סניטריים בגווני הזהב יקרים משמעותית מהסטנדרט הכסף/לבן. בפרייקטים גדולים, זו עלולה להתברר כהוצאה כבדה במיוחד ועם הפרשים לא מבוטלים.

● הטרנד הצבעוני הזה הפך להיות כל כך פופולרי שתמצאו את עצמכם מזמינים רקמות ומונוגרמות בחוטי זהב על מגבות שחורות, ורקמות טקסטיל שונות בחוטים שחורים על מצעי סאטן בהירים.

הבהלה לזהב!

אם קיימתם בזמן האחרון אינטראקציה כלשהי עם אלמנטים מעוצבים השייכים לתחום עיצוב הבית, אין מצב שלא שמתם לב לזה:

שילוב הצבעים באלמנטים רבים של שחור-זהב, שנפוץ מאד לאחרונה.

זה מתחיל באקססוריוז לחדרי רחצה, ממשיך במוצרי עיצוב, ומסתיים בגופי תאורה, רקמות, סניטריים ואפילו בפריטי ריהוט שונים. הכל הכל בגווני זהב ושחור, שחור וזהב וגם בסולו, שחור לבד או זהב לבד. כל מי שרוצה להיות INNN, ממתג את עצמו בגווני הללו.

אז מה אתם צריכים לדעת לפני שאתם רוכשים מוצרי עיצוב בגווני האלה ואיך לעשות את זה נכון?

● קחו בחשבון שכל מוצרי המתכת בצבעי הזהב והשחור השונים הינם בצביעה בלבד (בניגוד לצבעי הניקל והכרום!), מה שאומר שמוצרים שאינם איכותיים יכולים להתגלות ככאלו שהצבע ידהה או אפילו יתקלף מהם ביום מן הימים. לכן, הקפידו לרכוש מוצרים איכותיים מחברות בעלות שם, במיוחד כשמדובר במוצרים שמקובעים בקיר ופירוקם עלול להיות מסובך.

● מינון נכון - זה שם המשחק. הזהב הינו גוון מהודר ויוקרתי, אבל עומס יתר או ברק עז מדי, יכולים לשדר תחושה של נובורישיות וחוסר טעם. לכן, הקפידו לעדן את הזהב שלכם בשילוב גווני נכון ומאופק, כך שהזהב יבלוט כראוי אבל לא ישתלט על ה"טוטאל לוק".

● שימו לב לסקאלת הגווני המטורפת שקיימת תחת השם "זהב". החל

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש

פריד כבש את בני הישיבות

רגע לפני זמן אלול, גדול הזמר אברהם פריד הופיע בקומזיץ חצות מיוחד לבני הישיבות בבנייני האומה בירושלים, בניצוחו של יובל סטופל, וביזמת מ"מ מסגן ראש העיר צביקה כהן ובתמיכת ראש העיר משה ליאון. עוד התארח: הפייטן משה לוק. צילום: יעקב נחומי

אברהם פריד

משה לוק

משה ליאון

מרדכי שפירא הרים את האולם

אלכים השתתפו במופע הקיץ המרכזי של מרדכי שפירא ו"קול כלי" בבנייני האומה בירושלים. על הניצוח התמורת: יואלי דיקמן. עוד השתתפו: עקיבא ודובי שפירא, האח. הפקה: מעוז עבאדי. צילום: עובדיה כלימי

מרדכי שפירא

עקיבא

שפירא ועקיבא

עם יואלי דיקמן ותמורתו

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש

זוכי מבצע "קוקה קולה" הגיעו למופע מיוחד למרגלות מצדה

החופשה החלומית של זוכי 'קִיץ בעננים' – הפעילות החברתית של קוקה-קולה: במהלך החופשה התארחו המעפחות במלונות יוקרתיים ובילו באטרקציות מגוונות, ובסיומה התקיים אירוע מרגש למרגלות צוק מצדה, בהשתתפות האחים רולי דיקמן ויואלי דיקמן ותזמורתו, ומופע אורח של ארי גולדוואג

יואלי דיקמן באירוע

מעמדי "בין הזמנים" בבני ברק

בבני ברק נערכו מספר מעמדים תורניים בבין הזמנים, ביוזמת ראש העיר הרב אברהם רובינשטיין, ובהכוונת יועץ רה"ע הרב יצחק פריימן. השתתפו, בין השאר: נפתלי קמפה, יוסף חיים שוואקי, שלומי וילמן, פיני איינהורן, בנצי שטיין, ילד הפלא מעדי רוט, מקהלת "נשמה" ותזמורתו של בני לאופר. צילום: שוקי לרר

מעמד ה"סיום" במודיעין עילית

המוני בני ישיבות מסיימי מסכת "כלים" בבין הזמנים, התכנסו במודיעין עילית לאירוע ענק בראשות הגר"ד לנדו שליט"א. על החלק המוזיקלי: ר' משה וינטרוב, ארי היל, מקהלת "נרעה" ותזמורתו של יענקי רובין. צילום: שוקי לרר

מעדי רוט

בנצי שטיין

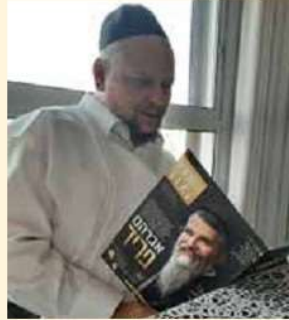
משה וינטרוב

ארי היל

ישראל שומע ומדווח

ישראל כהן

בתמונות: וייס, שטיינמץ, בנט ודרור נפגשים ב"ב" >> הלפגוט מעלעל במסגן "קול פליי" >> במהלך הראיון למסין הטכני >> פריד מקבל את החדש של זאנוויל >> קליין, קמפה, סמט יידל וגושל נפגשים בני יורק >>

בהמשך, הגיע וייס לארץ לביקור גומלין, והספיק לעבוד על סקיצות חדשות, בין השאר עם הצמד **קליין-ברי** ועם **אבי דרור**. וייס גם נפגש בארץ עם **מוטי שטיינמץ** ואמרגנו **רובי בנט**.

אמרו מזל טוב לזמר **אוהד מושקוביץ**, לרגל אירוסיו בתו **טליה** עם **אלישיב גמליאל**.

במוצ"ש האחרון של בין הזמנים כבש **מרדכי שפירא** את בנייני האומה בהפקת ענק של **מעוז עבאדי** ובשיתוף רדיו "קול פליי". התארחו: **עקיבא** והאח **דובי שפירא**.

אותו מרדכי שפירא הופיע במופע נוסף באשקלון עם **גד ובני אלבז**, **ניסים בלאק** ועוד.

המלחין והיוצר **משה פלד** עובד עם המעבד **אהרלי'ה נחשוני** על שיר חדש העונה לשם: "מקום לטעויות".

ישי לפידות, כוכב הגיליון הקודם של מגזין "קול פליי", הקליט שיר חדש בשם "אבא יקר" עבור האלבום של פרויקט "טנקו" ה" שיוצא בימים אלה לקראת ראש השנה ובו משתתפים זמרים רבים. אותו לפידות יצא בבין הזמנים עם סינגל נוסף בשם "מסוגלים", עבור הארגון לילדים מוגבלים באותו שם. על הלחן: לפידות עצמו, ואילו על המילים: **חיים ולדר**.

שעת לילה מאוחרת. לאחר הופעת הענק בבנייני האומה לבני הישיבות (שהחלה אחרי בלילה והסתיימה לקראת 3 לפנות בוקר) העניק מנהל מקהלת 'מלכות' **אברמי גולדשטיין** לגדול הזמר **אברהם פריד** את אלבום הבכורה החדש של **זאנוויל ויינברגר**.

בתמונות: שטיינמץ מקליט אצל טויב >> לוי, ישי, מאיר ורזאל אצל עמירן >> קמפה מצטלם לקליפ

מוטי שטיינמץ נכנס בימים האחרונים לאולפן של **דיידי טויב**, להקלטת שירה עבור היצירה שיצאה בימים האחרונים והולכת לכבוש אתכם וכבר מכונה "ענקליה הכנס 2" - יצירה מיוחדת עבור "קרן השביעית" בפתירת שנת השמיטה. על העיבוד: **יהודה גלילי**. מדובר על הפקה מושקעת ועשירה במיוחד.

הזמר **מאיר גפני**, שעובד כבר לא מעט שנים על אלבום חדש ומשחרר פעם בכמה שנים סינגל מתוכו, הקליט בימים האחרונים סינגל אלולי חדש בשם "שובו", שאמור לראות אור בימים אלה.

בחודש שעבר חשפנו לכם כאן לראשונה את הדואט בין **ליפא שמעלצר** ו**יעקב שוואקי**. כעת השיר אכן יצא, והוא עונה לשם "סבא קדישא". כן, כן.

ועוד משוואקי: הזמיר מניו ג'רזי משתתף בפרויקט של שיר חדש עבור "ותן חלקנו" של **הגרר"ד קובלסקי** עם מיטב אמני ישראל. על הלחן **אבי אוחיון**, והעיבוד הוא של **מתן דרור**.

עמירן דביר חיתן בחודש שעבר את בתו. שימוחו: האח **אריק דביר** שהיה על התזמורת, והחבר הטוב **ישי לפידות** שהיה על המיקרופון, וגם ביצע ריקוד מיוחד לשמחת החתן והכלה. את החופה ליווה **יונתן רזאל** והנחה **ידידיה מאיר**. הגיעו לאחל מזל טוב, בין השאר: **רולי דיקמן**, **גדעון לוי** (ששהה בבין הזמנים בארץ), **צמד רעים**, **שרולי ברוכר** ו**נתנאל ישראל**.

נפתלי קמפה מסכם בין הזמנים עמוס במיוחד, במהלכו הופיע כמעט ערב-ערב בקמעפים השונים וברחבי הארץ, וגם בקעמפים בארה"ב, לשם הגיע למספר ימים באמצע בין הזמנים. בהופעות השונות חשף משירי אלבומו המתקרב ובא. בין השאר ביצע בהופעות את השיר החדש שמסתמן כאחד מלהיטי האלבום, "חולם על ירושלים", לו צילם קליפ בכמה מקומות בארץ ובניו יורק - שם צולמו מספר סצנות בסנטרל פארק. את קמפה ליוו באירועים שונים **אלי קליין** ותזמורתו, ותזמורת "המנגנים".

אותו קמפה מהאייטס הקודם, הספיק לקפוץ בביקורו בארה"ב יחד עם אלי קליין לביתו בהרי הקטסקיל של המלחין **חזקי וייס** ("פאר דיר", "סוכה'לה") ולדסקס על ענייני מוזיקה. עוד הגיעו לדסקס: **יידל ורדיגר**, **אהרלי'ה סמט** והמפיק **שלום וגשל**. גם **שלומי דקס**, שבדיוק היה באזור, קפץ לבקר את קליין וקמפה.

דקס עם קמפה וקליין << שפירא ועקבא בחזרות >> אלבז, שפירא וניסים באשקלון

ישי לפידות, משה לוק, קובי סלע, והמפיקים מיכאל כפלין ויהודה קלמן.

בטומס ריבר שבניו ג'רזי, ארה"ב, התקיים מופע עבור פרויקט "אחים ביחד" של ארגון חי לטיפול המסייע לילדים חולי סרטן. הופיעו: **מרדכי בן דוד, יוסי גרין, יידל ורדיגר, אודי דידי** ואהרליה סמט, בליווי מקהלת יידיים.

אותו **בן דוד** היה אמור להופיע החודש בלונדון לרגל סיום הש"ס השנתי של ארגון "א טיים", עם תזמורת **המנגנים** ומקהלת **נגינה**, אך ברגע האחרון נבצר ממנו להגיע. מי שהחליפו אותו היו **שלומי גרטנר ושמיילי אונגר**.

אברהם פריד מעשיק בימים אלה קליפ חדש מביצוע לייב שלו לשיר המרגש "לב של אמא", מתוך המופע של ארגון "תן יד". במקור, ביצע פריד את השיר באלבום "אוצרות יהודיים".

מכון 'ושבתה הארץ' הפיק קליפ מרגש עם הזמר **שלמה כהן** לרגל שנת השמיטה. הלחן במקור הוא של **חיים ישראל** (לשיר "ימנורה"), ולקליפ נכתבו מילים מיוחדות על שביתת האדמה בשנת השמיטה.

דואט מסקרן בין שני כוכבים עולים: **ארי גולד ומוטי (מחשבות טובות) וייס** יוצאים בימים אלו בשיר משותף. תשנו את השם "אהבת תורה". מדובר בלחן ישיבתי מרגש שהלחין אלחנן אלחדד, ועיבדו ה"קלייןברייז".

בחתונת האדמו"ר רבי **יעקב ישראל איפרגן** (המכונה "הרטנגן"), שרו **זאנוויל וינברגר ומנדי וייס**, בליווי תזמורת מורחבת של **יהודה גלילי**, ומקהלת "מלכות".

אחרי "ליל הסדר מירושלים", הקליפ בהשתתפות זמרים רבים שזכה כבר ל-260,000 צפיות, עיריית ירושלים מפיקה קליפ נוסף – והפעם עם זמרים מזרחיים. גם הפעם צפוי להשתתף ראש העיר **משה ליאון**.

גם **יצחק מאיר** צילם בפרדס חנה, מקום מגוריו, קליפ לימים הנוראים בהשתתפות זמרים תושבי המקום כמו **אביאל סולטן**, וזמרים נוספים מ"בחוץ" כמו **אברמי רוט, דוד בן ארזה** ו**יענקל ברוין**. הקליפ צולם בבית המדרש "ליבא בע" של יצחק מאיר, שממוקם לו בקרוון קטן סמוך לביתו של מאיר. על העיבוד המושקע: **בני לאופר**.

עוד תרגיל יח"צ מארץ התרגילים או הדלפה אמיתית? יממה לפני צאת השיר "הביאני המלך חדריו" של **נמואל הרוש**, "דלפה" (במירכאות או שלא), גרסה של השיר לרשתות ולקבוצות. מפיקי השיר ביקשו מהגולשים לעצור את הדלפת השיר ולא להעביר אותו הלאה, רק כדי – כמובן – שהשיר ימשיך וירוך ברשתות כאש בשדה קוצים...

אברהם פריד, ששווה בחודש האחרון בארץ בשל הופעותיו הרבות בישראל וחובת הבידוד לבאים מארה"ב, הופיע בשידור חי למען בית חב"ד רחביה בשבוע שעבר, יחד עם הראפר **ניסים בלאק**, מקהלת **פרחי ירושלים**, נגן הפסנתר **גרשון וכטל**, ו**עמית סופר** שנגן ב...שופר.

אמרו מזל טוב יפה למלחין **בנצי שטיין** ("אבא מלך העולם") לרגל הולדת הבן הראשון בשעה טובה.

לישיבת חירום אצל שר התרבות **חילי טרופר**, בשל מצב עולם התרבות שנע בין אי ודאות לסגירה מוחלטת, הגיעו

בסנטרל פארק << אמני המוזיקה היהודית אצל שר התרבות >> חזקי וייס באולפן של קליין-ברי

א סלאם מרקש

דודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חו"ל מהודר"

תעודת זהות: מרוקו | **שפה:** ערבית יב ברברי, צרפתית | **מטבע:** דירהם מרוקאי | **שדות תעופה:** קזבלנקה - בינלאומי ראשי. מרקש ורבאט, בינלאומי משני | **מצב קורונה:** נדרשת תעודת מתחסן או בדיקת PCR שלילית 72 שעות לפני. יש למלא טופס כניסה למרוקו. **ויזה:** נדרשת ויזה לישראלים

- מריזורטים מפוארים 5 כוכבים דלוקס ועד ריאדים (בתי אירוח בסגנון מרוקאי) מפנקים. כמובן שיש גם מלונות בתקציב נמוך יותר.

יש גם מתחמי שכונות שלמות סגורות של וילות יוקרה עם כל הפינוקים ובריכות פרטיות, כשבכל וילה יש את המשרת הצמוד, לפעמים שניים. זה יכול להתאים מאד למשפחות של שומרי מצוות, שמביאים את האוכל איתם.

המנה העיקרית: טיול במרקש וסביבותיה

לאחד כמוני, שרוב מסעותיו מتركזים באירופה ובצפון אמריקה, מדובר בהלם תרבות. הלם התרבות של החשיפה לדובאי היה ממש בקטנה לעומת מרקש.

נתחיל ב'מע' אל פנה, הכיכר המדוברת ביותר של מרקש. אם תגיעו לכאן במהלך היום לא תחלמו מה הולך להיות כאן בלילה. לקראת ערב הכיכר מתמלאת אדם והופכת לחגיגה אנושית אחת ענקית (אם כי הקורונה פגעה אנושות גם בכיכר שמתאוששת לאיטה).

בשעות הערב מגיעים לכיכר קוראים בקלפים, מגידי עתידות, רואים בנחשים, אווזי קופים ומה לא... בית משוגעים אחד ענק בקטע טוב ומרתק. אם תרצו להצטלם עם מישהו, וכמובן תקבלו מלא הצעות, רק בבקשה תסגרו את מחירי הבקשים מראש. כן, גם על תמונה קטנה תסגרו מחיר, לחסוך אי נעימות. זו מרוקו. זו פרנסתם.

ברקע הקרקס האנושי, הכיכר גם מתמלאת בשלני רחוב שמבשלים כל מנה אפשרית (לא כשר! ממש לא!). הריחות והאוכל מוסיפים לחוויה ולבלגן. אל תחמיצו!

מהכיכר נכנסים לשווקים של העיר העתיקה, "המדינה", כי אי אפשר להחמיץ ביקור בשווקים המסורתיים של מרקש: הצבעים, הריחות, המראות, הצבעוניות, שפע הסחורה. פשוט לכו לאיבוד בסמטאות השוק. הכל נקי, נעים ומסביר פנים לתייר (במיוחד לתייר הישראלי...). השוק מאובטח ע"י המשטרה המקומית, כך שתמיד תרגישו בנות. ראיתם משהו שחשקה נפשכם? תתמקחו על המחיר, זה מנהג השוק. אבל בנועם ובחן. לא להיות גרידים! רק תזכרו להוסיף מזוודה לחזור, שגם אותה מומלץ לקנות בשוק...

מהשוק נלך לעיר החדשה, לרובע הגיליס הצרפתי, להתרשם מגני מאז'ורל המסוגננים והמושקעים, מצבע הכחול האינדיגו העז על המבנים למול צבע הירוק של צמחיית הגן ותעלותיו. אם מעצב העל 'איב סאן לורן' הצרפתי לקח חסות על הגן הזה, מי אנחנו שנגיד לא.

מגני מאז'ורל המסוגננים נלך לסיום בריזורטים ובמלונות הפאר של

לפני פחות מחודש, לפני התפרצות הגל הרביעי - זן הדלתא, יצאה הטיסה הראשונה הישירה מנתב"ג למרוקו.

הגעתי בשעת בוקר מוקדמת לנתב"ג, בהחלט יום מרגש. לראשונה, חברות תעופה ישראליות - ישראייר ואל על - מוציאות טיסה מסחרית ישירה למרוקו, כאשר עד היום היה ניתן להגיע רק דרך מדינה שלישית ורק עם ויזה קבוצתית.

אני משובץ לטיסה הראשונה-ראשונה ממש, טיסת ישראייר 61 מנתב"ג למרקש. כבר בצ'ק אין צוות הקרקע לבוש בבגדי חג מרוקאים מסורתיים. על הצג מופיע היעד: "מרקש"! מברוק.

בכבש המטוס פגשתי את מר רמי לוי, הבעלים החדש של חברת ישראייר, זורח ומאושר, עם נוסעי הטיסה הראשונה הנרגשים. לפני ההמראה הדייל הראשי מברך: "ברוך אתה... שהחיינו וקיימנו והגיינו לזמן הזה". עניית האמן נשמעת עד למטבח האחורי של המטוס. יצאנו לדרך.

שש שעות טיסה לפנינו. המטוסים הישראליים אינם טסים (בינתיים) מעל לוב, תוניס ואלג'יריה. יום יבוא וגם זה יקרה. על סיפון המטוס המקושט בדגלים הנכונים מצב רוח טוב, מחלקים יין, בירות, מטעמי המטבח המרוקאי, וחמסה משומשום.

לקראת נחיתה הנוסעים תופסים מקום ליד החלונות, לראות את טקס ההסלנה המסורתי, כנהוג לטיסה ראשונה שנחתת בשדה חדש.

מרקש - לאן הגענו

לעומת קזבלנקה שהיא הבירה המסחרית של מרוקו, רבאט, שהיא הבירה המדינית ומקום מושב המלך, ולעומת פס, שהיא הבירה הדתית של מרוקו - למרקש באים כדי לנוח בבלות וליהנות. מרקש היא עיר מדברית בסגנון בארברי (שבטי הרים מקומיים), תיירותית מאד. עונת התיירות החזקה היא הסתיו ותחילת החורף וכן באביב ותחילת הקיץ.

מרקש נקראת העיר האדומה על שם סגנון הבנייה המוקפד. כל הבתים בצבע אדום בגווני אדמת החימר של המדבריות שמסביב לעיר. חוקי הבניה נשמרים בקפדנות, אדריכלות אסתטית שמרנית נעימה לעין. העיר גם הוכרזה כאתר מורשת עולמית על ידי אונסק"ו.

מרקש גם נקראת גם "פריז של מרוקו", ואכן, השפה הצרפתית שולטת בעיר. לפעמים אתה צריך להיזכר האם אתה במרקש או באחד הרובעים של פריז.

הכנסות העיר מבוססות על תיירות נכנסת, בעיקר של תיירים שמגיעים מחוץ למרוקו. השירותים לתייר הינם ברמה הגבוהה ביותר

מדבר אנפאיי

בית הכנסת אלעזמה הפעיל במרקש

אטרקציות בסביבת מרקש

מלון הפאר לה מימוניה מרקש

השוק במרקש

הגלימה המרוקאית המסורתית

מרקש. כי אם להתפנק אז מרקש יודעת לפנק כמו שלא חלמתם. אנחנו התארחנו ב"פור סיסנס", סוג של גן עדן צרפתי עם שירות מרוקאי יוצא דופן. את החוויה תרגישו גם בלה ממוניה או בריאל מנסור היוקרתי להחריד, או באל סעדי, ועוד ועוד.

ולא רק מדבר. מרקש ממוקמת מתחת להרי האטלס הגבוהים. בחורף, כל פסגות ההרים מושלגות. יש אפילו אתר סקי, לא אירופה אמנם, אבל יש.

החמנו לאחד כזה לחוויות צהריים. פשוט להוציא את הדף היומי וללמוד ליד הברכה הפרטית מול נופי המדבר המשכרים. אין עוד מלבדו!

זוהי מרקש על שלל צבעיה, סגנונותיה, ריחותיה וטעמיה, שלא הפסיקה להפתיע לטובה גם פולני הונגרי שכמוני.

מרקש ויהדות. מהקהילה הגדולה והמפוארת, נשארו שני בתי כנסת פעילים:

הראשון הוא בית הכנסת אלעזמה במלאח בעיר העתיקה. המחתם פתוח לתיירים כל השבוע. תפילות מתקיימות בעיקר בשבתות, ושחרית ביום חול - כשיש מספיק תיירים.

השני הוא בית הכנסת בית ק-ל ברובע הצרפתי בעיר החדשה, שם תפילות מתקיימות בעיקר בחגים.

לכבוד התיירות המתוכננת מישראל, מתוכננות להיפתח בקרוב במקום שתי מסעדות כשרות למהדרין, במלון מובנפיק ובמלון אטלס אסני. גלאט כשר תחת כשרותו של הרב שניאור זלמן רווח וארגון הכשרות העולמי O.U.

תודה מיוחדת לר' יהודה אורד מקובלנקה טור ליינס על הליווי במרקש.

זוהי בעצם מרוקו בכלל ומרקש בפרט, חיבור של עיר עתיקה אותנטית עם עיר צרפתית חדשה, ריחות וטעמים אותנטיים בג'מיע אל פנה עם פינוקים ויוקרה בריוורטים החדשים. מדינה ועיר שאוהבות ישראלים ומצפות לבואנו, ותאמינו לי שכל חששותי מהמקום, התפוגגו לחלוטין בביקור.

בלילה, אגב, מרקש במתעוררת מחדש. בשנה נטולת קורונה החגיגה מתחילה ב-22 בלילה, ונמשכת עד אור הבוקר. הבארים, המסעדות, השירה, השמחה, וגם האלכוהול נשפך כמים (למרות שזו עיר מוסלמית...). אך קחו בחשבון שכעת בקורונה כל המתחמים האלה נסגרים ב-23:00 בדיוק, והעיר עוד לא חזרה לעצמה בקטע הזה.

וממרקש העיר למרקש שבחוף

מיציתם את חווית העיר? נניח... זה הזמן לחוויות שמחוץ לעיר.

מרקש היא יעד מצוין ומושלם לטיולי כוכב קצרים, למי שאין כוח לנסיעות הארוכות של מרוקו.

המדבריות שמסביב לעיר שבהם תוכלו לעשות כל ספורט אתגרי שרק עולה לכם בראש: מטרקטורונים, ג'יפים, ריזרים, באגי, כדור פורח, ג'ט סקי על אגם מדברי, טיולי גמלים, פרדות, סוסים, ועד מתחמי מדבר יוקרתיים עם כל הפינוקים.

התקדמות עצומה בקולינריה הכשרה

חדשניות ועוד ועוד. ביקרנו במשך השנים באינספור מסעדות ואירועים קולינריים בארץ ובעולם, אירועים חוצי סגנונות ומעמדות: החל מאוכל רחוב עדתי בנתיבות וכלה בארוחות המפוארות והיוקרתיות ביותר שקיימות היום - ותתפלאו משני הסוגים נהנינו באותה המידה. אין ספק שזהו תחביב פשוט כיפי, ועשייה עם הרבה ערך מוסף.

ואיך קמה קבוצת "דתי'ש"? ובכן, בהתחלה כתבנו ביקורות על מסעדות בכל מיני כמות, ובהמשך פתחנו קבוצה מסודרת ברשת, שתהיה במה מרכזית וממוקדת לנושא האוכל הכשר. בתוך זמן קצר הייתה היענות מאד נרחבת של אנשים, שמדברים בקבוצה על מסעדות שונות, ומבקשים להשתתף בסדנאות הגורמה שאנחנו מארגנים מפעם לפעם. הסדנאות גם קשורות בכבוד השבת: בציבור החרדי מאד אוהבים לארח בשבת ולעשות סעודות יוקרתיות עם 7-6 מנות, ולכן חברי הקבוצה כל כך נהנים לבוא לסדנאות וללמוד כיצד להכין אוכל טוב ולצלח אותו נכון.

בשעה טובה ומוצלחת בימים אלה עלה האתר החדש שלנו, קהילת "דתי'ש", לרשת. אתר חדש ומושקע שעלה לאוויר לאחר חודשים ארוכים של עבודה מאומצת. האתר מכיל בתוכו את כל התחומים שאנחנו פעילים בהם בשנים האחרונות במסגרת "דתי'ש": ביקורת מסעדות, אינדקס מסעדות כשרות, חדשות האוכל הכשר, הטבות רבות ושונות - ולמעשה כל מה שחדש וקורה בענף, מתכונים, כתבות, ועוד הרבה מכל הטוב הזה. היתרון הגדול באתר הוא, שעכשיו גם מי שאינו חבר ברשתות החברתיות, יוכל ליהנות מכל התכנים הנהדרים של הקהילה.

ואולי זה באמת הזמן למדור מסוג קצת שונה, לספר איך בכלל התהווה וקמה "דתי'ש". הכל התחיל כששינינו, אלי ויוסי, שני חובבי אוכל מאז ומעולם, יצאנו לעוד ועוד מסעדות, ופתאום גילינו שאנחנו פוגשים אחד את השני יותר מידי... תוך זמן קצר נוצר קליק בינינו, והתחלנו לצאת ביחד למסעדות ברחבי הארץ, לטעום, להכיר טעמים חדשים, לאכול וליהנות.

למעשה, תחום האוכל הכשר הוא התחום מהעיקרי שמשפחה שומרת מצוות יכולה ליהנות ממנו בשעות הפנאי. רוב פעילויות הפנאי הקיימות, פחות מתאימות לאורח החיים הדתי והחרדי. אולם מסעדה כשרה, כל אחד לפי הכשרות שלו, מתאימה לכל אדם. זו גם הסיבה שעולם המסעדות הכשרות מתפתח עוד ועוד בשנים האחרונות (לא כולל שנת הקורונה, כמובן).

זה התחיל מאד בקטן, ועד לפני שנים בודדות היו בעיקר מסעדות קטנות ובינוניות. לא היה מבחר גדול של מסעדות כשרות, ואלו שנפתחו, הרשו לעצמן לפעמים, למרבה הצער, לזלזל במגזר אוכל הכשר, כי

ההבנה הקולינרית במגזר הייתה פחותה. אבל כל זה השתנה: בשנים האחרונות הציבור שלנו התחיל יותר ויותר להבין, ונפתחו יותר ויותר מסעדות טובות. הסועד הדתי והחרדי למד לא להיות פראיר. כבר לא מספק אותו סטייק שרוף באיזו מאורה. ובאמת, אנחנו רואים בשנים האחרונות כיצד השפים הכי גדולים פותחים מסעדות כשרות, והתרבות הזו תופסת תאוצה ככל שחולף הזמן.

כדי להסביר עד כמה ענף המסעדות הכשרות צומח כיום, ניתן לראות את זה בשטח: אפשר לראות שמסעדות כשרות - אם הן איכותיות - כמעט ולא נסגרות, זאת בשעה שמסעדות לא כשרות נסגרות כל הזמן. הענף בפריחה עצומה, והוא רק ילך ויפרח. יותר ויותר מסעדות הולכות והופכות לכשרות וזו מגמה שצוברת תאוצה. הרי, למסעדה לא כשרה, ציבור עצום לא יכול להיכנס, ואילו במסעדה כשרה - כל אחד יכול לבוא לאכול.

במשך השנים הפכנו שנינו לחברים טובים, בשל הנושא המשותף ששינינו חולקים, ואט אט הרחבנו את ההתעניינות שלנו בכל מה שקשור לאוכל: חדשנות באוכל, מתכונים, סגנונות, שיטות בישול

ב"ה, קבוצת דתי'ש מובילה בשנים האחרונות את קידום הקולינריה הכשרה בישראל ומונה עשרות אלפי פודי שומרי כשרות, חרדים מכל הגוונים, דתיים ומסורתיים. אוכלי כשר מכל הסוגים והגוונים.

ועדיין, למרות ההתפתחות העצומה שהתרחשה בתחום בשנים האחרונות, טרם נאמרה המילה האחרונה בנושא. אם בשנים שחלפו ההתפתחות באה לידי ביטוי במסעדות שף כשרות רבות שנפתחו, ובהיכרות הציבור הדתי והחרדי עם מגוון חדש ורחב של מושגים ומנות דוגמת הדגים הנאים והבשר הנא על מגוון תצורותיהם, הטרנדים של הבשר המעושן והשימוש בשיטות בישול מתקדמות, הצפי הוא שבשנים הבאות, לצד המגמה הזו שתלך ותתפתח, יופיעו מגמות חדשות, שגם אנחנו כבר עומלים עליהן - דוגמת פופ'אפים בהם נארח מארחים שפים לארוחות ייחודיות: ארוחות ייעודיות במסעדות שמשלבות יקבים ויינות מיוחדים, ובסוף - יהיו גם שפים חרדים ממש שיגיעו לקדמת הבמה הקולינרית.

ארי גוטהלף
arigprod@gmail.com

מי ביין ומי באש

8 שעות מאוחר יותר באותו יום קיבלתי הודעה עם מילה אחת, קצרה אך עם משמעות אדירה. "הלך", כתב לי אלי בש, מנכ"ל יקב מצודה. וכך, במילה אחת קצרה, הוא סיכם עשור של מפעל חיים, של עבודה קשה, מסירות ואהבה אמיתית לאנשים וליין. פשוט "הלך".

ואכן, יקב מצודה על תכולתו, נשרף כליל באסון השריפה הנוראי שפקד את הרי יהודה. מהמקום היפהפה עם הנוף עוצר הנשימה לא נשאר דבר, ורק בנס לא היו בו נפגעים בנפש. עובדי היקב שהיו עסוקים בעיבוד הענבים שנקלטו באותו בוקר, חילצו את עצמם בקושי מהאזור הבעור, וכרבע שעה לאחר מכן, החגיגה הפכה לאבל. פשוט "הלך".

הדבר היפה היחיד שיצא מהיום הזה היה הבעת הסולידריות הבלתי רגילה של אוהבי יין מכל קצוות הקשת הישראלית כלפי היקב, בכל מקום ברשתות החברתיות ובקבוצות היין. אנשים מכל המגזרים ביקשו לדעת איך ניתן לעזור ולתמוך ביקב ובאנשיו. אבל כל זה מתגמד לעומת הנזק האדיר שנגרם ככל הנראה מעשה ידי אדם, ואין מילים שיוכלו לתאר את שקרה, ולכן הפעם החלטתי לצרף תמונות שידברו בעד עצמן. מציאות לחוד.

זה היה אמור להיות עוד מדור סוף שנה קלאסי עם סיכומי שנה והמלצות חגיגיות כנהוג בכל מקום לקראת ראש השנה, וכבר חשבתי לעצמי שהנה אני עומד לכתוב את המדור הקל בחיי. אבל בחיים כמו בחיים, מחשבות לחוד ומציאות לחוד, ובישראל כמו בישראל יש לנו חתיכת מציאות.

אנחנו נמצאים בעיצומה של תקופת הבציר. תקופה של עבודה, יצירה וחדשנות בעולם היין, ומשכך בתקופה זו אני עוקב אחרי הנעשה ביקבים השונים בארץ. מחפש מגמות, שינויים או סתם חדשות מעניינות מהנעשה בבציר, ולכן התרגשתי בוקר אחד כשהחברים שלי מ"יקב מצודה" שלחו לי תמונות חגיגיות של הענבים הראשונים שנקלטו ביקב בבציר הנוכחי.

התרגשותי היתה כפולה, מכיוון שמדובר היה גם בבציר הראשון של היינן החדש של היקב, אריאל ביר, וגם בציר של ענבי רוסאן לבנים, זן ענבים שמעטים היקבים בארץ שמייצרים ממנו יין, והוא היווה חלק משמעותי מההתקדמות המקצועית הגדולה של היקב. לא יכולתי לחשוב על דרך טובה יותר להתחיל את היום וכבר תכננתי לקפוץ לבקר ביקב עם הנוף היפהפה בהקדם האפשרי. אבל - מחשבות לחוד.

kiddush.co.il
אתר יינות הבוטיק של ישראל
055-724-6084

קידוש
Boutique Wine

לא סתם עוד יין

תשביב קולפליי

ג	ה	א	ו	ר	א	י	ש	ג	ע	ו	ו	א	ל	ד	י	ג	ש	מ
ל	ס	נ	מ	ה	פ	ש	ע	ח	ו	ת	א	ק	א	ה	ת	ב	ר	ד
ש	ט	ק	ש	ל	ג	י	ל	מ	כ	ל	ש	ט	ו	כ	ל	א	מ	ע
י	ל	ו	ר	ת	ק	ש	ו	ל	י	פ	א	ב	ד	ר	כ	ה	מ	ש
ה	ל	ת	ב	מ	ת	ר	ב	ל	א	ת	מ	ב	ה	י	ר	י	צ	ל
כ	מ	ב	ק	ה	מ	י	ו	ת	פ	ק	ס	כ	צ	א	א	נ	ו	ע
ש	כ	ו	ד	ש	כ	ת	ב	א	ח	ו	נ	ו	י	מ	נ	ש	ב	י
ע	ג	נ	ו	נ	ס	ט	ו	פ	א	פ	כ	א	ו	ל	ע	מ	נ	ל
ר	י	ד	ת	ע	ז	ש	ל	י	ח	ת	ל	נ	ש	ה	י	ע	ר	א
ה	מ	ע	ו	ח	י	י	ה	ל	ו	ז	ה	ת	ח	ר	ל	כ	ה	ו
נ	ל	י	א	ה	ו	ד	י	ד	ק	ס	ר	ה	ד	מ	ה	י	ש	ל
י	א	ל	ש	ת	ל	ת	כ	א	ו	כ	א	נ	ל	י	כ	ח	כ	ע
ע	מ	ר	ל	י	ה	ר	א	ק	י	ר	ל	ו	נ	ל	צ	ע	ה	י
י	ו	כ	ז	ו	ע	ת	ו	מ	א	ק	ח	ו	ב	י	מ	ר	ל	ל
ל	כ	ט	ו	ש	פ	י	ד	ו	ה	י	א	ב	ש	ו	ע	א	כ	א
ב	ב	ד	כ	ל	מ	ש	ה	ע	פ	ש	נ	י	מ	א	ל	ה	י	א
ז	ת	ש	י	כ	ה	ל	כ	מ	ע	נ	ל	ל	כ	נ	ח	כ	פ	ל
ה	ת	ח	ה	נ	ק	ו	ד	ה	ה	י	ה	ו	ד	י	ת	ה	מ	ש

תפוזרת אלבומי ליפא שמעלצר

בתפוזרת שלפניכם נחבאים להם שמות של 12 מאלבומי ליפא שמעלצר. מצאו לפחות 10 מהם

פתרונות מגיליון שעבר:

תשבץ אלבומים ולהיטים: המושג שיצא:

בין הזמנים

1	ס	י	ב	ת	ה	ס	י	ב	ו	ת
2	ח	י	ח	י	ח	י	ח	י	ח	י
3	ק	ס	מ	נ	ע	ו	ר	י		
4	ז	מ	נ	ה	ג	א	ו	ל	ה	
5	מ	ז	מ	ו	ר	ל	ת	ו	ד	ה
6	ל	ח	י	י	מ					
7	א	י	נ	ע	ו	ד	מ	ל	ב	ו
8	ד	ב	ר	א	ל	י	ו			
9	ה	ש	מ	י	ש	מ	ו	ר		

הלחן הראשון: הלחן הראשון (שפורסם) של המלחין אלחנן אלחדד, הוא "ברכו", שמבצעת תזמורת "המנגנים" דואט מהעבר: השיר אותו שרים גד אלבז וישי לכידות בדואט, הוא "העם מחפש מנוח" מתוך האלבום "כמעט שקט" של גד הזכרים:

אלחנן ארנפלד, ביתר עלית; הודיה גלבר, ירושלים

לחן במתנה

איזה שיר העניק מרדכי בן דוד לזמר אחר? (ישנן כמה תשובות)

שכוייח מהעבר

בחודש האחרון יצא סינגל חדש של קובי גרינבוים העונה לשם "שכוייח". איזה עוד שיר בשם הזה יצא בעבר?

@

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

נגן הגיטרה הידוע אבי סינגולדה, עיבד שיר לשלומי גרטנר. מדובר בשיר "מהרה" בלחנו של יוסי גרין, מאלבום הבכורה של גרטנר, "ניסים". סינגולדה גם אחראי לעיבודים של רוב האלבום הראשון של הזמר הקרליבכיסטי יהודה גרין, "נשמת".

אכרופו יהודה גרין: ליפא שמעלצר הלחין שיר עבור יהודה גרין. מדובר בשיר ביידיש "געגענים" באלבום הנושא את אותו השם. את הלחן הלחין יחד שמעלצר וגרין, ואת המילים כתב שמעלצר.

הידעתם? הלחן הנפלא של הרב הלל פלאי "דרשו ה' ועזו", ידוע אמנם בביצוע של מנדי וואלד ובעיבודו של משה לאופר, אבל

במקור שר אותו בכלל הרב פלאי בעצמו. בביצוע מפתיע של... יהודה כ"ץ, מנהיג להקת "רבע לשבע", בביצוע מיוחד עבור ארגון "דרשו". את הביצוע המקורי הפיק לא אחר מאשר איש התקשורת ידידיה מאיר.

אני מחפשת נאשיות את השירים של אהרן הלוי "לקיים בנו חכמי ישראל": שיר נוסף שלו המכיל את

המילים "שחה לעפר נפשנו, דבקה לארץ בטננו"; ועוד שיר שלו על המילים

עליון נורא, הביטה עננו; "וכן אחר שיר על המילים "לבי רוחך אליך מאד". באיזה אלבום מופיעים

השירים הללו? (דסי): שאלה מהסוג הזה מצריכה פנייה למומחים, אז פנינו ליוסי גיל, והופתענו לשמוע שמקורם של שני השירים הראשונים ששר אהרן הלוי (הלא הוא מוטי ויזל) הם באלבום של גיל עצמו, "ועינינו תראינה", שיצא לפני כ-15 שנים. הראשון נקרא "יהי רצון", והוא לחן של ר' יידל ורצברגר מחסידות סאטמר (ובמקור מופיע באלבום "והערב נא" של משפחת ורצברגר); השני נקרא "הן בבקעה", והוא לחן חסידי עתיק עוד מימי החוזה מלובלין; השלישי נקרא "אנא עליון" והוא מופיע באלבום הראשון של משולם גרינברגר, "בתפארתו"; את השיר הרביעי עליון שאלת, שר דווקא ילד פלא אחר, דודי הרץ (יחד עם אפרים מנדלסון), והלחין פינקי וובר. השיר נקרא "אזכרה" והוא יצא בתוך אלבום שיצא לרגל בר מצווה גדולה לפני כ-20 שנה והכיל שלושה שירים (ביניהם "מלפני אוריאל" שזכה לפרסום גדול). לימים חיידש אותו דודי קאליש באלבום משירי פינקי וובר, "התרגשות", ולאחריו ישראל אדלר באלבום "אורות".

הייתי שמח לדעת מי מבצע במקור את "רחם בחסדך" של צליל וזמר, וכן מי הסולן בשירים "אל תירא" ו"אור חדש" שלהם. (מיכאל): ובכן, "רחם בחסדך" הוא שיר מקורי של "צליל וזמר" ולא חיידוש. הלחין אותו שניה פרל, שהלחין מספר שירים בדור ההוא, כולל לאברהם פריד ("תנו שבח"). הסולנים בשיר "אור חדש" הם אברהם רוזנברג (מנצח המקהלה) ויהודה כהן, והסולנים ב"אל תירא" הם יהודה כהן ופסח דייזיס.

מי הלחין את השיר (באנגלית) "סאמדיי" של מרדכי בן דוד, ובאיזו מסגרת הוא יצא? (שנית):

ובכן, הלחן שייך לגבי דינה סטורץ', שהיא אחיינית של ר' יום טוב עהרליך ז"ל. לא רבים יודעים, אבל השיר המקורי אינו מופיע באלבום של מרדכי בן דוד, אלא במסגרת אלבומי JEP (ראשי תיבות, באנגלית, של "תכנית חינוך יהודי"), שהפיקו יוסף דינג (מהצמד סוקי ודינג) ומשה הובן, שהכילו בעיקר שירים באנגלית. בן דוד, שלא חשב שמדובר בשיר מיוחד מידי, הסכים לבצע את השיר באלבום (שיצא ב-1979), כשנאמר לו שהכנסות הפריקט קודש למען חינוך יהודי בארה"ב, אבל משמים הפך השיר הזה לאחד המשמעותיים בקריירה שלו, כשהוא מבוצע כמעט בכל הופעה שלו.

הקוראת עדי כותבת: קובי ברומר שר את אותו לחן - פעמיים. מדובר בלהיט "עם הנצח", אותו הלחין ועיבד בני לאופר, שהצליח מאד בכל תחנות הרדיו. אלא שכשנתיים לפני זאת הלהיט, הוציא ברומר את אותו לחן (בשניונים קלים מאד) בדואט עם מאיר גרין, תחת השם "אתה שבר".

עדי גם שואלת: מה קורה היום עם יידל ורדיגר, למה הוא לא מוציא שירים? ובכן, יידל ורדיגר עובד כבר כמה שנים על אלבום מושקע וחדש, שפרסמנו במגזין שיהיו בו בין השאר מספר לחנים מפתיעים של משה פלד. הסיבה שזה לוקח כל כך הרבה זמן, היא שהעיסוק המרכזי של יידל אינו במוזיקה, וההקלטות נעשות יותר כהובי.

בדיסק האחרון של יונגערליך, לקראת סוף שיר הנושא "צאן קדשים", מצטרף מישור לשירת הילדים, מי זה? (חי): פנינו למפיק האלבום נפתלי שניצלער, שחזר עם תשובה שהזמר האלמוני חפץ בעילום שמו...

הקורא אלי כותב: לפני שאוהד מושקוביץ התפרסם לעולם כזמר, הוא שימש כאמרגן לכמה זמרים צעירים, לפני כ-20 שנה. ועוד מאלו:

שואלים את דוליק יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר ההוא, ומי עיבד את השיר הזה והזה של חיים ישראל? דוליק יבליש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתיבת המייל שלנו (לציון: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בע"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

כשאחרים
מאחלים
שנה טובה

אנחנו
דואגים
לשנה טובה

רוצים להיערך מראש להוצאות החגים? הלוואת חג של לאומי עד 50,000 ₪ ועד 50 תשלומים ללא ריבית!*

לפותחי חשבון ולמעבירי משכורת חדשה ובכפוף לשימוש בכרטיס
אשראי של לאומי ב-2,000 ₪ בחודש

Brilliant & co.

לאומי! בנק שחושב מחר.

אי עמידה בפירעון ההלוואה או האשראי עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל | אישור ההלוואה ותנאיה בכפוף לשיקול דעת הבנק ולתנאי המבצע | ההלוואה נושאת ריבית קבועה שתחויב מידי חודש | הלקוח יזכה בסכום הריבית מדי חודש בכפוף להעברת משכורת ופעילות בכרטיס אשראי | המבצע בתוקף עד 31.12.2021. לאומי רשאי לשנות או לבטל את תנאי המבצע בכל עת וללא הודעה מוקדמת | פרטים מלאים ומחייבים בסניפי לאומי ובאתר הבנק